

■ * am „” mic
 «parcaj C.A.M.“ dună rW
 Autonomă .

vremun fabrica de tieărî A i
 «azi încă o înfățișare akaică d ^ ' i „ ^ ^ra
 gospodarii Capitalei rrJmî are pnmă~

ie₂e rondurile și răsaturile X flori
 \$? atore 5te mai *trăi unui zid* gros de ^ mfa i l?are ginește
 parcul pe latura din A , P a Care mar*
 află o clădire cu eta J tut T*’ de Care –
 în acest zid a rămas pînă aV CU e Jes lar & x i l boltite,
 înainte se putea pătrunX ' ° T f ** de fier, pe unde
 solul Bucureștiului pînă laT° f Străbătea *ub- hrubă care
 mergea ! "I ?_tdu ?i lWo altă
 nu se mai cunosc • ele * ai Chilla – Aceste hrube
 Pe măsură ce i^tε " ^ da* uităTM
 gurile bucureștene. în intrare?!^ ^ ^ mdea“
 rilor de flori își păstrează - * lngn _ ltoare; ie rondu- ^
 Suprafața
 pînă la alt zid construit ,w , oara ln Pantă lină
 construit mai recent, dincolo de care »
 Vede “n teren sportiv> unde în fiecare duminică se desfășoară
 meciuri de fotbal la nivelul raionului. Coroane bătrine de
 fagi și de stejari umbresc pajiștea naturală, aleile
 întreținute curat și cele cîteva ronduri și tufe de iasomie.
 Fosta direcție a fabricii de țigări construite pe vremuri un
 chioșc de lemn în mijlocul parcului, unde în unele seri cînta
 un taraf compus din instrumente de suflat. Pe locul unde a
 fost chioșcul a rămas o movilă de pămînt sfărîmicios,
 expusă asalturilor vitejești ale pruncilor cu picioarele încă
 plăpînde.

Parcul nu este prea populat. Cei mai mulți cetățeni din
 împrejurimi lucrează fie la fabrica de țigări, fie la calea
 ferată. Au locurile de muncă apropiate de case și mai toată
 săptămîna rămîn în cartierul lor liniștit. În timpul liber
 preferă să se îndrepte spre centrele mai aglomerate, spre

locuri care le oferă variație și noutate. Pe băncile parcului întâlnești de obicei câțiva pensionari din vecini, credincioși acestui colț. Zidul cenușiu de piatră, foșnetul bătrnilor arbori îi fac să-și trăiască mai intens lumea de impresii. Amintirile revin în toată plinătatea, pensionarii privesc copacii viguroși — la fel de tineri sau de bătrâni — și se simt asemenea lor, la fel de vrednici să înfrunte vremea. Pe aleile și peste pajiștile parcului mai umblă copii duși de mână de mamele lor, iar pe după copaci se fugăresc elevi de școală. Băietani care i-ar jena să mai fie socotiți copii, dar nici nu îndrăznesc să se socotească tineri în adevăratul înțeles al cuvântului. Se adună în grupuri mici să asculte muzică de la un aparat portativ de radio, să joace șah, sau să nascocască discuții, în orice caz savante. Musafirii parcului se cunosc între ei cel puțin după figură. Cei mai mulți își au colțurile lor preferate : copiii se așteaptă sub același copac de fiecare dată. Grupurile de băietani, puține de altfel, nu dau atenție celor mici. Aceștia se bucură mai curînd de atenția pensionarilor. Bătrînii se apropie de dînșii cu pasul ușor și se opresc ca din întâmplare să le privească jocurile. Li se poate citi pe chipuri participarea ascunsă într-un zîmbet imperceptibil.

Patriarhalitatea parcului, spațiul limitat, aceleași chipuri mereu, aceleași zgomote sau tăceri, imprimă acestui loc o notă cu totul familiară pentru vizitatorii obișnuiți. Viața se scurge la fel în fiecare zi. Un străin care trece pe acolo sau face un popas întâmplător este ignorat, dar atrage atenția în măsura în care prezența lui devine frecventă. Poate fi socotit ca făcînd parte din familia parcului după un oarecare stagiul care depinde de comportare, de gradul de simpatie al figurii.

Într-una din primele zile ale lunii iulie, la ora șapte dimineața, un bărbat cam de patruzeci de ani, înalt, voinic, se opri în marginea acestui parc, pe care nu-l mai văzuse

niciodată. Privi mai întâi întinderea pajiștii încă înrourată, rondurile de flori, băncile, copacii. Spre zidul din fund văzu un arbore bătrîn care ¹— nu se știe din ce pricină — crescuse într-o poziție cu totul anormală. Trunchiul său gros, lung de zece-doisprezece metri, era aplecat, făcea un unghi ascuțit cu pămîntul și se părea că e gata să cadă. Observă însă cum coroana lui își îndreaptă crăcile cu îndrăzneală spre cer și sfida ceilalți copaci din preajmă, care ar fi îndrăznit să-i renege poziția.

Fără să-și dea seama, arborele acesta încovoiat, dar viguros și dîrz, îi trezi o simpatie deosebită și omul păși pe aleile parcului. Se așeză pe una dintre băncile vecine, aproape de zidul de piatră, sub un fag înalt și bogat în frunziș.

“r_{Ursui}? ^di_

cauție bastonul și i_{nspira} a_{JW^C ParC} i_sW_{m_inui} a cu p_{re-}

bucureștene. Din felul cum îV_{raCoroS} al acelei dimineți

tele opriri, îți puteai da *_{m,?Ca} Parele, din scurt-

matinală face parte dintr un_{ma ^ aCeasta} Plimbare

p_{?care} cau_a să., :_{esPt}T - _{pj:zt}obisnuit ■»

zitate. Opririle lui nu era., • ea mai mare conștiincio-

distanța parcursă de acasă n/ — _{Int_imPl_{ato}}are. P_e bine

fiecare grădiniță de fl_a _{In parc omu}l cunoștea.

* la *sLrS teloT^Y*garoafe și crini care pentru el î ^ C de iasom_{ie},

și le urmărea zi de zi în ce _{n_{em}na}“ Vechi cu noștințe,

sau își scutură petalele Florii ?_{aSUra} ₁₅₁ desfac bobocii

într-atîta, încît uneoî_n l *1 Preocupau

locatarilor care nu le-ar fi udaVl ^ observa_{ii} îngrijit cum

trebuie Aceste nK_a _{Vreme}> nu le-ar fi înțeleles, numai î_n

gîndurile l _{56 petreceau}> bine-

- mai multă ^

--aa^ume, •

atei Ursulea muncise la Grivita R.,- •

de ani, copilărise și rămăsese în _{trC1Zeci c_Y}

» bătrîn ^ El_{*}

ticală. Ținea capul puțin în perfect verde a nu privi în jos m ator^ta ambiției
 de parcă fi dibuit drumul Firf^{0TM1} ^ i n c t i n e a l _ ^ va, era
 bucuros să se ComUnica_
 fost dispus și ar fi avnt. „S. cu o ncare ar
 de dimineață era u„ tipic la a_CUItC1 Sculatul
 putut renunța. Sirena fahr' 'A OU_ ^olse ^ mei n-ar
 îmbrăcat cu dejunul luat și dispus sVnfe" !! ^gata a?a cum
 făcuse o viață întrpao^ t ? "Pa treburi, sionare se
 acomodase destul de o Pn"U, ! ^ dupa peni vități organizate. Mai
 tîrziu în c' oU * Unei acti ~
 *■». după părerea lui cu 1T " Pro,
 ac, Insa nu avea
 cum î?1 întocmi altul. Plimbarea A a- ■ petrecute în
 parc făceau ns a minea tă> ceasurile ^ulea ajunsese cu
 "1^" t J* M" "
 aceasta o treabă în măsura în ra COImn ga că est e și niște
 obligații. De aceea rC ^ SC mcad rează în
 traseu stabilit, CU aceluiași
 Punctual, conștiincios. ' «** era »om
 * fiecare dată.
 Pentru că ceilalți i-ar fi ci lmCm' ?1 aceasta nu numai
 - seamă pentru <i MLTT Preferin^> cît mai fiecare
 dimineață. Datorită aceV* 7* PnmUl sosk în
 destul de important — se socotea S<!" *** "T pen_t ru e!
 sionari cunoscuți, care veneau h UPOnor celorla lți pen-
 dovedind nu numai linsă d A' ^ t0tul neregulate,
 «■diferență față de M01ra locuîu,^ J *"
 *
 schimbările ei de la o clină h_aU imoasă în
 în primele ceasuri ale JL aSta mai Cu seamă
 ce întîrzia c^irea fc_k ,

priză. Pe banca
mai devreme ca el Acea ti
dar îndată faptu "

" trîlască o sur-
"re Venise * " P"
« ** «ai fn.K,

P» ° noutate deosebită care T^ n "3" " ^ " '
cuprinsă de o curiozitate veAă cu b_{ii} fii " A
ca omul „u f_{icea} d bucur, a. Era sigur
Parcului, „u p^{fi de<} „
Venit aco^o înaintea lui „• nu „«ton, obloniți ai
Atfel »« ar fi

» nu s ar f, așezat pe banca lui

își continuă calea pe alee cu oarecare grabă. Pe măsură ce se apropia de bancă, îl iscodea cu nerăbdare crescîndă și-și făcea proiecte de felul cum va trebui să intre în vorbă, să iscodească și să afle ce caută acolo acel străin, îi distingea tot mai bine ținuta, trăsăturile și se mira că nu-și ridică fruntea să-l vadă venind, de parcă nu ar fi meritat acest lucru. Contrariat peste măsură, uită să dea binețe, așa cum avusese de gînd, și se așeză ală; turi cu ostentație. își dădu seama de greșeala făcută, și după cîteva clipe rosti un „bună dimineată", care venea însă puțin cam tîrziu. Străinul făcu o mișcare din cap de-abia perceptibilă și mormăi ceva neînțeles. Matei Ursulea își plasă bastonul în partea dreaptă și începu să-i hîrșîie luciul cu unghia, activitate care-i îngăduia să întoarcă puțin capul. Poziția îl avantaja în măsura în care își putea cerceta vecinul, fără ca acesta să bage de seamă.

Mai întîi îi privi picioarele. Era încălțat cu pantofi negri, aproape noi, cu vîrfurile rotunde și talpa subțire, de piele. Continuîndu-și cercetarea, descoperi că omul poartă pantaloni din stofă foarte bună, de culoare închisă. Nu erau totuși noi. Se putea deduce aceasta după un mic punct, aproape cît o gămălie de chibrit, unde stofa era roasă, ca și cum cineva ar fi tras cu pila pentru a scoate la iveală urzeala țesăturii. Matei Ursulea nu mai avea însă nici o îndoială asupra hainei, care se vedea de departe că este nouă. Era un sacou obișnuit ce se cumpără de gata și se poartă în timpul lunilor de primăvară și toamnă. Cu multă precauție, după altă manevrare a bastonului, reuși să-i cerceteze profilul. Străinul umbla descoperit. Părul bogat și

lucios avea cîteva fire albe la tîmple și era tuns de curînd. Fruntea puțin boltită, linia dreaptă a nasului, buzele strînse și bărbia energică conturau un profil asupra căruia Matei Ursulea

nu avea nimic de obiectat. Deși străinul stătea pe bancă, cu minile încleștate pe marginea de lemn, cu bustul aplecat puțin înainte, își dădu seama fără greutate că este un bărbat înalt și bine legat. Constatările făcute nu-l ajutau în nici un fel să afle cine era omul. Putea fi profesor la o școală, sau aviator îmbrăcat civil, putea fi muncitor la C.F.R., sau administrator de bloc. Sacouri cumpărate de gata, pantaloni din stofă bună și pantofi noi poate purta oricine. Tăcerea vecinului începu să-l irite pe bătrânul pensionar. Avusese vreme să se convingă că de nu va vorbi el mai întâi, pe banca aceea va continua o liniște perfectă.

De după capătul dinspre stradă al zidului se iviseră câțiva copii. Matei Ursulea era un receptiv neîntrecut în privința schimbărilor din parc, a aparițiilor noi la începutul zilei. Intrarea copiilor îi dădu prilej să intre în vorbă, întinse brațul spre stradă, se răsuci la stînga și — cu oarecare bruscete în glas — vorbi :

— Au început să vină de-acum...

Surprins de efectul acustic al frazei, străinul își ridică dintr-o dată fruntea în direcția arătată, apoi se întoarse la bătrîn, îl privi cu oarecare curiozitate, pentru ca în cele din urmă să revină la vechea poziție și să rămînă în neclintirea lui.

Pe Matei Ursulea îl intimidară într-o oarecare măsură ochii aceia. Aveau irisurile perfect verzi și o strălucire specifică, determinată probabil de genele stufoase și ungi, de scinteierea pupilei supărător de vie. Asemenea ochi se întîlnesc la unele femei și sînt considerați de obicei elemente ornamentale pentru ființa umană. Aceasta fiindcă la femei sînt încadrați de figuri cu tenuri mai fine și cu trăsături în orice caz lipsite de duritate. Ochii omului de pe bancă erau încadrați de sprîncene negre și groase, aproape împreunate

la rădăcina nasului,
de un oval energic și întunecat. Privirea unor asemenea ochi la bărbați pare câteodată stranie, străină de obiectele asupra cărora se îndreaptă. Îndreptată spre o ființă, aceasta capătă valoare de obiect. Este, bineînțeles, o impresie fără temei, însă datorită acestei impresii Matei Ursulea se simțise intimidat.

Își dădu seama apoi că în ochii vecinului său de bancă nu era nici urmă de dispreț. Era mai degrabă uimire sau oarecum reproș pentru că-l tulburase din gândurile lui. Ochii aceia nu puteau exprima decât frământare interioară, un mare necaz. Matei Ursulea își avea tipicurile lui, trăia curiozități specifice vârstei, însă avea o experiență de viață îndelungată și cunoștea bine sufletul oamenilor. După îmbrăcăminte și după neclintirea aceea încăpățînată nu fusese în stare să-și aprecieze în nici un fel vecinul. Privirea lui însă îi dezvăluia un adevăr de care nu se mai îndoia. Străinul era necăjit. Inima omului de alături era îmboldită de junghiurile unei mari supărări. Și Matei Ursulea fu cuprins dintr-o dată de o bunăvoință activă, care pentru dînsul însemna ajutor imediat.

Dacă l-ar fi întrebat de-a dreptul care sînt motivele supărării, ar fi dat dovadă de lipsă de discreție. Nu putea face nici măcar o aluzie la starea sufletească a vecinului, căci s-ar fi putut trezi pus la punct cu un singur cuvînt sau cu un gest, ca de pildă deplasarea pe altă bancă. Și el nu voia să ajungă într-un asemenea împas.

Faptul că venise înaintea lui în parc îl trecuse cu vederea. Renunțase și la hotărîrea de a-l iscodi, de a afla cine este. Acum dorea cu orice preț să-l ajute și alese calea cea mai inofensivă. Îi va vorbi orice, pentru a-l distra din ale lui, măcar atîta vreme cît vor rămîne alături.

— Dumneata, începu el, cred că „...” *• j
Jiu te-am mai văzut Dir<” - e? de P^e aici, istoria lui... -
Dⁿ sa nu “ Pam-l acesta își arc

* PM atunci: cu

și ei, se retrăseseră mai la distanță

pîrr^{cum sti} c' r' « ^ TM
v» t a JtorZ Se m. ml> lase
■ ilveZ, r' i 3l' *

iar inter-

Q Spune că n-are nimic, îi răspunse necunoscutul

• a V7 nmo<mlarile 8kSU> " " " adinc TMo:

„rat ?baki

„nat. Pipaia fara încetare mîna micuță și-și schimba
? ioc co^pnuî antebraț ul ei pe chipul bucălat * aprîns

de joc. Copilul suportase o vreme masajul fin, grijuliu
^•rr" l sgu, Arfii ceie din uTMa —fciiu

atW are rost sa ramina în postura aceea caraghioasă
se*a de prietenii săi. Rîsefără să vrea și vorbi cu
luc-ecare emfază:

S nene'ca "nam nimic _ Si TM _ ««.

toa^ecunoscutul îl privi curios, se luminea treptat și _

0a ?? mai zică ceva ~

își lăsa pacientul pe iarbă cu uncPda

precauție îndată chipul i se posomori din nou strurhn i

se opriră asupra unui băiat cam de paisprezece surioare

se afla alatur. întinse brațul spre dînsul și-i astfd¹ cu

imputare în glas :

acesr și tu erai de față ! De' ce n-ai interveni, la vreme >

Bflalalt nu pr,cepu l_a ! „c_e_p„, c_ă despre el e vorba oare un ba,a.

scund, cu părul blond, cu ovalul feței ro

tund. îți ^puteai da seama ușor că-și studiază ținuta,
deoarece își ținea pieptul bombat, umerii drepți, capul puțin
pe spate, încercînd să impună o înfățișare de sportiv. La
dojana străinului săltă din umeri, vru să spună ceva și
renunță. Grimasa de indiferență i se șterse îndată de pe
chip și î_n locul ei se ivi o mirare sinceră. Privirea i se
îndreptă spre Matei Ursulea, ca și cum ar fi vrut sa-
l.întrebe: „Ce părere ai de chestia asta ?“

Bătrînul îl cunoștea pe băiat. Acesta își petrecea cea-
surile libere în parc de mulți ani și niciodată nu făcuse
vreo obrăznicie, nu supărase pe cineva. Acum se simțea
dator să intervină, însă nu era hotărît dacă trebuie să-i ia
apararea sau să rămînă pe poziția străinului, care, la drept

vorbind, făcuse observația dintr-o pornire dezinteresată. în afară de aceasta nu știa cum se petrecuseră faptele. El nu se întorsese de pe locul său decît atunci cînd necunoscutul ajunsese lîngă copii. Socoti că e mai bine să se convingă singur de adevăr.

— Tu erai între ei, Adrian ? îl întrebă.

^ eram — Treceam pe aici. Mă duceam pe teren să asist la antrenament.

Tonul răspunsului cuprindea în el un reproș adresat, desigur, străinului. Acesta înțelese că se legase de copil fara nici un rost. Simți o părere de rău, vru să spună . ceva care să însemne un fel de scuză, dar se pomeni vorbind cu totul altceva, pe un ton pur și simplu agresiv.

— Și dacă-și rupea mîna ? Tu știi ce înseamnă să fie omul lipsit de un braț ?

^ Ca și cum cineva l-ar fi răsucit de umeri, Adrian se întoarse spre străin și-l privi scurt:

— Ia lasă-mă, nene, în pace ! Te legi de mine ca boala de om sănătos.

Plecă pe neașteptate și se îndepărtă pe sub copaci. Matei Ursulea îl urmări cum se cațără pe zidul din fundul parcului și sare dincolo, pe terenul de sport. Se întoarse apoi spre omul de alături pentru a-i spune un cuvînt care să șteargă impresia incidentului, dar, spre surprinderea lui, acesta zîmbea. Nu înțelegea schimbarea lui bruscă și i se adresa cu precauție :

— La vîrsta aceasta copiii sînt plini de personalitate.

— Dar a avut dreptate, îi răspunse străinul.

Bătrînul îl fixă stăruitor și-și spuse părerea de-a dreptul :

— Dumneata ești un om curios...

— Nu cred. Sînt un om ca toți ceilalți. Strigătul copilului m-a lovit însă. Mă gîndeam la o întîmplare asemănătoare, dar, în sfîrșit, poate că e greu de înțeles. Oricum, nu trebuia să mă supăr pe băiatul acela, pe Adrian. Așa am auzit că-i spuneai...

Da. E un băiat bun. îl cunosc de mult, cum de altfel îi știu pe toți copiii care se joacă în parcul acesta.

– Mai rămîneți aici ?

Bătrînul își scoase ceasul de buzunar, îl privi cu atenție și răspunse :

– Exact peste zece minute plec.

– Voiam să vă întreb ceva, să vă rog ceva, tovarășe...

– Ursulea. Matei Ursulea este «numele meu ! și-i întinse mîna.

– Ștefan Jderu.

– Mă bucur, tovarășe Jderu, mă bucur de cunoștință. Și-acum pune-mi întrebarea. Dacă te pot ajuta, o fac cu dragoste.

– Cunoașteți cumva un băiat cu numele Hătmeanu ? E cam de-o seamă cu cel care a sărit zidul, cu Adrian.

– Nu-i știi numele mic ?

Nu. Locuiește în blocurile noi, pe Giulești, și poate că se joacă în parcul dintre blocuri.

S-ar putea. Îi cunoști părinții ?

– N-are decît mamă. O cheamă Viorica Hătmeanu și lucrează în construcții.

– Stai ! îl opri bătrînul. Femeia aceasta a locuit la noi în cartier și s-a mutat de curînd în blocurile de pe Giulești. Da, Hătmeanu o cheamă. Îl cunosc pe băiat, cum să nu-l cunosc pe Sandu. E prieten cu Adrian.

– Vine pe aici ?

Vine. Astăzi nu l-am văzut, dar de obicei vine. Învață la școala asta de alături. Acum e vacanță, știi dumneata, însă copilul se întâlnește cu colegii tot aici.

L-aș putea cunoaște și eu ? M-ați putea ajuta ?

– De ce nu ! Putem încerca mîine.

Vru să-l întrebe ce anume avea cu copilul, însă se răzgîndi. Socoti că nu era oportun să-și dea pe față curiozitatea. Omul putea interpreta acest lucru ca lipsă de încredere sau, în orice caz, indiscreție. Își privi încă

o dată ceasul și zise :

– Acum eu trebuie să plec, tovarășe Jderu. Dacă ești liber mîine dimineață, ne putem vedea aici, pe banca aceasta.

– La ce oră ?

Începînd de la șapte fix eu sînt în parc.

Voi veni și eu la șapte... și vă mulțumesc mult.
Bătrînul își luă rămas bun și plecă.
C A P I T O L U L I i

Acele ceasornicului arătau aproape unsprezece cînd Matei Ursulea ieși din parc. Potrivit programului, la înapoiere își schimba traseul pe Aleea Grant. Mai intii trebuia să intre la alimentara din colț să întrebe responsabilul dacă a doua zi dimineață va aduce iaurt. După aceea trebuia să facă o scurtă vizită la frizerie, unde putea afla eventualele întîmplări petrecute în cartier în cursul dimineții sau vești publicate în ziare și la radio. Frizerii țineau difuzorul deschis toată ziua, erau abonați la ziare și primeau destui clienți sau vizitatori de la care puteau auzi noutăți. De la frizerie Matei Ursulea trecea alături să-și cumpere o pîine albă, împletită, de doi lei, apoi pleca pe strada Tutunului. Toate acestea erau programate între orele unsprezece și douăsprezece, cînd trebuia să fie acasă, să-și hrănească porumbeii.

Acum mergea agale în lungul trotuarului și era atît de preocupat de gînduri, încît nici nu mai cerceta grădinițele de pe traseul său obișnuit. Dacă la început apariția lui Ștefan Jderu îl interesase ca un divertisment, pînă la urmă omul din parc îi crease bătrînului

o problemă, îl rugase să i-l prezinte pe Sandu Hătmăneaș, un bătrîn care se zicea că era

n leL m r Ni CM "m " «* £
preatne P mama b hi o

d "p Tce va afl ^ 1 T Pre "K P k Sa "d " Jed t " ajunse la con-
despre omul
despre omul acesta nu f,ia nimic. Sandu, dimpotrivă

ani d ^ T r i P w m CW H v W
" a nndu 1 f al
sau Tu riile ! «Je parcului, îi urmărise jocurile
M l, a o n p a n t i o a s i l a necazurile

sau .curiile Im. Nu-1 mteresau familiile copiilor pe

lor 4, Ilr_d ^{P_TApreda COpi,i d“P_S fcl“_ı}
de a fi de a se manifesta. De aceea le reținea mai
pe^oaltui^{mee miC’ a?cl cum “ auzea} chemându-se unul pe altul _f
Cum îi p^lăcea și M^{să} Je ^

andu Hatmeanu însă știa mai multe lucruri Rugă-

TdZ de^{”U C K_a m0bik : ” P” “ d_a“}
spetează[^] O femeie[^]tină^{ră}TM3^ iT^{SCaUne} *«
i i tinara, cu parul lung, desoletit

legat cochet cu o panglică roșie, stătea în genunchi *h*

furi^{K_a}„sutsf^{-te} ;Piatf_r^d *
nou nelt^d“Si^{mim0Par“ 5i_” *•“ «r*TM1}
Z^{” âHî} 51“ne0n K * f«d vreun
Semn, sau sa arunce vreo vorbă unui bărbat care urma
căruța pe trotuar. Bărbatul era și el destul de tinăr si
ine zidit Chipul fa, era palid, peste el se succedau în
rastimpur, lumini^{umbrc c”e} l,[^]Tw

^{dıfmK_ o “P« î» «re ar fi vru, să în}
voia bună și nu izbutea. Paliditatea chipului era oricum în
contrast cu înfățișarea falnică, hotărâtă a omului.

La răscrucea străzilor, unde pe vremea aceea era un mic
restaurant, căruțașul stăpîni calul.

- încotro ?

Omul de pe trotuar îi arată spre dșteapta. Făcu colțul o
dată cu calul, trecu pe lângă cîteva case tip vagon, așezate în
curți lungi și înguste, ajunse repede la altă răscruce și se
opri. Matei Ursulea, care se afla în fața restaurantului și
urmărea micul alai, aflase după aceea că în cartier se mutase
un nou chiriaș. Il chema Dinu Hătmeanu și era paznic la calea
ferată. Altă muncă nu putea face, pentru că se întorsese de pe

front cu o boală de inimă care la cel mai mic efort l-ar fi doborât.

După alți câțiva ani Matei Ursulea văzuse ieșind de pe aceeași stradă un dric de clasa a treia. Dinu Hătmeanu murise. Femeia care urma dricul nu mai avea părul legat cu panglică roșie. își acoperise capul cu o eșarfă neagră. Călca încet. Ducea în brațe un prunc de câteva luni și lacrimile îi cădeau peste scutecele albastre.

Mai târziu, era tot într-o primăvară, femeia aceea apăruse în parcul C.A.M. Ducea de mînă un copil de cinci sau șase ani, blond și destul de vioi. Matei Ursulea nu o recunoscuse la început. Nu semăna nici cu femeia care-și sprijinea baloturile pe platforma trasă de un cal și nici cu cealaltă care urma dricul de clasa a treia. în statura ei, în trăsăturile chipului, în modul de a fi se statornicise o maturitate, o înțelegere mai adîncă a vieții, dar și o voioșie care — acolo, în parc

a intra
^ de lemn
cioplise cu briceagul cîteva' bJ?
monșcă și i,0 oferise cooilnl • ^?oare' conf ecționase o
mirat, apoi — văzînd an 7 o luase oarecum
-i ~ se bucurase cu Xta^" "
—
Cum îl cheamă ? noutatea jucăriei.
— Sandu.
După aceea Matei T de adevărurile care mai îna' ^
CO nvinsese cu ușurință Puneri. Aflase că pe femeie oT ^
decăt presu~ soția tînărului care se întor, 7TM Vlonca> cã
fusesse mimă și care mai târziu rm ^ bolnav de
se mai căsătorise Era mi Ir nca Ha tmeanu nu
locuia T^K
aPO! la grădiniță. Din pricina d 'k • e Ia
cre?a>
care avea grijă după-amieșile „„ tV • ■ oPîn1«b *
*» cartier. , n« putea Prea mult

Aşa îl cunoscuse Matei Ursulea n* c j crescuse, venea
 singur în parc î/ B₃iatul
 dm vecini sau colegii de sr V pnetenu cu coPui
 mai vorbea ct ^
 lucruri lipsite de importa rareo « ş^l atunci
 lume, lumea celor de vîrsta h' ^ g₃sise alta
 lucrurile şi nu încerca niciodată UrSulea în_{te}eleS^{ea}
 de un copil sau altul. Se ** Se ata?eze P^{rea} mult tuturor, căuta
 să cunoască pTÎ* ano^mmm al
 duia buna-cuviinţă rel^ , * atfa C₁t fi iⁿS^
 P- Era preo^ «⁶y ** t**
 « • " frecare primăvară se iveau pe' ?'°oSnle₁ P«^{tn}* OMmi w
 trăduia să nu se manifeste pentru a nu nedreptăţi pe
 unul sau pe altul. Poate că mulţi nici nu s-ar fi sinchisi
 Mate? TI 7 ^ mamfeSta d fa*_ă de «au de alţii.
 Matei Ursulea nu pentru ei păstra o anumită conduită
 cLr făî " ?^{ntrU} Era Prietenul tutuTM
 chiar fara ca ei sa fi ştiut aceasta.
 _Pe Sandu îl simpatiza mai mult decît pe alţi copii.
 mrec⁶⁵¹⁶ orfân de tată> c_ă mamă-sa îl crescuse cu oarecare
 greutate şi era sigur că, la rîndul său, copilul
 are o comportare bună nu numai acolo, în parc, fapt
 de care se convinsese, dar şi acasă.
 rfnrfV K" TMg₃" i^{ntea} lui s^{tefa} » Jdem îi dăduse de
 fitut_{nnU} nU₁ putea Pune P^e băiat într-o
 ^tua^e noua nu-i put_{ea} face o relaţie decît dacă îi
 era utila. Trebuia mai intîi să-l cunoască bine pe omul
 uin parc.
 s

Rămas singur, Ștefan Jderu se așeză pe aceeași bancă ;
și în nou amărăciunea îi umbri chipul.

Era unul dintre cei mai apreciați maiștri construc- on
din Capitala. Copilărise în comuna Bolintinul, co-
muna . ap^piat₃, de București și cu o veche tradiție în
meseria zidantului. Înainte de a pleca să-și facă stagiul
militar urmasa cele șapte clase primare, apoi lucrase în
diferite echipe de zidari. încă de atunci se dovedise un
bun meșteșugar. în comuna Bolintinul, zidăritul trecea^
de la o generație la alta, părinții își inițiau copiii mea
de mici, ca și lăutarii, ca și actorii de circ. Cu mulți am
în urmă, Ștefan Jderu, care se întorsese din armata,
plecase din sat și lucrase în mai multe localități. Zidarii
din Bolintinul erau cunoscuți în toată țara. Plecau de
obicei constituiți în echipe și rareori, numai
când o impuneau interesele lucrării, primeau între din- •
ju meseriași străini. O dată cu extinderea uriașelor cran m
Capitala, mulți dintre ei aurevenit aici,
aproape de case. Realizarea noilor cartieredelocuit'
a cvartalelor de blocuri care creșteau uimitor de repede
peste ruine și terenuri virane, impunea muncii
constructorilor un ritm nou, modern.

Ștefan Jderu a înțeles lucrul acesta de la început, a
îndrăgostit de meseria lui, nu concepea să se lase oepășit
de tehnică, ci, dimpotrivă, dorea să contribuie

și nic^o NU ^ nUmai ambi₇k de a se rema^{rca}
și nici numai dorința de a-și desăvîrși meșteșugul. Trăia
un sentiment specific părinților, atunci când copiii lor
la sfârșitul anului școlar, promovează pe primele locuri
din clasă. Meseria lui ajunsese să Juna dintre
mai utile, mai apreciate. Și era mîndru.

Uneori, în ceasurile de răeaz. *rătărra* -i

• , x<^tgaz, ratacea prin noile car-

«^a Sr J^p - Cra^u cu prTM
odhWp 1 » - P^{roemine}nță din zid. Odată se

oprise lingă un copil și-l întrebă :

— De cînd v-ați mutat aici, piciule ?

“ aC₂Sta se uitase la dînsul adînc mi- at își dăduse seama că blocul fusese isprăvit înainte e a se naște copilul și-și spusese : „Iată un om pentru care lumea a început în blocul construit de mine.“

Ștefan Jderu își isprăvisese liceul cu șapte ani în urmă apoi urmasă școala de maiștri. Citea multă literatură e specialitate și cărți de beletristică. Deși avea aproape patruzeci de ani, nu se căsătorise. în afara colectivului de munca hu avea altul mai apropiat. Pe Ștefan Jderu J cunoșteau mulți; fo decursul anilor lucrase pe toate șantierele mari, ,ar cîteva inovații de ale lui fuseseră extinse în toate întreprinderile de construcții. Era un om cinstit și priceput, grijuliu cu oamenii și de aceea apreciat și stimat.

într-o luni, la blocul pe care Ștefan Jderu îl avea m lucru, se petrecu o nenorocire. O macara de fereastră se desprinsese din locul ei și se rostogoli în gol de la etajul patru. în cădere, macaraua lovi femeia care o manipula și-i fractură brațul. Tipătul de durere se auzi strident și cîteva clipe predomină șantierul ca un semnal de alarmă. Ștefan Jderu era jos, în apropierea locului unde se prăbușise macaraua. înțelese că s-a întîm- Plat "n accident și urcă repede scara neisprăvită pînă la etajul patru, unde femeia, însîngerată, intrase într-o stare de deznădejde mută. Căzuse pierdută pe placa zgrunțuroasă de beton, cu ochii rătăciți, neînțelegînd parcă ce vor de la ea cei cîțiva oameni care lucrau la același etaj și care ajunseseră înaintea meșterului.

Ștefan Jderu îi imobiliza mîna, o ridică și — ajutat de ceilalți — începu să coboare scara. Cineva dăduse telefon la Salvare, însă meșterul nu mai așteptă mașina. Urcă pe

platforma unui camion cu accidentata pe brațe și în câteva minute fu la spital.

întimplarea îl uluise. în douăzeci de ani de muncă nu se întîmplase nici un accident din pricina lui. Era atît de zburciat, încît de-abia își putea aminti cum s-au petrecut faptele. Cu două zile în urmă, sîmbătă, îi spusese șefului de echipă, Zaharia Gurău, să monteze macaraua la fereastra de la etajul patru. în cursul aceleiași zile omul o montase. Luni dimineață, la ora cînd trebuia să se înceapă lucrul, Ștefan Jderu se îndrepta

MeTgaf^{Terifia} ***>>>

Merge, meștere ! îi răsnînc

- Amneci dați-i d„J7^{uP}a aceea

fusese prins }„,*

mai gîndise k macara Gurău **“ mUndi ?i nu se Numai după

un sfert de orăYT^o Verific[^]e. montaj cedase și se prnd

U e?afodajul de

destul de grav. Femeia

C[^]era

muncă. Din cercetările făcutei[^] Capacit^atea de

f * <>, Vinovat era Ștefan M" **>

încercase să se apere dimn[^] Jderu- Meșterul nu

pre discuția avută îuni d' niC1 "U P^omenise des-

oTMⁿⁱ niⁿⁱ S^h“k g“ <>-

acest lucru. Era fără *nd.* VenfiCare> el nu cat

penal și condamnat la Sasef*¹.*'TM?TM- Fu jude-

Pendarea executării pedepsei “ SOare> cu sus

comportării lui ireproșabil! d' f^{Pendarea} ^e datora sale în

meserie. o pma atu nci, capacității

?și ;si^rLrîduseiașefu?ame.

mele rînduri și jășă hîrtia

ferului citi pri-

Ce-i asta ?

în bTrou^Lse aflau^m

inger_

un bun prieten de-a l lui^tef

Printre ei era și

Badea.

lw* Ștefan

Jderu, meșterul Mihai

*^{cu} tine, Ștefane⁵ îⁿ *^{vr} « să pleci ?
eba acesta. De ce
Cufn... de ce ?!

anume. Nu C[^]cum *7e fltj* ^{Cepleaca}
s a intimplat lui^{aşa}
ceva, pentru că niciodată nu-și îngăduise să facă un
“^{CLTT}”^{ide o} i[”] “io^{ita,e}
recunoscuta, el nu putea concepe să greșească. De cînd
vin se si ze, mînuia-5 pînă a 2011 de
venise și mai exigent, și mai corect. Și iată că din pri^{de}
Badea^U î^l ^e^H¹ ^{^ Spkah} întrebarea lui Mihai
Badea i descumpănise. Dacă și-ar fi spus gîndurile
eTa St Si^{aP₃reaU} “ ^ de ~ faptul petrecut *f l ! p e m m* aceas,a
se afU! _ *—

voăi Itel^{^ SP} “ nîm[”] ni S[—] i: dîi dTM ! Nu mi-a spus nimeni.

Bacfea.^{Te Sim₇l nedreptă₇it?} interveni din nou Mihai

— Nu. Dimpotrivă, sînt vinovat.

astZXw^{Ci? N” “ POaK fdidta}
■NT “ ^umneata e^o ?ti un meșter bun, tovarășe Jderu Nu trebuie
să pleci dintre noi.
Vorbise un șef de echipă, Enache Ambruș. Ștefan
d^{Nil d”} ameni PC rînd NU PU16a SUP^o _ TM
v P” Virea Unora’ nîd Privirile
întelegătoare e altora. îi
părea imposibil să mai conducă un colectiv

Zise ” m ^ C₃m₁a Se petrecuse accidentul.

Vă las demisia !

— Eu nu ți-o primesc, vorbi hotărît șeful șantierului

I-ara isptvî. “ Primi₇iⁱ tOVari^{le} »»»’

m ~ Adresează-te întreprinderii ! Dar peste o săptăm[—]
locuint^e C d^{PC} “ a ?andef⁴ înCepem un alt
ca nu ești omul care are nevoie să fie
lămurit în cazul de față

— Nu-i vorba de asta.
m^o f—Că, f^e eș^u Ștefane! vorbi kdîrjit Mihai Badea.

Mai gindește-te !

— M-am gîndit.

Salută și plecă în grabă.

în aceeași zi își luă cîteva haine și se mută provi-

zoriu la un vechi cunoscut din cartierul C.A.M. Știa că e va ramine acasă în zor vizita prietenii și n-ar fi putut suporta atitudinea grijulie a unora dintre ei. Nu se aflase niciodată în situația de a fi menajat, și asemenea situații i se păreau jignitoare pentru un om.

Prietenul său îi oferi camera de la stradă și — înțe- Jegindu-i starea — nu-l supără cu prea multe întrebări. ,^{n pma z} | ^{f^{tefan}} Jderu nu ieși din casă. A doua zi msa se trezi devreme și privi pe fereastră lumina zorilor Dinspre bucătărie răzbătea pînă la dînsul glasul gazdei. și mdata auzi pași pe sub ferestre. Portița ^{SCirⁿ} , ^I J “ ^f ^{dete} seama că prietenul său plecase la munca. Sari din pat și se îmbracă în grabă, ca și cum ar h avut de plecat undeva și-i era teamă să nu întîr- zie Dupa aceea nu mai știu ce să facă. Deschise geamul, se așeza pe marginea patului și-și roti privirea prin camera. O vreme cercetă fotografiile înrămate și prinse pe pereți. Se auzi sirena fabricii de țigări Oamenii au început munca gîndi. întinse mîna spre noptiera și lua un ziar pe care i-l lăsase probabil prietenul sau cu o seară în urmă. în partea dreaptă citi în treacăt : «Blocuri de locuințe date în folosință înainte de termen; Vru sa întoarcă foaia și se opri. Simți un junghi în piept și se întunecă. I se părea că niciodată nu fusese mai deznădăjduit ca-n dimineața aceea. Acolo pe șantier, se lucra, se ridicau în continuare ziduri, se construiau sute și mii de apartamente fără dînsul. Nu se gîndise ca ar putea face vreodată altceva în viață -decît să construiască blocuri, clădiri uriașe. Cînd își prezentase demisia nu bănuise că va avea de suferit din cauza aceasta, pentru că niciodată nu i se întîmplase să lipsească din zgomotul șantierului, atît de familiar lui.

Acum lipsea și nu-i venea să creadă. Absența lui din rîndul acelor care construiau, care schimbau fața Bu- cureștiului, o simțea ca pe o povară de nesuportat.

Lăsa ziarul și ieși în mare grabă din casă. La ora aceea Bucureștiul se afla într-una din pauzele lui aparente. Era îndată după ora opt dimineața, când furnicarul de oameni care grăbise pînă atunci spre stații, ca să umple tramvaiele și autobuzele, ajunsese în marile uzine, în ministere. Ștefan Jderu ieși de pe străzile cartierului în grabă, fugi spre stație și urcă în primul tramvai. Nu se gîndise unde anume se duce. Simțise nevoia să plece, să se grăbească și să ajungă undeva, așa cum în fiecare dimineață ajungea pe șantier.

Odată urcat în tramvai, se dezmetici. Vagonul era aproape gol. Cîteva gospodine se întorceau de la piață cu sacoșele pline de zarzavaturi și pachete. O doamnă blondă, cu părul vopsit, destul de în vîrstă, stătea pe scaunul de lîngă casierită și privea pe fereastră. Era îmbrăcată în foaie și taior bleumarin, lustruite, într-o bluză albă, cu gulerul de horbotă răsfrînt pe spate. Pe umeri se vedeau fulgi și, fire lungi de păr. Purta o pălărie cu marginile întoarse și late, cu un pămătuf liliachiu prins în partea stînga.- Ștefan Jderu îi putea observa profilul în voie. Avea nasul ascuțit, iar buzele vopsite prost și le ținea strînse într-o grimasă care voia să exprime un total dispreț față de lumea care îndrăznea să existe în afara persoanei ei. Această impresie o dădea de fapt întreaga ținută a doamnei în vîrstă : și bărbia, și vârful nasului ascuțit, repezit în sus, și privirea în-
gustată de apropierea voită a senelor nTM„, vedea prea
m»lt din ceea „ J>»«■ • nu se

pen“u căl^{er}Lⁿ U[!]ntiln,Se 1,6 m“k “ «ea doamnă, ^ trăiește

acolo, printre tovarășii lui de m«

lelo?urTașe°i!f dă?¹¹ hUrUitUl bobUrilOr, d maca_
așe. își dadea seama că ceea ce dorește n-ar fi fost
mm.c extraordinar, nimeni nu l-a, fi opri, d'î
Umă““ nl““ “7“ Sî, Si dea demisia S' si' picată pe
dînsuMrdîsprețu^K^lVopf¹¹ Seam ” ■ “ Pîr“ îndoială
asupri ,l*' dinTr^ă mearga.sa privească una din
lucrările sale

cu tt da?"?! *• CObor! im,_U” Can“f ui sa,, dat in folosința ca
și celelalte țî, de departe

SA!“ T^{mii} ~attada'
balcoane^ *
C U T P din „ A i r , , apox “gurilenecunos-
tuCri c !tr:lor desch «e îischimbau
aspec-
seră viață C V m m ^ ^ 1o“Krii_ « <W-

un^pă^blond ^ V“ 0 “
un par blond, împletit în codițe care-i cădeau ne.sr,
pieptarul imaculat al bluzei albe. Stătea rezemată în
Jderu L d“omoi° „elodi,“ “ infel<_i aS_a-
jaeru își domoli pașii, o privi si nurmi îTM A -i i •
o întrebă: „Tn stii cine S Zt ”eî" It S blonda , D,,
prici,, , pervaM,,i pe care te ^î^

brațele l-am certat pe Neeulai Vi,an, dulgherul pentru
ca nu lustruire lemnul cum trebuie. Băiatul a'refăcut
lucrarea Coatele tale albe n» se vor zgiria mcioS de
luciul pervazului. Nu-1 cunoști pe Neculai Visan dar

sa 5,, că el a lucrat sute de LeL pentt si Hi'

ZI: sT^dCOa¹¹¹ A¹ « TM* » vorbească cu meva, sa opreasca un pieton, oricare ar fi fost si să-i spună : „Ve₂. dumneata, eu am lucrat clădirea aLsta cu oameni,„ei. Acum nu mai lucrez. Nu mai l¹cr<L lucrez pentru că...

rău^PcăV[!] mai dCParte ?i pentru prima dată îi păru

ra[^]nttLt['] SePUkamU^{“ *! !!*}.

Ocoli blocul, trecu în spatele lui și se opri în fata ^privești care-1 învioră. Aproape o sută de copU

forfotă*? PCSte Un morman de Cărămizi ?i moloz> într-o forfota de mușuroi. Fusese acolo o casă veche cu eta.

riletffc Tf ' ^ T^e funcționaseră biJ-
molată n ' l^P Case ei, casa ^ era încă de-
mutaseră în alt^{TM*}, ra¹le fiind gata> birourile se utasera in
alta parte, o dată cu funcționarii, cu mule
de muncitori, cu tot utilajul șantierului.

Cîteva clipe ștefan Jderu privi forfota de pionieri ascuk_a larma de glasuri și, bucuros, își scoase haina' f Pnn mulțimea copiilor lîngă trei oameni care ai aveau înca de dizlocat un rest de temelie Apucă trnacopol,„nu,a din ei și începu să izbească năpin” .

Dupa cîteva ore lucrul se sfîrși, iar copiii începură a Plece în grupuri spre case. Plecaseră și iLc S cu tirnacoapele. Ștefan Jderu își luă haina pe braț șT obo- se așeza pe una dintre grămezile de cărămidă. Efor-

ka trZrT^{56 ?i krma se P-o-}
Jderu sări în d[^] „A¹ Statormci liniotea- Ștefan jderu sari in
picioare. „Acum ce fac ?” se întrebă. Din

nou nu mai avea ce face, din nou era singur, cu ginurile lui.

Porni agale, se abătu într-un parc și _____ fără sa vrea — își asculta pașii peste prundișul încă nebatucit al aleii. „Acum ce fac ? Toți oamenii lucrează ! Eu ce fac Ar trebui să mă angajez undeva. Dar unde ? Oriunde. în multe locuri ar fi nevoie de mine. Nu, N-am Sa ma angajez oriunde. Eu trebuie să înalț blocuri locuințe. Am ridicat unul aici,

două în Balta Albă' unul în Tei, multe. Cîte oare ? şi am să mai ridic. Oare mai pot ?" Zgomotul paşilor în prundiş îl enerva Se abatu din alee. în faţa lui citi : „Nu călcaţi pe iarba . Reveni pe prundiş. „Ce-o fi cu mine ? Mă supără prundişul, m supără paşii pe care-i fac... Oare cine îşi mai numără paşii ? Nimeni. Oamenii n-au timp să-şi numere paşii. " Ajunse lîngă o bancă şi se aşeză. Situaţia în care se afla îi ţinea cugetul încorsetat şi nu se putea elibera de apăsarea aceea, deşi îşi dădea seama că trebuie s-o facă, va trebui să o facă.

Aceleaşi gânduri îl frămîntau şi după ce Matei Ursulea îl lăsase singur. Din nou se afla pe o bancă, într-un parc, din nou aceleaşi gânduri, aceleaşi mereu. Totuşi
 o! ? *nterV_{niSC} după

în curînd îl va cunoaşte pe Sandu Hătmeanu **şică.**

după aceea va putea trăi, poate, o împăcare cu sine însuşi.

Matei Ursulea se instala pe banca din apropierea zifărăd "Piatfa ş1 P4 1V1 aCde CCaS0rnicului- Arătau şapte far doua minute. Privi apoi drept înainte, printr! copaci, ş, văzu soarele care de-abia se ridicase pe linia încurcata a zarn bucureştene. î., clipa aceea se auzi sirena fabrica de ţigări şi bătrînul se ridică. Aşa făcea

un le' -7_{Cmd} ş7rul Sirenii î1 şasea Pe b ancă. Era faot d' r_{CarC nU} " 8mdiSe nidoatg pornea de apt dintr-un neastimpăr ce-i dădea ghes la gîndul că sufe de oameni se apucă de muncă.
 • FaTM o_î t_hia pa_o i Pe alee ?i se aşeză din nou. Nu era
 ^"int_{TM} ^ TM Vmi SaU m k mW

î ntr-un caz nu-l aştepta la ora aceea. în privinţa sosirilor în parc se obidise să creadă doar î., proprii punctualitate. De aceea se miră cînd, îndată după înce-

de l'lrTî' P1 me5"r 1mindmSe de d"P5ZW" dinr+o Privire c_î !?i
 îhimb^' I, ,

întunecată. ^ m_1 mai eri, fcl d «
 Vorbiră o vreme despre lucruri lipsite de importantă
 SăZ-r* 1_{car}am * nron * stejar gea stralucirea pe după

ramuri și frunze, încerc- când parcă să le aprindă. Între infinitele imagini create pe glob de marele astru, aceasta era unica și totuși niciodată aceeași. Matei Ursulea o privea în fiecare dimineață, și de fiecare dată o vedea altfel. Arăta spre soare cu un gest discret, ca și cum ar fi fost vorba de o păsărică pe care nu voia să o sperie, și zise :

— Ia te uită ! Uite ce frumusețe !

Meșterul privi, dar nu zise nimic.

— Cîți bucureșteni crezi că se uită la soare ? întrebă din nou bătrînul, și tot el răspunse : Foarte puțini. Mulți nu cunosc nici punctele cardinale. Te rog să mă crezi ! Pe unii i-am întrebat personal încotro e nordul. Știi încotro mi-au arătat cei mai mulți ? Spre Gara de Nord. Dar asta nu trebuie să ne mire. Locuitorii marilor orașe se orientează după ceas, după liniile tramvaielor sau autobuzelor, nu după soare. Unii muncesc în uzine, între motoare, alții în birouri. Ca și dumneata, poate.

. — Nu. Eu lucrez în lumina soarelui.

— înseamnă că ești un om norocos.

— Sînt constructor.

— Constructor ?! Asta-i minunat! Mereu pe schele, mereu în sus...

Ștefan Jderu zîmbi, și bătrînul îl apucă de braț :

— Mă bucur că te revăd, tovarășe Jderu. Ieri nu erai de loc în apele dumitale.

— Nu eram. Și nici acum nu sînt, recunosc meșterul.

— Cînd ești sănătos și tînăr n-ar trebui să te plîngi.

— Sînt lucruri mai importante decît sănătatea noastră.

— Asta-i adevărat. Dar tot așa de adevărat este că nu trebuie să te lași doborât. Trebuie să fii tare !

— și dacă nu poți ?

— Atunci ești slab.

Ștefan Jderu îl privi pe bătrîn cu interes. Zise :

— Niciodată nu m-am gîndit c-aș putea fi slab.

Nu-i vorba de dumneata, îi răspunse Matei Ursulea.

— Și dac-ar fi vorba de mine ?

Ți-aș spune că, atîta vreme cît ești sănătos și întreg, n-ai voie să te plîngi. Asta, în cazul cînd dumneata te-ai plînge. Dacă ar fi așa, ai semăna cu un copil care-și sparge o jucărie, apoi saltă casa în picioare cu țipetele lui. Vezi dumneata, îi pare rău copilului. Ei și ? Țipetele lui nu lipesc cioburile la loc. Tot un meșter le poate lipi.

Cei doi oameni stăteau alături pe bancă și o vreme se așternu tăcerea între ei. Ștefan Jderu se apucă apoi să vorbească. Povesti bătrînului pensionar toată întîmplarea cu accidentul de pe șantier, îi mărturisi cum își dăduse demisia, cum plecase, îi încredință gîndurile lui.

Cînd Ștefan Jderu tăcu, bătrînul se întoarse și-i puse mina pe umăr. Era un gest obișnuit al său, care voia să arate înțelegere, prietenie pentru celălalt.

— Acum te cunosc și nu te cunosc totuși, vorbi el. S-ar putea să te superi, s-ar putea să ascuți cuvintele' unui bătrîn ca mine.

— Nu mă supăr.

— Dacă-i așa, mă bucur. Vreau să-ți spun că dumneata ai fost un răsfățat de viață și ai socotit că așa trebuie să fie.

— Nu înțeleg.

Mi-ai spus că de cînd ești nu ți s-a întîmplat așa ceva. Mie mi s-a întîmplat, tovarășilor -dumitale la fel. Dumneata ce ești ?

Dar nu trebuia. Eu n-am verificat macaraua și din pricina aceasta s-a nenorocit o femeie.

— E-adevărat, dar ascultă-mă ! Toți oamenii care mor de bătrînețe înseamnă că mor normal și nimeni nu

este vinovat pentru asta. Pentru toate celelalte morți cineva este vinovat. Pentru ostașul căzut pe front, pentru copilul neîngrijit sau flămînd, pentru accidentat, pentru cel căruia i-a căzut o cărămidă în cap, în timp ce mergea pe stradă. Pentru că cineva n-a pus cărămida cum trebuie, sau altcineva nu s-a urcat să vadă dacă mai stă bine sau nu la locul ei.

•— înseamnă că putem greși ?

— N-avem dreptul ! îl opri bătrînul. Dacă ar fi așa, legea nu ne-ar mai pedepsi. De ce ai plecat de pe șantier ? Ștefan Jderu tăcu.

— Dumneata n-ai dreptul să pleci de acolo. Poate ca acum un bloc nu se mai construiește sau un singur meșter face două blocuri, și treaba merge mai greu. Vezi? Să nu te superi pe mine ! N-am vorbit niciodată altfel cu cei dragi. Un singur prieten s-a supărat pe mine. Eram la Grivița Roșie, în fața puștilor. Unul dintre noi voia- să plece. „N-ai să pleci !” i-am spus. „Ba am să plec , mi-a răspuns. „Dacă vei pleca, vei fi un dezertor.

— Și-a plecat ?

— Nu. S-a supărat pe mine, dar a rămas. A rămas cu noi în toți anii grei, în toți anii buni. Sîntem împreună și astăzi. Ne întîlnim mereu și, te rog să mă crezi, niciodată nu i-am amintit c-a vrut să plece din fața puștilor.

— El n-a apucat să greșească.

— Ba da.

— în cazul meu alta e situația, tovarășe Ursulea. Faptul e fapt. El s-a petrecut, și asta din pricina mea. Oamenii mă condamnă și chiar de nu m-ar condamna toți, simt eu că așa ar trebui să facă.

— Foarte bine că gîndești astfel.

— Și-atunci ? Cum să nu fi plecat ?

cfi/umTa^ci^{0TMTM'} ZL^C„daran₁ Pentru «

*»« t_u, „ŭ r_p” i “ u_r r_i” d z^m m <ji”nea, a_u c “ _
 – Nu, nu-i adevărat Nu v & ** C?tl U” 0m slab _
 Pronunță cuvintele ^ S_ă flU,
 spaimă. Bătrînul î/p_{ri} “di^!””11116 f a^pTMape CU
 tarea ȳi se bucură. Șt_ef_{an} Td* “ ghici fr_ămîn-
 – Niciodată n-am vtbi/ d ”
 țezi dumneata s-o fac Au f mme oUm ma ^or_
 *h.le **mi-am** riscM ^ ^ *
 ~ Spune, tovarășe Jderu ! muncă...
 îmi vine greu. dar *-rok •
 am /aJvat oameni de la moarte ^ SPUn’ * “ trei CaZuri Matei
 Ursulea î/opri : CU pre_țul VJC ții
 mele.
 înțeleg. Ai fost conștient r3
 _ PO_ł muri s_u alvîndu-i -V totuși te-ai expus.

TMJ>m dab^,’ de^^; m_i !>ltr* • -Oare pot fi

«azi atît *muh oa_{men}i intere-
 trăiesc. Un om de curaj nu este^ ^ Intereseaz ă cum TMța, ci
 care știe S-G /înf ^ risc_ă
 tovarașe Jderu ! Dar este de necrezut,
 Ce anume ?
 – Dumneata te porți ca o fetiță «?■ n punct de
 vedere moral nrnksk'J ^ pentru c_ă m mic, niciodată. Ai fost
 corect A A oU t9nai izbit de s_ă zici_ Iată însă că viața ^ .
 eauna> co n?tiincios

^ C_{ri} ^ Ed^ob_ă D-neatata?LXt_t

trebuia să înțelegi de la început. îți pare rău c-ai greșit, ar
 nu te-ai hotânt încă să nu mai greșești. înțelegi ? Și cea
 mai bună dovadă e că ți-ai dat demisia, ai plecat
 trr^{tier}_?’TMtual’s_ă nu mai po_ți ^ iată
 ipsa de curaj ! N-ai gmdit așa cum îți vorbesc eu
 știu, știu, dar ai plecat. Cel mai bun judecător al omului
 este el însuși. De aceea caută să se menajeze și-și moti-
 veaza faptele într-un mod cît mai convenabil. Și nu față
 e alții, ci față de el însuși. Și nu-și dă seama. E curios, nu ?

Ștefan Jden, își trecu palma apăsător peste frunte. Bătrînul udezvăluise niște lucruri la care nu se gîndise niciodată, îl obliga să privească faptele cu totul altfel. Matei Ursulea aștepta cîteva clipe, apoi îl întrebă direct: Cu baiatul, cu Sandu Hățmeanu, ce ai ?

„Nu, Ștefan Hățmeanu este fiul femeii accidentate. Bătrînul ridică ușor din sprîncene și nu mai întrebă nimic.

• Pentru Ștefan de Ștefan Jderu să-l cunoască. Pentru dînsul totul era limpede. Se simțea puțin obosit după discuția purtată și încercă să se gîndească la altceva. Oare se înălțase deasupra, peste parc, iar stejarul care se pare că va lua foc arăta și mai falnic, viguros, mîndru de frunzișul lui. Matei Ursulea își aminti cum arăta copacul acela în iarnă. Avea crăcile goale, ramurile erau încrustate de promoroacă și ninge peste ele, ninge, iar pămîntul îi înghețase la rădăcină. Era mut, îndrîjit nu se plîngea nimănui. Acum parcă se privea cu ceilalți copaci din jur, parcă vorbeau unii cu alții, parca nădeau. Reflecția aceasta îl învioră. — Spune-mi, meștere, ți-a impus legea să-o ajuți pe Viorica Hățmeanu ?

— Nu. Dar vreau eu să-o ajut, trebuie ! I-am trimis . vorba la spital și mi-a răspuns că nu are nevoie.

— De ce crezi că nu primește ajutorul dumitale ?

Dupa parerea ei nu aș fi vinovat decît pentru că am avut prea mare încredere în oameni. Dar, tovarășe Ursulea, eu nu trebuia să mă bizui pe afirmațiile lui aharia Gurau. Trebuia singur să verific macaraula. Niciodată n-am îngăduit să-mi facă alții treburile.

Bine, bine, nu despre asta-i vorba. Te-am înțeles. T¹⁰ r¹⁰ a¹⁰ Hățmeanu trebuie să fie o femeie blîndă. Atît de blîndă, încît te-o fi crezînd poate strîmătorat.

Dupa tonul cu care vorbise, Ștefan Jderu nu-și putea da seama dacă bătrînul făcuse o ironie sau nu. Răspunse :

Cîștig destul de bine, tovarășe Ursulea. Nu am familie, nu am greutăți. Sprijinul pe care pot să i-l dau ar micșora macar în parte zbuciumul care mă chinuie.

— Crezi ?

• f0g Sa nU m_ă “_clegi §re5it:— Nu m-am gîndit niciodată că mi-aş putea repara greşeala în felul acesta. Suferinţa oamenilor nu se poate plăti, o ştiu. Dar accidentul acesta m-a apropiat de dînşii. De o femeie pe care o cunoşteam ca pe zeci şi sute de oameni cu care ‘ lucram, de un copil care pentru mine exista doar în scripte, în statele de plată pentru alocaţia de stat. în ultima vreme, zi şi noapte m-am gîndit la dînşii şi la mine. De aceea nu vreau să le trimit nişte bani prin poştă. De aceea vreau să-l cunosc pe Sandu Hătmeanu.

— Copilul însa nu te va îmbrăţişa, tovarăşe Jderu. ştiu.

Nu voiam să-i spun însă cine sînt.

Cu asta nu faci nimic.

Măcar pentru început. Să ne cunoaştem cît de cît tovarăşe Ursulea. Pe urmă îi voi spune.

Maică-sa mai e în spital ?

— Da.

JBătrînul îşi rezemă bastonul de speteaza băncii, se ridică şi porni cu paşi măsuraţi în lungul aleii. Parcul era plm de jocul copiilor, de oameni. Ştefan Jderu

rămase singur, cu fruntea aplecată, cu mîinile încleştate pe marginea băncii. „Nu-i voi spune copilului cine sînt“, se gîndea. Şi în aceeaşi clipă se întrebă : „Dar cine sînt ? Pentru Sandu sînt omul vinovat de nenorocirea mamei sale. Numai atît ? Pentru ceilalţi oameni cine sînt ? Un constructor care nu mai construieşte. Nimic altceva.“ îşi aminti de vorbele inginerului în ziua cînd îşi prezentase demisia : „Peste o săptămînă vom fi pe alt şantier, începem un alt cartier de locuinţe.“ „Dumneata eşti un meşter bun, tovarăşe Jderu. Nu trebuie să pleci dintre noi !“ îi spusese şi Enache Ambruş, iar Mihai Badea îi atrăsese atenţia: „Ține minte că greşeşti, ştefane !“ în dimineaţa aceea, Matei Ursulea îl întrebă : „De ce ai plecat de pe şantier ?“

Bătrînul se opri acum spre capătul aleii de vorbă cu un băiat şi-şi odihnea braţul pe umărul acestuia. Ştefan Jderu ar fi vrut să-l aibă alături de dînsul şi să-i spună : „Am plecat,

tovarășe Ursulea, am plecat de pe șantier, pentru că am fost un om slab. înțelege ? De aceea am plecat. Și nu vreau să mai fiu așa. Nu vreau, pentru că nimeni pe lume nu mă va prețui pentru asta. Nimeni, tovarășe Ursulea : nici Sandu, nici Viorica Hățmeanu. Poate că chiar de aceea femeia nu vrea să-mi primească sprijinul. A auzit că am plecat de pe șantier, că nu mai muncesc. Uită-te la mine cum strîng scîndura băncii cu mîinile ! Stau ^ici, cînd ar trebui să mă aflu pe schele, ca și Mihai Badea, ca și Enache Ambruș, care zidesc mai departe fără mine. Auzi, tovarășe Ursulea ? Fără mine !“

– Iartă-mă, meștere, că te-am lăsat singur.

Nu-l văzuse pe Matei Ursulea apropiindu-se. Modul cum i se adresase bătrînul, tonul prietenos, i se păru o jignire și ar fi vrut să-l întrebe : „De ce-mi spui așa, tovarășe Ursulea ? Ce fel de meșter sînt eu ? Care meșter stă la vremea aceasta în parc, laolaltă cu pensionarii și copiii ?“

– Cred că am dat de urmele lui Sandu, îl auzi din nou pe Matei Ursulea.

– Cînd, acum ?

– L-am întrebat pe Adrian, acolo, și arată spre capătul aleii. Sînt prieteni. Nu l-ai văzut pe Adrian ? Băiatul de ieri...

– Nu, n-am băgat de seamă.

– El te-a recunoscut de cînd a venit în parc. A trebuit să-l potolesc, să-l împac. Era; supărat pe dumneata.

– îmi pare rău că l-am necăjit ieri. Sandu unde e ?

– Alături, la școală. Copilul cîntă la acordeon și face parte din orchestra școlii. Pregătesc un spectacol, după cîte am înțeles, și repetă cu profesorul de muzică. Putem merge, tovarășe Jderu. îl vom aștepta, căci trebuie să iasă.

Porniră alături. Pe Ștefan Jderu îl încerca un sentiment de bucurie, dar și de emoție, ca și cum ar fi așteptat în gară o rudă apropiată, un om drag, pe care nu-l văzuse de mulți ani. Dar el nici nu-l cunoștea pe Sandu, nu știa nici măcar cum arată. în afară de aceasta nu se gîndise cum va proceda, cum

va trebui să-i vorbească. Nu avusese de-a face cu copii, preocupările lui fuseseră cu totul altele. Pe Sandu Hătmeanu îl simțea în lingă inima lui ; și în ceasul acela nu dorea nimic altceva decât să-l vadă.

După ce străbătură micul parc și ajunseră pe trotuar, bătrînul se opri. își ridică bastonul și arată spre o curte, de cealaltă parte a străzii :

- Vezi trandafirul acela ? E singurul din cartier care înflorește toată vara. Toată vara, mă crezi ?
- Iubești mult florile ?
și dumneata ai să le iubești. Acum n-ai timp, dar le vei iubi și dumneata.

A!7^{rea} s_a am vreme Pen^t™ asta, zise încet Ștefan Jderu.

Cobori apoi și mai mult glasul.

- Astăzi e sîmbătă. Luni dimineața, tovarășe Ursu- lea, ma întorc pe șantier.

Îl prîm pe bătrîn drept în ochi, dar nu descoperi pe

1PU *aU_A mCl Cea mai mică tresărire. Numai după cîteva clipe îl văzu că zîmbește ghiduș și-l auzi spunînd :

– Ieri, cînd te-am cunoscut, ți-am spus că ești un om curios și nu m-ai crezut. Oare cum ți-ai închipuit, tovarășe Jderu, ca n-ai să te întorci ? Așa de puțin ne cunoaștem noi, oamenii !

Cineva le dădu binețe. Era Adrian. Venise din spate, coborînd de pe trotuar și-i ocolea pe stradă, la cîteva pași. '

- Hei, sportive ! îl strigă Matei Ursulea. încotro ? Băiatul se opri.

?11₁ a f¹⁰¹, la s^{coală} > răspunse. Aștept niște colegi să iasă de la repetiție.

Hai', vino și dă mîna cu nenea...

– Nenea Fănică, îi șopti Ștefan Jderu.

dîn"ă.l Da mîna CU nenCa Fănică, Doar n_al nimka cu

Adrian își dădu capul pe spate mai mult ca de obicei se apropie de meșter cu pași măsurați și-i întinse mîna! '

ir'e!ti Șupim pe mine' 15ar:?' !i "trebi

Ai avut noroc, îi răspunse Adrian.

– Zău ? se miră bătrînul. Și care a fost norocul acela, sportivule ?

– Că-i prieten cu mîta.

– Altfel era nenorocire...

– Nu mă împăcăm nici într-un caz. Ce, eu sînt educatoare la creșă, să am grijă de copiii oamenilor prin parcuri ? Treaba lor, să-și frîngă gîtul dacă vor.

– Cum să-și frîngă gîtul ? se minună Ștefan Jderu, și privi la Adrian sincer îngrijorat.

– Așa zice el, interveni Matei Ursulea. Fii sigur dumneata că-i despărțea și el.

– Păi sigur, îl întrerupse Adrian. Privi spre meșter cu oarecare indignare și i se adresă direct. Cum ? Dumneata crezi că nu-i despărțeam ? Adică lăsam eu puștanii ăia să-și facă de cap ? I-aș fi potolit la fix, ba i-aș fi trimis și acasă. Dar nu eram acolo, atunci venisem.

Mi-am dat seama și eu, însă cam tîrziu, vorbi meșterul cu părere de rău în glas.

– Acum nu-i nimic, răspunse Adrian mărinimos. A trecut.'

– Și ce treburi ai cu colegii, atletule ? vru să știe' Matei Ursulea.

– Am o chestie. Pe dumneata nu te pasionează așa ceva.

– Sînt sigur că e vorba de vreun meci.

Exact ! se însufleți Adrian. Mîine după-amiază, pe stadionul Giulești, avem un meci tare. Joacă „Rapidul¹”. Nu cumva vrei să vii cu noi ? Precis că nu vrei, că doar te-am mai invitat și altă dată.

- Nu pot sta atîta în soare, Adriane. Sînt om bătrîn.
- Atunci poate că vii dumneata, nea Fănică. Pot să-ți spun așa ? Ești amator de fotbal ?
- Nu prea mă pricep, dar s-ar putea să merg. Să vedem !
- Ce mai vezi ? **sări Adrian bucuros. Auzi vorbă** ' tLaSi' rapidid "
- și cu cine joacă ?
- Cu o echipă din provincie, tot din divizia A F 5-ăra, fise - **Rapidul- va face " " joc d, S ai si te convingi.** > ai să

Adrian era mare amator de fotbal Tjrmă»,

pidul: " Colegii îl tSS pl din echipe, admira echl pa Ra-
 V ui • oiegn îl simpatizau și ascultau bucuroși co
 mentanile lui sportive. De fiecare dată, cînd echipa sa

care° să a^a m^m aVea^ "TTM ^ med' * căuta pSeS
 Din acest pun^a c^t de vedere^{re} Stsf ^ i ?Uraj eZe juc^a torii -
 tr-o dată tin n , ş fan Jderu devenise din-
 cap ptă î Pr6^t10S PCntrU dⁱ nSuL 11 ra^a s^a ^ă din
 tipse Zs^m f^d e^e TM Spuse : -Nea Fănică ăsta e un tip serios
 Dacă merge cu mine la meci, e o chestie"
 m sa-i fixeze mtîlnire pentru a doua zi, dar renunță
 își continua gîndul în cuvinte. r renunța.
 - Sau nu, nea Fănică. Facem altfel. Așteptati trei
 minute sa-i conving și pe colegii mei și ne **sfătuim** după

suîZ. PC Cbe Vrd ^ Convingi ? întrebă Matei Ursi 7 ^ b^h d^a k ^ Wache> «re

cîntă la vioară
 eras, ^ o meanu_ 11 cuno^{ti} Pe Stavrache ? ăla grasu, care nu
 prea vine prin parc.

- îl știu.
- îl iau că are totdeauna bani de prăjituri Dacă nu
- “2^u ”8^f r lul Sa”du u “
- 91-1 dați înapoi ?
- îi dăm. Depinde cum devine chestia.
- i>e auzi ușa școlii.
- ^ Uite Că s-a isprăvit repetiția, se bucură Adrian.

Ramineți dumneavoastră aici, pe trotuar, că venim imediat.

^ Elevii din orchestră erau în număr de șaisprezece, mtre care și cîteva fete. Ieșiră grăbiți în grupuri. Unii dintre ei d salutară pe Matei Ursulea și se răspîndiră pe străzi sau in parc Adrian îi oprise pe Sandu și Stavra- cne lmga un boschet de lilieci. După gesticulația largă s-e putea deduce că le vorbește cu multă pasiune. De cîteva ori se întoarse și arătă spre cei doi bărbați, folo- sindu-l, probabil, pe ștefan Jderu ca argument. în cele din urma n cuprinse de mijloc și ieși cu ei pe trotuar. Arata cu un gest familiar spre meșter și zise :

- Va rog să-l cunoașteți pe nea Fănică, prietenul tovarășului Ursulea. și dumnealui merge la meci.

Nimeni nu observă paloarea de pe chipul lui ștefan Jderu. Omul rămase tăcut cîteva clipe și-l privi cu atenție pe Sandu. Acesta era un băiat înalt de statură, zvelt, cu umerii drepți, aproape tinerești. Figura lui, deși de copii, inspira siguranță și îndîrjire. Umbla îmbrăcat ușor, cu pantaloni scurți, cu o cămașă pe care roșul cravatei e la gît o facea și mai albă, și mai strălucitoare. Tuns școlărește, pieptănat cu îngrijire, curat, cu o văpaie ca- re-i colora obrazul, copilul părea acuratețea însăși, căreia natura capricioasă îi dăduse înfățișarea omului. Singurul element care ar fi putut strica această imagine erau sprmcenele puțin scurte și drepte, apropiate acum într-o cuta ușoară ce-i umbrea fruntea de o claritate și o prospețime specifică vîrstei. Cum stătea acolo nemișcat, cu fața puțin întoarsă, nu-ți puteai da seama dacă d preocupă insistența lui Adrian, sau o ignorează și se gindește cu totul în altă parte.

Nu-i așa că mergi cu noi ? întrebă Adrian nerăbdător.

- Dacă nu¹⁶
vaca nu ma primește ?

Merg eu cu tine »

tr-un spital ? ” putem Pătrunde noi în-

- Bine.

Z C_f U₋treb^U „ie^A s₃ plec> vorbi Stavrance Stai, mai, d

Gpri Adrian

Stc' -

mrea ! La ora două adică n Sa aranⁱam «tîl-

«Mi- E bine, „ea KnTcjț ? ^ *" f »<» -
 - Bine, Adrian.
 Ai auzit, măi ?

vrache, și plecă. U * " " **** intrăni> îi răspunse Sta- Matei
 Ursulea își privi ceasul
 — r UnSprecece fără cinci, zise.
 Casa de bilete e deschisă r» r „ ,
 r acum ? sugeră Adrian. Eu daiTo f *- „ Bilete
 mama sa-mi dea niște bani. Uga s' 'o nS pe
 - Nu e nevoie, Adrian A™ - interveni Ștefan Jderu TotW a “
 CUmpăr * " bilete, Schimbă cîteva tZh ? U™Pe acolo- bătrînul își luă
 rămas bun și se *7 ^ Care
 Adrian se lovi ușor cu palL „ ?* PC Aleea Granf_
 - Aoleu, uitaL T ^ frunte : terenul ăsta. Cred că nici W antilez
 niște puști pe mergi, Sandule ? InCeput f ă ră mine. Tu
 - " T m e de “P *™ ceva,
 me . Trēc deșeară oe la i-; „« •
 «ea Fănică, ne vedem mii™ Wr oU dumn eata,
 Porni în Brak* am stabilit_
 piatră. ^ ParC 51 dleP ăru după zidul de
 C A P Î Î O L U L I V

Rămas numai cu Sandu, Ștefan Jderu îl întrebă :
 - Unde stai, Sandule ?
 - Pe Giulești, în blocurile noi.
 c- ~ a«Ca?l direcție, MerS și eu la un prieten.
 Și^ar fi bine să cumpărăm și bilete.
 Când se întorcea de la școală, Sandu nu mai lua tramvaiul
 pentru cîteva stații. De la podul Grant trecea pe inga^ Teatrul
 C.F.R. și mai departe pe Calea Giulești, care își schimbase
 aspectul radical. Lărgită mult, străjuită e o parte și de alta de
 blocuri noi, artera aceasta căpătase un aspect cu totul modern.
 De cîte ori trecea pe aici, baiatul privea fațadele cu nuanțele
 lor de culoare, balcoanele variate de la un bloc la altul,

vitrinele largi ale magazinelor. Era obișnuit să meargă pe jos pînă acasă. Nu se părea de loc departe, și invitația meșterului se păru destul de firească.

Pîna la stadion schimbară puține vorbe. Sandu era un băiat liniștit, mai tăcut, iar Ștefan Ideru nu izbutise încă să lege o discuție.

Era o zi caldă, însorită. Un tren de persoane fluieră strident, trecu pe sub podul Grant și-și încetini mult

viteza pentru a intra în gari. Tnuovaid. 2 ^
ceau destui amatori de fotbal care cobora și-și l „au
nnd la casa de bilete.

— N-aș fi vrut să merg la meci, vorbi Sandu cînd ajunseră aproape de poarta stadionului.

și Ad De Ce? Sandule ? Doar sînteți invitații mei : și tu, și I Adrian...
Așa ne-am înțeles.

— Nu de asta. Am și eu bani.

Acum lasă cum ne-am înțeles.
Ștefan Ideru își l „rind cam dnp5 zec minK

fluiera W ^ ^ »

— Ar fi trebuit să stau eu la coadă, zise.

Uite c • 1 e ai meu I-am oprit. " UniSti me2Miru

~ Păi de ce iW dați trei ? Ați luat patru de toate ?

— Nn tUJ PC?trU StaVrache> colegul v
că h U? arC nL Adica? noi av
em. Poate
că bulldogul nici nu vine. Ne-a mai făcut figura.

comunicat H • f U 1 S_e p_a ru c_a b_a i «ul devenise mai- comunicativ
și se bucură.

— Acum, în vacanță, ce faci, Sandule ? întrebă după ce porniră mai departe.

amiv 06 mUlte ori, dimineața, merg la repetiție. După- amiaza
citesc. y

— Ce citești ?

— Aseară am isprăvit „Bătrînul și marea”.

– Am auzit de cartea aceasta. E bună, da ?
întotdeauna mi plac asemenea cărți.

– Cum asta ?

– Nu știu, nici eu nu înțeleg. Mi s-a părut cam tristă.

– Aș citi-o și eu. Mi-o poți împrumuta ? Locuiesc tot în cartier cu tovarășul Ursulea. Dacă, bineînțeles, ai încredere că ți-o înapoiez.

– Cartea este a mea, așa că v-o pot împrumuta.

Trecură de stația Vidra și ajunseră la o alimentară.

Sandu se opri:

– Eu trebuie să cumpăr ceva.

– Te aștept, zise meșterul.

Rămase în fața vitrinei, cu privirea pe mărfurile expuse, cu gândurile răvășite. Se simțea ca după o bătălie ușor câștigată și avea impresia că el și copilul, de care se despărțise chiar atunci, vor rămâne nedespărțiți toată viața. În același timp însă îl apăsă teama. Își aminti că Matei Ursulea îi spusese că nu va realiza nimic dacă nu-i va arăta băiatului de la început cine este.

Se hotărî să-i vorbească. Îl va conduce pînă acasă și-i va spune totul. Când îl văzu însă ieșind din magazin cu un borcan de compot în mînă, renunță brusc la hotărîrea luată doar cu cîteva clipe mai înainte. Știa foarte bine că băiatul cumpărase compotul pentru a-l duce a doua zi mamei sale, la spital, și-și închipuia ce se petrece în inima lui. Socotea că nu era nimerit să-i spună chiar atunci: „Uite, Sandule, eu sînt vinovat de suferința mamei tale.“ Ar fi fost inuman, absurd. Borcanul cu compot i se păru atît de mic, privirea băiatului atît de clară și sinceră, încît fu ispitit să fugă de acolo, pentru ca totul să ia sfîrșit. Dar asta n-o putea concepe. Zile și nopți se gîndise la Viorica Hătmeanu și la Sandu, ceasuri lungi chibzuiuse cum ar putea ajunge alături de copilul acesta, așa cum se afla acum. Nu-l cunoscuse, nu-și închipuise cum arată. În comportarea lui, în felul de a vorbi și a acționa descoperise acuratețe și cinste, grijă și suferință. Toate

acestea îl atașaseră neașteptat de repede de Sandu. Nu putea
pleca de lângă dînsul, nu-l

Putea lăsa singur. Voia cu orice d«t • r
ajute.
- Am cumpărat, putem merge f îl auzi a]ături-

Apartamentul primit de Viorica tr-un bloc de pe
tînărul h„l j Hatmea nu era fo- Jești de strada Crîngasi.
Sandf °T ^ ^ Giu‘ pînă la etajul III unde I» i °U niciodată
liftul îi Privea tabl„“L «t'ei““■"ta- Urca încet scara
v«eie de flori instaUTM“ 1* ««la ghi-
etaj. De multe ori cobora cu o k fiecare
Prima încăpere din apar_tame T CU *Pă ?i le uda* u?i. în
stînga era o cămară, în față'ulT — ' **
dreapta se putea intra în prima înT ^ pHn
“etri pătrați, prevăzută cu un blkonT jaispre2ece
Putea privi parcul cel nou LTS* §, ^ ^ Se
mea Sandu, ținea loc și desuZZmCapere, und e dormitorul
mamei sale și cu baia ^ șl Comumca cu do_r-
Ajunseră în f_ața blocului. Meșterul rS ~ Aștept să-mi
aduci cartea > PC SCară,
.obor imediat, îi răspunse Sand,, Q ū, Sau, dacă vreți,
- Nu.

- “Ci Spattle Uo“lai. sine. Ma găsești acolo.

Meșterul ocoli colțul clăd.V;; -a
înconjurat de firu„le „oilor bZZT JT-' ,0“.
noscut, căci lucrase doi ani '• “ era cu
cartier. își aminti că j. *** la realizarea noului
bălți. Acum, oriunde s-ar fi V* ^ f de bălării și
Covoarele de gazon, rondurile'de'fbrfe TuluL
SaU înVăluite de M de curînd prunduLe ^

Numai după cîteva minute îl văzu pe Sandu apro- piindu-se,
și meșterul se așeză pe o bancă. Primi cartea și începu să o
răsfoiască.

- De ce nu stai ?
- Credeam că trebuie să plecați, îi răspunse băiatul.
- Prietenul meu mă așteaptă pe la ora unu. Tu ai treabă ?
- Deocamdată n-am.
- Astăzi nu mai mergi la școală...
- Merg numai atunci cînd avem repetiții.
- O să aveți un spectacol ?
- Da.
- Asta-i frumos, Sandule. și cînd ?
- încă nu știm. E vorba să facem o orchestră mai mare, cu elevi de la mai multe școli. Eu cînt la acordeon.
- Așa ! Atunci va ieși ceva grozav. Ce fel de acordeon ai ?
- N-am acordeonul meu. Cînt cu cel de la școală.
- Și acasă nu poți repeta ?
- Nu. Mama crede că peste un an s-ar putea să-mi cumpere unul. Deocamdată adunăm banii, dar n-avem decît jumătate. Și pe urmă...
- Pe urmă ce, Sandule ? Spune-mi și mie !
- Nu, nimic.

Ștefan Jderu nu insistă, însă bănuia gîndul băiatului. Voia să spună, poate, că au și cheltuit din banii strînși. Se hotărî pe loc să-i cumpere el acordeonul. Copilul s-ar bucura mult, și apoi i-ar fi ajutat nu numai cu suma economisită, dar și cu restul de bani pe care aveau de gînd să-i adune. Se putea însă ca Sandu să nu primească asemenea propunere. Era mai bine să nu-i mărturisească de-a dreptul intenția lui.

împrumut acordeonul meu
 Dar dumneavoastră nu vă trebuie ?
 alte preocupări
 și n-a veți copii ?

N-am pe nimeni, Sandule
 Dacă n-aveți pe nimeni
 - îl țin degeaba
 Se gândea că în aceeași suma trebuitoare de la C E
 C
 z inele de specialitate erau deschisă A° do1 ^ maga
 minică, iar J uni dimineața doUa 21 era du-

șd l bine 1 nSă c ă șeful șantierului Se nuT vr ** noua lucrare
 imediat. î și va i l la „ re Partiza o
 cu direcția întreprinderii și-] ya i” 8 * 2 ^ 56 COnsulte două.
 ma peste o zi sau

-■ W cî'tel rî'^
 aducă băiatului. Z i s e & C Umpere aco rdeonul și să-l

Dumnealui nu-i trebuie 5

«ce, să zicem. Poți veni j' »
 ora dî””“Pre-

* ★ 1

în aceeași seară, așa după cum promisese, Adrian îl căută pe Sandu acasă și se sfătuiră ca a doua zi să meargă la spital împreună. Accesul în saloane era îngăduit între trei și cinci după-amiază, or ei voiau să intre înainte de ora douăsprezece. Rămaseră pînă tîrziu și-și făcură mai multe planuri, fără însă a rămîne la nici

Nu se simțea în stare să ducă mai departe discuția. Ii era teamă. Se ridică repede și adăugă :

De altfel ne vedem mâine la meci. La revedere, Sandule !

Se despărțiră.

Ștefan Jderu nu avusese niciodată o familie a lui, nu cunoscuse îndeaproape copiii. Prezența lui Sandu îi crease o stare cu totul nouă. Fusese întotdeauna mulțumit de munca sa, știa că ea este utilă oamenilor și că pe undeva, în inimile lor, se află un dram de recunoștință și pentru dînsul. Dar această recunoștință era anonimă. Pe Ștefan Jderu nu-l cunoșteau locatarii intrați în blocurile la care lucrase, după cum nici el nu-i putea cunoaște.

De data aceasta meșterul Jderu văzuse singur bucuria pe care el o provocase. Era acolo, pe chipul lui Sandu, și el o putea privi în voie. Ea se ivise numai în urma unei promisiuni. Când băiatul va primi cu adevărat acordeonul, se va bucura și mai mult. Ștefan Jderu nu mai era atît de tinăr. Ajunsese la vîrstă cînd simțea nevoia să ocrotească pe cineva apropiat, pentru ca la rîndul său să se bucure de ceea ce face. Sandu se ivise în viața lui dintr-o intimplare, dar era ființa de care avea nevoie fără să-și fi dat seama. În seara aceea se gîndi mult la tinărul său prieten și adormi liniștit.

unul. Sandu cunoștea bine spitalul și respingea sistematic propunerile lui Adrian. Soluțiile lui nu erau de loc sigure. Dacă ar fi încercat să sară peste gard, riscau să fie văzuți nu numai de portar, dar și de pietoni, și chiar de personalul medical. O pătrundere clandestină în curte încă j^{ar} rezolvat nimic. Mai aveau de intrat în clădire de străbătut săli și de pătruns în salon. Aceleași greutăți s-ar fi ivit și dacă, prin absurd, se puteau strecura pe ușa principală într-un moment de neatenție a portarului.

Puteau inventa și o poveste. De pildă că pleacă undeva în provincie și că au tren la o oră după-amiază. Nu șnau msă nici mersul trenurilor și nici nu aveau aspect de calatori serioși. Nu i-ar fi crezut nimeni. Toate proiectele lor se

dovediră şubrede, astfel că Adrian fu nevoit să încheie discuţia :

Lasă, măi, inventăm o chestie pe loc.

A doua zi, la ora zece şi jumătate, se aflau aproape de intrarea în spital. Sandu avea la el o sacoşă în care luase borcanul cu compot, câteva portocale şi fructe. Se opriă mai întâi la pîndă, lîngă un stîlp, la cincizeci de metri, pe trotuar.

Mai întii să studiem terenul ! propuse Adrian.

În faţa^ clădirii erau cîteva trepte de ciment, pe care se urca pînă la o uşă grea, cu un geam enorm, apărat spre^ stradă de o împletitură de fier forjat. Uşa era închisă şi portarul nu se vedea nicăieri.

— Hai să încercăm ! spuse Sandu. Nu văd pe nimeni.

— Nu vezi, pentru că portarul e înăuntru. Cum deschizi uşa, te şi opreşte.

Mai bine să spunem cîstit şi gata.

— Dacă-i spui cîstit, precis nu ne dă voie. Trebuie să fim şmecheri. Să mai studiem.

O maşină mică, cu o cruce roşie pe geamul din faţă, se opri la intrare. Din ea coborî un bărbat între doua vîrste, scund, gras, cu o mapă de piele sub braţ. Îşi ţinea corpul atît de drept, capul pe spate, încît s-ar fi părut că-l împinge mereu cineva. Urcă cele cîteva trepte cu încetineală şi — fără să întindă măcar o mîină — uşa se deschise parcă singură, şi omul dispăru înăuntru. Maşina rămase pe loc.

— Ai văzut ? se miră Adrian. Aşa să se deschidă şi pentru noi. Ce părere ai ?

— Ăla era doctor.

— E o chestie să fii şi doctor. Nu ? Ce zici, Sandule ?

— Este.

— Aiurea. Cînd eşti bătrîn, trebuie să fii ceva. Nouă, cît sîntem mici, nu ni se dă voie să fim decît elevi. Aia-i.

Sandu zîmbi şi-şi schimbă sacoşa dintr-o mîină în alta.

- Hai să încercăm ! îşi dădu el cu părerea.
- Crezi că avem vreo şansă ?
- încercăm...
- Bine ! fu de acord Adrian. Dar să te ții de-mine, să nu umbli încet. Țștia, portarii, dacă te văd mototol nici nu discută.

Porni el mai întâi cu pas hotărît, cu pieptul înainte, închipuindu-și poate că i se va deschide ușa ca și doctorului' scund. Apăsă pe mîner și împinse, dar fără nici un rezultat. în cealaltă parte apăru un chip roșcovan, de om tînăr. Adrian îşi apropie și el fața de ușă, băgă nasul în împletitura de fier forjat și strigă :

- Vă rog să deschideți ! Vreau să vă spun ceva.
- Omul nu-i răspunse. Săltă doar sprîncenele și-și mișcă capul într-un gest care voia să însemne : „Ce ai să-mi spui ? N-ai să-mi spui nimic. “

«*«El s[^]pir[^]bomWni Adria-- *
indiferent înAdriM[^] b[^]J[^]“
acesta • T - J , traduse gestul cam în felul acesta. „Lasa-
te de chestii de astea țș,i, eu ,ce v,i -
Toni* ușa scirtii u^or și portarul ieși pe trepte Era un
foi^{deStUl} * t,n¹r¹ ! ” a , , f n unt

- Lasă' S C ”SS₁ m₁ asc“B P. !» “P» Adrian.
Lasa, mai ! Ce sa te-ascult ? La trei.
U^a, dar să vedeți...
LaTret, asⁱ * ^ ^ SaCo₃a din mi“ ^ Sandu.
-““reT¹ ” ^ ^ Pⁱ ^

- Hai, dați-vă jos de acolo, c-o veni cineva.

”r¹care adusese -

- Noroc ! zise.
Șoferul împinse portiera, o lăsă deschisă și-i dete

- Ce faci, Vladimire ?
ta[^]T¹tr¹t¹Tuitu feuSleLtr *
e să fac ? Necăjit, răspunse portarul.
- De ce ?
- Am să pierd meciul. De aia.
- Care ? De pe Giulești ?

– De pe Giulești.
 – Păi doar te schimbi la două. Ai tot timpul Aș
 avea, înșă alta-i buba. Nu vrei să-mi far'
bme Repede-te pi»' ia stadion să-tni lef un bițet Eu nu

b^pp_dne lisa în loc_ D«5 – ff s

acum' la două

«gur nu mai găsesc.

- Nici acum nu mai sînt, îl asigură șoferul.
- De unde știi ?
- Am trecut cu doctorul. De acolo venim.
- Extraordinar ! se miră portarul.

își lovi palmele cu ciudă, făcu cîțiva pași pe lîngă mașină,
 apoi se opri, își împinse șapca pe spate și începu să
 fluiera. Adrian îl privea și zîmbea cu satisfacție : „Așa-ți
 trebuie, că ești rău.“

Sandu îl trase de mîneacă și-i șopti :

- Ascultă, Adrian, eu am trei bilete la mine. Ale noastre
 și al lui Stavrache.
- Ce Stavrache ? Nu-i biletul lui nea Fănică ?
- Nu. El are. al tul.
- Cum ?! se miră Adrian. Atunci avem un bilet în plus !
- Bine, dar Stavrache ?!
- Dă-l încolo de bulldog. Ăla nu vine. Și dacă vine și-a
 cumpărat el singur.

Nu mai așteptă răspunsul lui Sandu. Se duse lîngă portar
 și-l apucă de haină :

- Ascultă, nene...
- Dă-mi pace, mă ! Ți-am spus o dată. La trei.
- Lasă aia. Am altă chestie cu mata.

Portarul îl privi mai atent și deveni curios.

- Ce chestie ?
- Îți spun, dar hai sus !
- Fugi, mă, de-aici!
- Are să-ți pară rău...
- Bine, se învoi după cîteva clipe de gîndire. Veniți
 sus !

Pătrunseră în holul spitalului cu toții.

- Acum spune !
- Ne lași în salonul șapte ?
- Ieșiți afară !

«

- Ți dăm ceva.
- Ce să-mi dați voi, mă mucoșilor !
- Un bilet.
- De meci ?
- Cu „Rapidul”.
- Să-l văd.

Sandu scoase cele trei bilete și i le arătă.

- Banii pe loc, îl preveni Adrian.

Mă șmechere ! se supără portarul. Și tu mă prelucrezi ?

Scoase totuși banii și-i numără.

- Ne lași ?

Vă las. Așteptați puțin să treacă o soră pe aici și să vă ducă. La ora asta nu-i voie de umblat aiurea prin spital. Luați banii și dați-mi biletul ! După ce făcură schimbul, se înveseliră și portarul și băieții.

În salonul numărul șapte, împreună cu Viorica Hătmăneanu, mai erau internate două paciente. Una dintre ele, o femeie mărunțică, adusă cu Salvarea dintr-o comună de lângă București, vorbea aproape toată ziua. Povestise

o mulțime de întâmplări de la dînsa din sat, apoi își povestise viața, începînd de la cinci ani și pînă la patruzeci și trei, cîți împlinise chiar în spital. Trecuse apoi la rude, și despre fiecare știa o mulțime de lucruri pe care le socotea demne de luat în seamă. Istorisirile ei cuprindeau atîtea amănunte și erau însoțite de atîtea aprecieri personale, încît despre un fapt cît de mărunț putea vorbi o oră întreagă.

Cealaltă pacientă, o tînră de nouăsprezece ani, care stătea mai tot timpul rezemată în perne, o întrerupea adesea și-i

spunea :

– Uită-te la mine că sînt tînăra. De acum înainte nu mai mă urc nici în căruța cu boi. O sută de ani dacă trăiesc, o sută de ani nu mă urc.

Femeia cea guralivă nu era curioasă să afle de ce vecină-sa de pat nu avea de gînd să se mai urce nici în căruța cu boi. O privea contrariată că o întrerupe, aștepta să isprăvească fraza și-și continua povestea. Fata avusese un accident de motocicletă și suportase o operație destul de grea în regiunea toracică.

Viorica Hătmeanu se înțelegea bine cu amîndouă. Uneori povestitoarea o surprindea dusă pe gînduri și zicea :

– Nu te mai frămînta atîta nici dumneata ! Omu-i mai tare ca piatra și ca fierul. Trec toate.

După aceste cuvinte de îmbărbătare o privea cu în- . țelegere și-și urma vorba. Viorica Hătmeanu nu se mai gîndea însă la suferința sa. Era îngrijorată mai mult pentru Sandu. Nu era sigură dacă băiatul se poate descurca singur, deși avea încredere în priceperea și cuminența lui. Fractura îi provocase o rană deschisă ce trebuia pansată zilnic printr-o fereastră tăiată în învelișul de ghips. De aceea medicii o opriseră în spital pentru mai multă vreme. Sandu se pricepea să-și facă și singur mîncare, ea știa acest lucru, dar se gîndea că trecuseră aproape două săptămîni de cînd ea nu mai era acasă.

în duminica aceea îl aștepta, ca de obicei, după-amiaza, și fu de-a dreptul uimită cînd îl văzu intrînd cu sacoșa în mînă, urmat de Adrian. I se umeziră ochii, veni repede spre dîșii -să-i întîmpine, iar femeia cea guralivă își întrerupse povestirea ca să spună :

– Vezi ? E bine să ai copii !

De cîte ori intra în salon, Sandu îi privea brațul imobilizat fără să vrea. Fusese adînc impresionat, deznădăjduit, cînd aflate la început că mamă-sa e internată în spital. Zile și nopți îl chinuise mila și grija pentru dînsa. Aflase ce se petrecuse pe șantier, își închipuia durerile prin

care trecea și-și făcea fel de fel de gânduri. îl condamna aspru pe cel din vina căruia se produsese accidentul. Hotărî'se să-l caute, să-l afle oriunde ar fi și să-i spună de la obraz părerile lui, să-i arate disprețul său. în timpul unei vizite o rugase să-i povestească totul amănunțit. Relatările ei nu-l mulțumiseră. Mamă-sa nu-i vorbea nimic despre vinovat.

- Cum îl cheamă pe maistru ? o întrebare.
- Jderu, îi răspunsese ea. Dar de ce vrei să știi ?
- Va trebui să răspundă !

Viorica Hătmeanu clătina din cap, gest din care băiatul nu putea înțelege prea mult. Aflase apoi că vinovatul fusese pedepsit și asta îl mai potolise. Nu renunțase însă la a-l întâlni. Ce avea să-i spună, nu știa. Pentru omul acela, care — după părerea lui — era un dușman al mamei sale, nutrea în continuare o dorință de răfuială. în ultima vreme nu mai întrebare nimic despre dînsul. Observase de altfel că mamă-sa preferă să vorbească împreună despre alte lucruri. îl întreba cum își petrece timpul, ce-și gătește, cum îngrijește de casă și-l sfătuia.

Vizita de acum se irosi repede. Din pricina lui Adrian, mama și fiul nu mai avură răgaz de vorbă ca în alte zile, și discuțiile alunecară de pe făgașul lor obișnuit. Adrian reuși să atragă luarea-aminte și celorlalte două bolnave din salon și le povesti cu lux de amănunte cum izbutiseră să intre în spital. în legătură cu portarul își făcuse un plan pe care avea de gând să-l pună în aplicare și-l dezvălui pe loc.

– De acum înainte putem intra la dumneavoastră în fiecare zi.

- Cum ? se miră Viorica Hătmeanu.

– Simplu. Dupa-amiază, la meci, tipul are loc exact lingă noi. Ne facem prieteni și-o să ne dea voie în spital mereu. și unde mai pui că i-am dat bilet de tribună.

De ce ați luat la tribună ?

- N-am cumpărat noi biletele, îi răspunse Sandu. Avem un prieten bătrîn, el ni le-a luat.
- Dar cine e ?
- Nea Famca. E tehnician și cunoscut de-al lui moș

Lrsulea, cel care a luptat la Grivița Roșie.

– Ne-am cunoscut în parcul C.A.M., adăugă Adrian. și
cit e de bătrîn ?

– Poate să aibă și patruzeci de ani, răspunse Sandu.
ai nu-i bătnn omul, mă ! intră repede în vorbă
femeia cea guralivă. Ce bătrîn e ăla de patruzeci de ani ?
Viorica Hătmeanu rămase cîteva clipe pe gînduri și
zise :

– O fi vreun om necăjit și se apropie de copii, că-s
nevinovați. Așa eram și eu într-o vreme.
în salon intră sora care-i adusese acolo la rugămintea
portarului.

Hai> bai, plecați ! Trec doctorii pentru vizită și va
găsesc aici.

Copiii trebuită să iasă, și Viorica Hătmeanu îi conduse
pînă în capătul culoarului.

– Ai grijă, Sandule ! Ai grijă de tine și de casă. își
întoarse repede fața de la cei doi copii care începură
a coborî o scară.

Cînd ieșiră din clădirea spitalului, Adrian zise :

Ne vedem la meci, nene, la meci !

Portarul le zîmbi.

C A P I T O L U L V

Cu aproape o oră înainte de începerea meciului, stadionul
Giulești era plin de spectatori, cei mai mulți ceferiști. A doua
echipă, fiind din provincie, avea mai puțini admiratori. Unii
ocupaseră intervalele, și mulți băietani încălecaseră un gard
mai îndepărtat al depozitului de lemne. Ștefan Jderu luase
bilete pentru tribuna a doua. Adrian era extrem de mulțumit și
totodată mîn- dru. Se așezase împreună cu Sandu de o parte
și de alta a meșterului. Colegul lor, Stavrache, nu mai venise,
iar portarul spitalului nu ocupase locul indicat pe bilet.

Duminica aceea de iulie era o zi cu cerul complet senin, cu
soare puternic. Colțurile Capitalei, unde întreaga suprafață
era acoperită de asfaltul străzilor, de ziduri și terase, erau
cuprinse de arșiță, și pietonii le ocoleau. Fiind zi de odihnă, la
ora aceea de amiază toridă, oamenii se mulțumeau să rămînă
după ferestrele cu jaluzelele lăsate sau plecau la șosea, în

parcuri și pe stadioane. în spațiile deschise, cu vegetație deasă, în apropierea apelor, se simțea o adiere de vînt binefăcătoare, prețuită întotdeauna de locuitorii marilor orașe. Bucu- reșt'ul are destule asemenea locuri. Dacă în timpul săp- tămînii sînt solicitate mijloacele de locomoție care duc

~ riits. «*“■?de oda,ni «-
spre terenurile sportive" Her₁str“ * «nea»,
^ cattcSilf* “T”, dcon *
de Nord ,i Chitila și de»am ce e d" _' d_{intre} ^ Grivița și Giulejiul.
î„ „l_{imii} ani: acel* l“ sera reconstruite, i de pe stad_{io}„ se vedeau
Wof^ de o parte și blocuri lunei si în,l, J>locu_n-
uno_r corăbii uriașe, de altă parte ase_{manătoare}

ale ZZZ<>; * “e trei laturi

alf. discutau fa comradictoriu viit„ralSCOr Se“*’ ^un zumzet ca
de stun în»-TM . auzea
prieteni ce se descopereau uXpT^i î d^^
«abile. Terenul de joc era sJ <;• • an_{te}e apre_i
atenția publicului erau fotoreponer^gZaTfa

“ s sfr

w«. de uu^Xp^rtu" a_{da} -
nau un priiud^r^a”m1- f’* * a5teptare im_{em}- Ștefan 11 -terase
pe
avusese grijă să-l în inc * nU1 meci de fotbal și
«veau să înt« ecZlf “ D“P* “
alegerea terenului. ArbitrulTM «ST*-
mi, și după aceea începea meciul AtoT ^ C6n₁
de componenta ecfimpU_A’ amănunte legate
fotbalist avTsă t -TTM ?i joCul fiec_aTM

duită și, în afară de acesta, era colegul său : nici nu se gîndea că ar putea ține cu echipa adversă. De altfel era convins de victoria feroviarilor. Ștefan Jderu îl ascultase tot timpul cu seriozitate și acceptase că „Rapidul" va obține izbînda.

Un ropot de aplauze izbucni fără veste pe stadion. Fotbaliștii își primeau omagiile înainte de a juca, așa cum marii actori ai scenei și le primesc numai după ce joacă. Adrian se ridică în picioare, aplaudînd furtunos.

– Hai, „ Rapidul “ !

Echipele salutară publicul și, spre marea lui satisfac-
ție, feroviarilor le reveni dreptul să-și aleagă terenul.
Jocul începu. Ștefan Jderu se aștepta ca băiatul să-i
dea în continuare explicații, așa cum îi promisese la
început. Adrian era însă atât de captivat, încît îi uită și
pe dînsul și pe Sandu. Participa vizibil la fazele
mecului. își încorda brațele, își strîngea pumnii și se
repezea înainte ori de cîte ori vreun rapidist era în
situația de a lovi mingea sau de a o transporta spre
poarta adversă. Patruzeci de minute jocul se desfășură
cu destulă încetineală. Dinamismul de pe stadion era
imprimit mai mult de public decît de jucători.

în finalul primei reprize trei jucători ai echipei din
provincie izbutiră să scape de urmăritori și să se apro-
pie de careul rapidiștilor. Schimbară cîteva pase inutile
și, în ultimă instanță, unul din ei, amenințat din spate, ^
trase cu destulă precizie. Cu o săritură promptă și
spectaculoasă, portarul opri mingea.

Publicul, speriat de emoția unui gol, aplaudă destul de
anemic și numai după ce mingea fu trimisă spre centrul
terenului își reveni și începu să-și încurajeze echipa
cu mai multă siguranță.

– A tras foarte bine la poartă !

vinte pe

jocului. Adrian îl auzi și se înfufuf

– Cine a tras bine, nene ?

N-ai văzut ?

versarii ?

** *

blnC ?! Adlca dumn

eata ții cu ad-

mel,rai p“TM ^ bună. ParK frumosi d” Si lovitura a fo,t

bindra Adrk“Ad_ făcut rău că te-am l,„a’ ” „i«Vo ^ h

multă îndî^re'lvieșteru^U^br^^5.05 ^ oU și mai cu Sandu și nu-i luă
în sea ~ * o privire mțelegătoare l«a «fliiit cu scorul de
zeToTa^A^

repriză

dreptul entuziasmat:

“ro r AdTMn însi *”> d=-»

– Ați văzut ?

I Sm^{V^em} '!' isi arM Sandu nedumerirea
 Lum ce sa vezi ?! RanM,,!* • enrea_

~ Asta e-adevărat. nia pTM nici un gol

- NaT o a _ a 3VUt Soarele in fa tă.

■ N-a avut nici un so-ir* fl
 și-au ales terenul. cont,razise Sandu. Ei

- Arbitrul a ținut cu ceilalți.

- N-a sancționat pe nimeni.

9¹ n arară de asta »

■ Ol joc moderat, ca să-i 'lamefa *F^{TM,***}! A« făcut

Pereze c e a r t a ' p r i e t » ' ^ m X d ^ TM *

- ni*,* de pe w₁,

prize și făceau aprecieri asupra jucătorilor. Glasurile se încrucișau din toate direcțiile și se angajau discuții între oameni care nu se văzuseră niciodată pînă atunci.

- Adriane ! Adriane, măi !

Băiatul lăsă sticla de la gură și privi deasupra peste cîteva rinduri de bănci, de unde auzise strigătul. îl recunosc pe Enache Ambruș, vecin de casă și bun prieten cu tatăl său. Era un bărbat cam de treizeci și cinci de ani, scund, cu umerii largi, cu chipul bălan, prins veșnic de zîmbet. îi răspunse la chemare tot strigînd.

- Nea Enache !

- Ești cu taică-tu, măi ?

- Nu. Tata e dus pe linie, spre Făurei.

Așteaptă-mă la ieșire să mergem acasă împreună !

- Bine, nea Enache !

Lui Ștefan Jderu i se păru cunoscută vocea. Se întorsese și privea și el omul. îl recunoscuse.

Să trăiești, meștere! îi strigă Enache Ambruș.

Să trăiești, Enache ! Pe aici locuiești ?

Pe aproape, meștere. Dumneavoastră ce faceți ? Un ropot de aplauze, apoi strigăte întrerupseră convorbirea celor doi oameni. Atît Enache Ambruș, cît și meșterul fură nevoiți să-și reia locurile. Echipele reveniseră pe teren și începea repriza următoare.

- Vă cunoașteți cu nea Enache ? întrebă Adrian. El lucrează la construcții.

Nu mai așteptă răspunsul. își încordă tot trupul, gata de

atac. Mingea se afla la ceferisti si doi dintre ei, executind pase destul de frumoase, se apropiau repede de poarta adversa.

— Hai, „Rapidul” !

Stadionul clocotea de indemnul spectatorilor. In cateva secunde cele doua echipe se amestecaseră între ele, se desfăcura și iar se prăbușiră într-un avânt furios, fiecare

dintre jucatori urmărind să atingă mingea. Unul dintre

lungi, cateva A apoi ca totul depinde

de pozitu lui orizontală sau verticală

se rostogoli de cateva ori să scape de invălmășeala bocancilor, genunchilor orbi, și se ridică. Tocmai atunci mingea țism din amestecul de oameni și se îndreaptă spre dînsul ca un bolid care vrea să-i atace creștetul. Malmut în instinct, fara să privească, rapidistul își înra toată ființa, sari și izbi năprasnic cu capul. Mingea descrie o traiectorie fulgerătoare și se opri în plasă.

duhuî ^ V^{SC m} ^ ^ Pkioare și C₁t6Va TMe văzduh[^] fu clatl aspHme
^ bucurk ceferștilor

avură_n f. JoCU; 56 1“1?ti din nou spectatorii nu ma. Tî^P i^{ej} Sa vada o
altă_{fa} ză asemănătoare. Meaul lua sfirșit cu 1-0 pentru feroviari.

n stradă Adrian rămase să-l aștepte pe Enache Ambruș pentru a merge acasă împreună. Bucuros cum era aproape ca uitase inconsecvența de care dăduse dovadă ștefan Jderu. La despărțire îi spuse :

— Altă dată, nene, să nu mai ții cu echipele străine. Ai văzut ?

Meșterul îi zîmbi și se îndepărtă cu Sandu. La despărțire ștefan Jderu îi reaminti băiatului întâlnirea lor armatoare, pe care o fixaseră a doua zi la ora douăsprezece, cînd avea să-i aducă acordeonul.

Grant și era vecin cu Radu Petrescu, tatăl lui Adrian. Amîndoi, vechi locatari în cartier, se cunoșteau de aproape douăzeci de ani și se împrieteniseră. In serile de răgaz se întâlneau la unul din ei ca să joace șah și să stea de vorbă. Radu Petrescu

umbla mult cu trenul, era controlor de bilete, și mai întotdeauna avea de povestit lucruri noi văzute de dînsul sau auzite pe liniile de cale ferată. Prietene bune erau și soțiile. Enache Ambruș nu avea copii și de aceea atît el cît și nevastă-sa erau bucuroși să le intre Adrian în casă. Copilul vecinilor avea un fel de a vorbi, își dădea oarecare importanță care nu întrecea măsura, nu dăuna cu nimic. În schimb îi distra. Dar nu numai acesta era motivul pentru care țineau la dînsul. Adrian îi ajuta adesea. Cînd lipseau amîndoi de acasă el rămînea mai-marele curții și îngrijitorul celor patru găini, care în zilele lungi și călduroase de vară aveau nevoie de mîncare și apă. Adrian se obișnuise cu vecinii și prietenii părinților săi. De aceea invitația lui Enache Ambruș, de a merge împreună acasă, venea ca și din partea tatălui său.

Restaurantul Grant, atît încăperea din colț cît și grădinița, era plin de consumatori. Din mulțimea spectatorilor de pe stadion erau destui care socotiseră ca trebuie să-și continue comentariile în fața unei halbe cu bere. Enache Ambruș se opri lîngă gărdulețul de șipcă verde și ascultă o vreme vuietul de glasuri, care nu era altceva decît un omagiu acustic adus echipei feroviarilor.

— Eu am acasă un vin producător. Să mergem. Adrian !

Vorbise, ca și cum Adrian ar fi fost ispitit să intre în aglomerația aceea de capete și umeri.

tfei, b^lsă m^ul f «“aas-
U Un P In c^{ns}tea învingăto-
rilor.

Constructorii din București, echipa și nici macar în
fotbal în divizia A. în l. B Enache Ambruș
a u simpatiza și el echioa p w i « Enache Ambruș
său era ceferi! „nf. ~ f ul , P ontr U c a P r i e * n ul era cererist și
pentru că locuia în cart. Vr de stadionul Giulesticartier,
aproape

*^L-^dL^dT^{resurM} ^_
 trecuse peste toți jucătorii, aSase obl^nir-un ToK cum's
 dup₁ cura calculase autorul golului Modul
 TM r^d — “ 4 «•^d— —

«^tc&ru^T^{ri}o-
 '■'reme il întrerupse : “cultă !' 'ntr-o
 TM TM ^ » — »

rat «.ti StVd'u^m r«PUnle
 C.A.M cu Sandu. Dar J« deldS^” «**
 ParC“₁

- m'zzztgf* ■
 Tot. E unul dintre cei mai buni maiștri ai „o₅trL
 — Dă-1 încolo, nea Enache, că ținea cu adversarii.
 — Lasă, măi, cu cine ținea. Tu atîta știi.
 — Cum adică, nea Enache ?
 — Uite-așa. După tine oameni de treabă sînt numai cei
 care țin cu „Rapidul". Asta nu-i o judecată bună, ascultă-mă
 pe mine ! Dacă pe noi ne-ar da încolo cei care țin cu
 „Steaua" sau cu „Progresul", ce-ai zice ?
 — Păi nu...
 — Păi dacă nu» ce tot vorbești fără să te gîndești ? Fii
 băiat înțelept.
 — Și ce, n-am dreptul să admir echipa mea ?
 — Asta-i altă socoteală. Fiecare are dreptul să-și admire
 echipa, dar nu trebuie să ne disprețuim unii pe alții.
 — S-ar putea să ai dreptate, nea Enache.
 — Zău, mă ? S-ar putea, dar nu ești sigur.
 — Ba sînt foarte sigur, numai că...
 — Numai că nu vrei să recunoști tu, acum, pe loc. Măi,
 mare om mai ești tu, măi Adriane. Nu-ți calci de loc pe
 inimă.
 — Ba-mi calc, nea Enache, îmi calc. Cînd omul are
 dreptate, are. Și, în definitiv, ce ai cu meșterul ăsta ? Ce,
 ți-e rudă ?
 — Nu-i vorba de rudă, lasă-1 pe meșter ! Noi discutăm o

problemă principală.

– Bine, nea Enache, principală... Ți-e drag meșterul ăsta și mă-ntorci cum vrei.

– Am muncit cu el la două blocuri. El mi-a fost șef, adică îndruma toate lucrările : și pe zidari, și pe dulgheri, și pe mozaicari, pe toți. E un om drept și priceput, dar a avut un necaz.

– Ce necaz ?

– Un accident. A fost lovită o femeie la una din macarale. Și el răspundea de toate.

– Mata erai acolo ?

– Eram.

– Și cum a fost, nea Enache ?

Omul povesti pe scurt întâmplarea de pe șantier.

– Și pe femeie cum o cheamă, nea Enache ?

– Hătmeanu. Viorica Hătmeanu.

Adrian se opri deodată, vădit surprins, și-l apucă pe Ambruș de haină :

– 'Păi cum, nea Enache ? Mama lui Sandu ? Că ei a pățit-o cu mîna, pe dînsa o cheamă așa.

– Ea o fi.

– Am bănuț eu în timp ce povesteai, dar nu eram sigur. Acum, dacă i-ai spus și numele, ea este. Știu tot, ca Sandu plîngea cînd a aflat că mama lui e în spital. Am fost și azi-dimineață în spital cu Sandu. Păi mata ma crezi că el habar n-are ? Habar n-are cu cine s-a făcut prieten.

– Poate că știe.

Nu știe, nea Enache, că s-au cunoscut acum o dată cu mine. Cînd o afla Sandu, o să rămînă tablou. Va să zică ăsta-mi era nea Fănică !

– De ce, Adriane, de ce vorbești așa ?

– Pentru că e vinovat. I-a făcut rău mamei Iu. Sandu și acum se face prieten cu el.

– Zici că nu se cunosc, n-au aflat unul de altui...

– Păi tocmai de aceea. Acum au să afle.

– Iar dai în gropi, Adriane. Tu crezi că un om dacă greșește o dată trebuie să-i iei capul.

– Lasă, nea Enache. Cînd ți-am spus că ținea cu adversarii, i-ai luat apărarea. Acum nu mai merge.

– Ascultă, Adriane...

Se opriră în poartă. Dinspre casa vecină se auzi un glas

de femeie.

- Tovarășe Ambruș ! Băiatul meu e cu dumneata ?
- Cu njine, da.
- Spune-i să vină acasă, că plecăm la soră-mea.

Enache Ambruș îl apucă pe Adrian de bărbie :

- Ascultă, sportivule ! într-o seară ne facem noi timp și stăm de vorbă mai mult. Văd că trăiești pe altă lume. Ești ca un berbecuț prost: pui capul în pământ și te repezi, dar nu vezi nimic înaintea ochilor.

- De ce, nea Enache ?

- Am să-ți spun eu de ce. Dacă te întorci târziu de unde pleci cu maică-ta am să-ți păstrez prăjitura pentru mine. Acum du-te !

Adrian se îndreptă spre casa lor, de alături. Cele aflate de la Enache Ambruș îl uimiseră și se hotărî să-i ducă vestea lui Sandu cât mai iute.

C A P I T O L U L V I

^ Luni dimineată, la ora opt și jumătate, Adrian se afla în fața apartamentului Vioricăi Hătmeanu și apăsa pe butonul soneriei. Sandu, care făcea ordine în casă, îi deschise.

- Am o veste tare ! îl anunță Adrian încă înainte de a păși pragul.

Celălalt îl lăsă să intre și închise ușa. Nu se sinchisi de fraza prietenului său. Era obișnuit cu felul său expansiv de a se purta.

- O chestie extraordinară, Sandule !
- Ce anume ?
- Tu știi cu cine am fost ieri la meci ?
- Cu cine ?
- Cu dușmanul tău.
- Nu înțeleg.
- Nenea Fănică este ștefan Jderu.

Sandu clipi des din ochi și o vreme nu zise nimic. Ceea ce auzise i se păru o glumă. Cercetă cu atenție figura prietenului său, însă Adrian îl privea cu seriozitate. Totuși răspunse:

- Nu se poate.

— Asta o crezi tu, pentru că nu înțelegi unele chestii. Eu l-am dibuit de ieri, de la meci, ce fel de om e. Adică eu îl iau la meci și el ține cu adversarii.

— Cine ți-a spus că el este acela ?

— Nea Enache Ambruș. N-ai văzut că au vorbit amîndoi ? N-ai văzut că se cunosc bine ?

— De unde se cunosc ?

—* De pe șantier. Nea Enache a lucrat la blocul maistrului Jderu. Era acolo cînd s-a petrecut accidentul. Mi-a spus tot. Știa și numele mamei tale. Acum crezi ?

Își îndreptă ținuta, ca după o victorie. Sandu nu-i răspunse. Lăsase fruntea în jos și era palid. Pe omul din pricina căruia suferise mama sa îl ura, îl disprețuia. Omul din parc îi devenise aproape prieten. Cum putea fi una și aceeași persoană ? Sandu nu simțise niciodată decît dragostea și grija mamei. Prietenia cu un bărbat în vîrstă îi fusese străină, nu o cunoscuse niciodată. Era ceva nou, frumos, ceva care-i sădea încredere în el însuși.

Grija pe care i-o purta mama sa era o grijă veche, continuă, o dragoste adevărată din care crescuse pînă atunci și se bucura mereu de ea. În ultima vreme însă, de cînd se întîmplase accidentul, Sandu devenise el însuși ocrotitorul mamei sale. El era acela care trebuia să aibă grijă de ea. Se socotea om în adevăratul înțeles al cuvîntului, și din ocrotit devenise ocrotitor. Dar Sandu era totuși un copil și simțea nevoia unui sprijin venit de la un om mai tare decît el. Și nevoia aceasta, pe care nici nu o cunoștea măcar, i-o sădise în inimă omul din parc în cele cîteva ceasuri petrecute împreună. Omul acesta trebuia să-i aducă a doua zi acordeonul, acest obiect la care el rîvnise ani de zile. Vestea adusă de Adrian îl zdruncină adînc. Dragostea față de mama sa, gîndurile pentru omul din parc se întîlniră și se loviră

nuise era un străin, celălalt

pricinuiuse s„t“ „ta“ „JuS 'ST;^ da .re
' o pnci~

Pentru stefan Jderu Z!' ?T Sa' Atasamentul
destrame încet încet acc< m> m> Pentru ca să se încet,
asemenea unei flori

Sandu simțea undeva niște •A,, , p p i e ' msă își
aminti îndată că *mi* n ^paren de rău,
?n ghips, și durerea i se r l “ Sta A In spital cu mîna o» bucuos „
aflai” ^ Acum
rea lui vinovatul nu o™,, . nainte m închipui-
om ca toți ceilalți. Nu bufaî-o caî'nu^ “ nu avea
necazuri, nu avea prieten,I • u mUnCea * cumpăra țigări și
nu mergea la cinema Era "" dubios care nimerise pe
șantier si rZ “ PerSON^
imaginea aceasta era umbră de ceala^tă^)^Acum Parc. Aceste două ima™; c cealalt> a
omului din
Pentru ca în cele din ^ SUpapuseau cu rapiditate , n ceea dui urmă să se ase?* î., * L- • băiatului ca
ceva nenim, „ închipuirea

decît ostilitate. Care nu putea simți

~ Ascultă, Sandule !

— Ascultă, Sandule, ™“;id nCon+n,i: întoar^flt k^1 ? î S ^ t T ^ ^ ZbUCUm_ L,i
eîndit cc trebuie A(a_{cm} “d“ grozavi- M-am ,i

CU „oSM
~ Spune, Adrian !
I c” f™l rînd l-l vanrec,am“ _
' ūlîbucurt 5 Pr+™+l
a’

dimineață n-am lai vorbi,“ „ H

o o directori Azi_

:he vrea 5 mî —~ -»Jtz&vz

întrebat-o pe nevasta lui de adresa întreprinderii. Uite-o,
o am aici !

— Care întreprindere ?

-*— Unde lucrează nea Enache. Tot acolo lucrează și
maistrul Jderu. Doar ți-am spus. Vom merge la tovarășul
cel mai mare, la director, și cerem să-l pedepsească.

— A fost pedepsit la tribunal.

— Foarte bine. Să-l pedepsească a doua oară, acum,

cînd am dat noi de el. Pricepi ?

— Ascultă, Adrian, tu știi că a vrut să-mi dea un acordeon ? Să-mi împrumute... Eu cred că mă cunoștea.

— Exact. A vrut să te împace, dar tu să nu primești. Sau nu cumva vrei să-l ierți ? Păi dacă aș fi eu în locul tău... să sufere mama...

— Lasă, taci ! îl opri Sandu. Hai să mergem !

După trei sferturi de ceas aflară întreprinderea, și cineva îi îndrumă spre biroul directorului. În prima încăpere era o femeie destul de în vîrstă, cu părul blond, cu o brățară pe mînă. Stătea de vorbă cu un bărbat chel, scund, care răsfoia un dosar și-i arăta ceva în josul paginilor. Femeia încuviința de fiecare dată cu o înclinare a capului și răsucea între degete un pix galben. În cele din urmă omul închise dosarul, îl lăsă pe birou și ieși.

— Ce-i cu voi, băieți ?

— Vrem să vorbim cu tovarășul director ! vorbi Sandu. Femeia îi privi o vreme cercetător, își mîngîie bărbia cu dosul palmei și numai după aceea le răspunse :

— Tovarășul director nu-i aici. Dar ce aveți cu dumnealui ?

— Avem ceva important.

— Și numai cu dumnealui vreți să stați de vorbă ?

Sandu aruncă o privire spre Adrian, ca și cum l-ar fi consultat și vorbi repede :

— Putem vorbi și cu altcineva, dar să fie ceva marc.

— Cu tovarășul inginer-șef. Spuneți-mi cine sînteți ?

Sintem doi pionieri.

Femeia zîmbi, se ridică și intră într-un birou alăturat.

Reveni destul de repede și lăsă ușa deschisă.

— Pofțiți !

Inginerul-șef era un bărbat tînăr, smead, subțiratic.

Statea mîndosul unui birou mare, negru și se sprijinea cu

un cot în brațul jilțului. în fața lui era o coală enormă de calc pe care se vedeau numeroase figuri geometrice, însemnate pe alocuri cu linii roșii și albastre. Copiii se înclină și rămaseră lângă ușă.

~^{u^a'} daților ! strigă inginerul-șef, și în-
dată sari în picioare.

Trecu în față și arată două fotolii așezate într-o parte și alta a biroului. După ce-și văzu musafirii instalați, începu să se plimbe cu pași rari, cu mâinile la spate, aplecat puțin înainte.

Care-i povestea ? Sînteți vreo delegație ?

Nu ! și Sandu se ridică în picioare.

Stai jos ! Stai jos, flăcăule, și povestește !

Am venit să-l reclamăm pe tovarășul Ștefan Jderu.

Inginerul-șef se opri din mers și-i privi pe amîndoi cu atenție, ca și cum de-abia atunci i-ar fi văzut. întrebă :

– Dar ce-a făcut ?

Din pricina lui mama e în spital.

Mama ta e în spital ?! Cum te cheamă ?

Hătmeanu Sandu. El este Petrescu Adrian, prietenul
meu !

– Va să zică ești copilul tovarășei Hătmeanu Viorica.

– Da.

– Și ea te-a trimis ?

– Nu. Ea nici nu știe. Noi ne-am sfătuit! și arată spre Adrian.

– Da, da, da... Acum înțeleg. Mama ta se simte mai bine ?

– Mama e tot în spital și nu se simte mai bine. Am fost ieri dimineață la dînsa și e tot cu mîna în ghips... și nu-i dă drumul acasă.

Adrian își privea prietenul și se mira cum vorbește cu atîta îndrăzneală. Totuși îl încuraja mereu, făcîndu-i semne.

– Ne pare rău la toți pentru cele întîmplate, vorbește inginerul-șef. Iar mama ta, Sandule, va fi sănătoasă cît de

curînd. Chiar zilele trecute a fost cineva de la Comitetul sindical și a stat de vorbă cu medicii. Ei ne-au asigurat că fractura e aproape vindecată. Maică-ta o să vină acasă.

— Da, așa este. Mi-a spus și mama. Dar noi vrem să-l pedepsim pe vinovat.

— Ștefan Jderu și-a primit pedeapsa, îl informă inginerul-șef, crezînd că lucrul acesta nu se știe. ■

— Știm. De tribunal.

— Ce-avem noi cu tribunalul ? intră în vorbă Adrian.

Inginerul-șef rămase ținut locului și privi la Adrian aproape uluit.

— Cum, măi copii ? se miră el. Dar voi trebuie să știți că tribunalul aplică legea. Și, în cazul de față, a fost aplicată. Omul a fost pedepsit.

— Cum ? întrebă Adrian. Un om condamnat iu merge la meci. Dumnealui a fost cu noi chiar ieri după-masă.

— Da, a fost la meciul cu „Rapidul”, întări și Sandu. Ce caută pe stadion un om pedepsit ?

— Ba a ținut și cu adversarii ! sări Adrian cu vorba.

— Stați puțin, flăcăilor, îi opri inginerul-șef. Stați, să mă lămuresc.

Ceru copiilor să-i povestească cum s-au cunoscut, iar după ce-i ascultă, zise :

— Va să zică voi nu știți cine este...

— Nu, îl asigură Adrian. Am aflat pe urmă de la nea Enache, care lucrează tot la construcții.

■— Așa, așa... Iar acum ați venit să cereți pedepsirea lui.

— Da.

— Dar cum să fie sancționat un om de două ori pentru același lucru ? Se poate ?

— Și ce dacă ! zise Adrian.

— Tu ai greșit vreodată la școală ?

- Da. Am greșit un extemporal la matematică.
- Și ce ți-a făcut profesorul ?
- Mi-a pus patru.
- Câți de patru ?
- Unul. Am greșit o lucrare, mi-a pus un patru.
- Și meșterul Jderu a greșit o dată și a primit pe deapsa tot o dată. Ștefan Jderu a fost un om corect întotdeauna, copii, e un om foarte priceput și cinstit.
- Dacă-i cinstit, de ce a încercat să-l momească pe Sandu ?
- Ce-a încercat, Sandule ?
- A vrut să-mi dea un acordeon cu împrumut. A zis că are el unul și nu-i trebuie...
- Știi să cânti ?
- Știu. Sînt în orchestra școlii.
- Și meșterul Jderu cunoaște acest lucru ?
- Da.

Cred că-a vrut să-l mituiască, își dădu cu părerea Adrian. Să nu-l mai reclame.

Inginerului-șef îi venea să rîdă de logica celor doi copii, dar în același timp își dădea seama că problemele iscate în munca de construcții se întind cu mult dincolo de birourile întreprinderii, dincolo de întinsele șantiere, cu sutele și miile lor de oameni. Câți dintre cei ; din conducere se gîndiseră, de pildă, la acești doi copii care se aflau în biroul său ? Desigur, nici unul, pentru că nici nu-i cunoșteau și n-aveau de unde bănuî preocupările lor. Ei trăiau într-un apartament pe Giulești, într-o casă din cartierul Grant și dezbăteau mai departe o chestiune pe care întreprinderea o considera oarecum rezolvată. Iată-i acum în fața sa formulînd niște păreri ferme și punînd întrebări la care el trebuia să răspundă. Și nici nu le putea răspunde măcar. îi venea greu să se adapteze unei logici

care nu ținea seama de regulile generale de conduită. Copiii ignorau pur și simplu hotărîrea tribunalului, nu acceptau ca Ștefan Jderu să intre pe un stadion și cereau a doua pedeapsă. Desconsideraseră chiar aprecierea lui asupra meșterului, căruia-i contestau cinstea. După părerea lor acesta încercase să-l împace pe Sandu, oferindu-i un acordeon, încercase să-l „mituiască”. Inginerul-șef nu știa ce să le răspundă. Era inutil să le vorbească despre Ștefan Jderu, căci nu le putea schimba părerea dintr-o dată. Își închipuia în același timp zbuluciumul prin care trecea meșterul, strădania lui de a se apropia de copilul Vioricăi Hățmeanu pentru a-l ajuta, fără ca acesta să bănuiască. Înțelesese acest lucru chiar din povestirea copiilor.

În ultimele zile, atît el cît și directorul întreprindem, îl căutaseră pentru a-i da în primire o nouă lucrare și nu-l găsiseră. Se gîndea acum că omul îi interesase pentru priceperea lui în meserie, dar nu se întrebaseră ce eîndește, ce face. Afla acum că el se străduia sa-și repare greșeala într-un fel, să se apropie de familia femeii accidentate, de copilul ei. Dar acest copil, la nndul sau nu înțelesese bunele intenții ale meșterului. Nu-l _ considera vinovat numai pentru faptul petrecut pe șantier, dar i acuza și de necinste.

Inginerul-șef se plimba în largul încăpem, cu fruntea în pămînt, și era hotărît ca totuși să le vorbeasca celor doi copii. Ce avea să le spună ? Că Ștefan Jderu este un om capabil, muncitor și cinstit, că în urma unei greșeli, pentru care de altfel își primise pedeapsa, nu trebuia înlăturat din rîndul oamenilor și nici nu putea fi. întreprinderea avea nevoie de dînsul și avea nevoie imediat. Se opri din mers și veni lîngă Sandu.

— Măi copii, voi știți unde locuiește acum meșterul

Jderu ? întrebă. Noi l-am căutat pe la el, pe acasa, și nu mai e.

— A fugit, vorbe repede Adrian. Acum stă pe la noi, prin cartier.

— Îi știți adresa ?

— Nu, dar dacă vreți să-l chemați, i-o putem afla.

— Atunci sînteți niște pionieri vrednici și inimoși.

Dacă-l găsiți astăzi, astăzi să-mi dați un telefon. Urgent.

Eu sînt aici pînă la patru.

Își scrisese numele și numărul de telefon pe o hirtie și o înmîină lui Sandu. Îi luă pe după umeri, îi sculă de pe fotolii și-i împinse ușor spre ieșire. Trecu împreună cu ei în celălalt birou și se adresă secretarei:

— Mai avem niște creioane de alea ?

Secretara nu răspunse Trac» creioane. ' ertar și/scoase patru

ușii! Nîzd'î'S; 1,-“ “ PrîTireil •*

* mită I se gîndi *be* altfel

din „o,, secretarei 7

“““ S' pe mine

”ema 1 Se adres5

M_{au} P^{us} în încurcătură copiii. Ar fi trebuit <5 • opresc să stau de vorbă cu dîn^ măcar _{do}uă ore ' -am făcut-o. Am să-i chem mîine, poimîine neapăra ~ Dar ce voiau ? întrebă secretara.

— Maestrul î T^o_{deru} s~a Presentat pe șantier. ^ de maestrul J^{de}TM_

— •! se miră inginerul-șef.

— Azi-dimineată. Chiar adineauri am auzit și eu nwmatoru^acda^ljătrîn^6^*^11116^ Sindkatului oU Tra_*

— Președintele o mai fi l_a sindicat ?

Cred că e.

— Roagă-l să vină pînă la mine !

★
* *

iort, sîl, d... hce mi "ră * * *
 tuit, Jder, y ă 6 * * * • 2^

^u ca sa poată telefona.

Coborîră din tramvai la podul Grant. Era ceasul aproape unsprezece. Dacă s-ar fi dus în parcul C.A.M. l-ar fi găsit pe Matei Ursulea. Poate că de la dînsul ar fi aflat adresa lui Ștefan Jderu. Cum bătrînul era însă prieten cu meșterul, i-ar fi întrebat de ce le trebuie și — cînd ar fi aflat despre ce-i vorba — sigur că nu le-ar fi dat-o. Planul nu era bun și-l înlăturară. Ca să întrebe din casă în casă în tot cartierul era ceva imposibil.

— Mi-a venit o idee ! vorbi entuziasmat Adrian. și e grozavă !

— Care ? întreabă Sandu. Că ai atîtea idei...

— în primul rînd, Sandule, tu ai întîlnire cu el acum, la ora douăsprezece. Asta ne scăpase. Planul este următorul : te duci, stai de vorbă cu el, te faci că primești acordeonul și-l întrebi de adresă. Imediat ce o afli, te superi și-i spui : „Ce, nene, ai crezut că-ți merge ? Te-am aranjat, să știi !“ și pe urmă fugi. Eu te aștept undeva, aproape.

— Asta n-o fac ! se scutură Sandu ca de un gînd rău.

— De ce ?

— Pentru că nu-i cîstit.

— Ce nu-i cîstit ?

— Tot ce spui tu să fac. Ar trebui ca mai întîi să mint. Merg la el ca prieten, dar eu îi sînt dușman. Spun că primesc acordeonul, pe urmă nu-l mai primesc. îl anunț că l-am aranjat și pe urmă fug.

Adrian se gîndi cîteva clipe :

— La drept vorbind nvi-i prea cinstită soluția. Făcu un gest de mărinimie : Bine, renunțăm și la asta. Dacă zici tu, uite că renunțăm ! Dar am altă idee.

— Să știi că nu vreau să mai dau ochii cu el, îl preveni Sandu.

— Exact. Nici nu e nevoie. Planul sună așa : la ora douăsprezece fix noi ne aflăm postați la pîndă undeva, de unde putem supraveghea locul de întîlnire. Așa. Meșterul va veni cu acordeonul, va aștepta o vreme, apoi va pleca. Unde ? Acasă. Noi îl urmărim să vedem unde intră și gata.

— Asta merge, se învoi Sandu.

în sfîrșit, Adrian era mulțumit că ultima sa idee fusese acceptată.

C A P I T O L U L V I I

curie cu încuietori alămii,

de

²⁰⁸ PU-mic la vremea

săndu nu

copaci și nu se vedea „mirului se încredința
era nicăieri. Omul privi «* —u^u ^ ^

c-a venise la vreme si 5 D;im'ne ața se prezentase nirea cu
baiatul. Er ș .. ^ ^ ^ • ț c ^ e—

șefului de șantier care-1 pnm.se: dewld=

mase a doua ²¹ t | ' “”” “b | o =_u r, le glisate. U plecate

meșterul avea sa lucr

însă - tocmai and sa i a s ă _ ș — Ștefan Jderu

1 tîlni mașina tocW- Saluta, ș ^ ^ surprin- ^

derea lui — directorul _v ^ După aceea

la ^{tntre} P^rindere; jW_u ” “, e acordeonul și să

Wtoe^Vptă Id trLia sa s= p*i*. Storul».

mai era aproape o ora și privirea de jur
Minut CS e -rgcau uL după altul, împrejur parcul.
San(k, nu se „se.

‘Cu-3 că^băiatul uitase de întâlnire. Pentru u,
amator de muzică, mai cu seamă copil, obținerea unui
acordeon nu era un lucru de toate zilele. Privi din nou
acele ceasornicului. Se gândi că i s-ar fi putut întâmpla
ceva^ copilului și-i păru rău că nu-i cunoștea etajul și
numărul apartamentului pentru a merge la dînsul acasă.
Se afla într-o situație destul de proastă. Dacă nu se
vedeau acum nu înțelegea cum s-ar mai putea întâlni a
ta data decît fie din întâmplare, așteptîndu-l într-un
parc sau altul, fie apelînd din nou la Matei Ursulea. Dacă
începea lucrul, nu-și mai putea face timp liber așa de
ușor. Acele ceasornicului înaintau mereu, și el trebuia să
plece spre întreprindere, căci nu voia să se lase așteptat
de director. Mai întîrzie cîteva minute apoi ridica
acordeonul de pe bancă. Porni cu pași rari’ înceteți,
sperînd că din clipă în clipă se putea ivi Sandu.’ u zari
însă nici după ce ajunse în marginea parcului, unde se
întoarse să mai privească o dată.

Mergea spre stația de tramvai cu capul în pămînt
suparat. Nu avea cum bănuî că numai la o sută de metri, în
urma, cei doi copii se furișau în urmărirea lui, pe dupa
colțuri.

★ *
 *
 *

înainte de intrarea meșterului în parc, Adrian și Sandu
se pitiseră după un covor întins de vreo gospo- oma pe
un bățator, la unul din colțurile blocului apropiat. Covorul
fusesse scuturat de dimineață și era lăsat acolo sa se
aerisească. Marginea lui cădea pînă la pămînt astfel ca
picioarele copiilor n-aveau cum să se vadă. n sc im ei îl

puteau supraveghea pe meșter. Ridicau puțin marginea și-i zăreau pantofii mișcându-se încet într-o direcție sau alta.

Cutia acordeonului, de un verde pal, cu nituri galbene la încheieturi, se profila pe întinderea parcului ca o podoabă. În închipuirea lui, Sandu încerca s-o deschidă, să scoată afară instrumentul și să-și treacă degetele peste zecile lui de clape. Renunță însă repede la dorința aceasta și — parcă vinovat de ceva dădea drumul la marginea covorului care acoperea totul, într-o vreme, când privi din nou, cutia nu se mai vedea la locul ei. Se vedeau numai pantofii meșterului și, după poziția lor, înțelese că omul se așezase și luase acordeonul alături, pe bancă. Vru să ridice mai sus marginea covorului, care-i împiedica vederea, însă Adrian îl opri.

Dinspre intrarea blocului, pe lingă zid, se apropie o femeie cu un șorț alb în față, încălțată cu niște pantofi albaștri, cu moțuri galbene.

— Uite-o că vine. Ea trebuie să fie, zise Adrian cu spaimă.

— Cine ?

— Stăpîna covorului. Cum de nu ne-am gîndit?! Dacă-l ia, ne descoperă.

— Hai să fugim după bloc !

— Nu se poate. Distanța e mare și ne vede meșterul. Femeia se apropiase la cîțiva pași de băcător, și ei nu luaseră încă nici o hotărîre. Rămaseră alături, încurcați, și o salutară, înclinîndu-se.

— faceți voi aici ? îi întrebă femeia, fără să se mire.

— Stăteam și noi. Ne jucam ! îi răspunse Adrian, încurajat de atitudinea ei inofensivă.

Era tînăra, blondă, cu ochii albaștri, cu mîinile firave.

— Vreți să luați covorul ? vru să știe Sandu.

— Da, vreau să-l iau. Aveți ceva împotrivă ?

— Nu, ziceam și noi...

— Mama, intră în vorbă Adrian, lasă covoarele afară pînă cînd vine tata de la serviciu.

— Și cînd vine tatăl tău de la serviciu ?

— Păi tata, se încurcă Adrian, nu vine așa repede, că e la C.F.R. și face douăsprezece ore, cu douăzeci și patru. Dar mai puteți lăsa covorul măcar un sfert de ceas...

— Nu mai e nevoie. Se decolorează de soare, îi răspunse femeia zîbind și studiind copiii cu atenție.

— Nu se decolorează, tanti, o asigură Adrian. Țsta-i persan veritabil, eu cunosc...

— Și eu cunosc... Dar ia spuneți-mi, ce aveți cu omul acela din parc ?

— N-avem nimic. De unde știți că avem ceva ?

— Tu de unde crezi că știu ?

— Ne-ați spionat pe fereastră.

— Nu v-am spionat. M-am uitat la covor din cînd în cînd și-am înțeles că pîndiți pe cineva. Acum știu bine că vă aflați în încurcătură. Eu ridic covorul, și tovarășul o să vă vadă.

— Asta nu se poate ! se sperie Adrian. Auzi, Sandule ! Ce facem ?

— Vă învăț eu ce să faceți, le zîmbi femeia. Dar îmi spuneți adevărul ?

— Vă spunem, dar nu acum.

— Bine. Apucați fiecare de cîte un capăt, acoperiți-vă și dați-i drumul în fața blocului.

— Extraordinar ! se entuziasma Adrian. Asta-i o idee grozavă !

— Nu-i de loc grozavă, băieți.

— Nu există. E grozavă.

Se înfășură cu aproape un sfert de covor, și după ce-l văzu și pe Sandu pus la adăpost în celălalt capăt pășiră spre bloc. Erau cu fețele aproape acoperite. Nu puteau zări decît pămîntul lîngă picioare, astfel că se deplasau greu și se împiedicau adesea. Femeia îi urmărea amuzată și într-un timp îi opri : urmarea

– Puteți ieși la lumină ! Ați scăpat!
 – Ne-a văzut oare ? întrebă Adrian, scoțînd capul
 din învelișul gros și scorțos.

7 *^{NU} 7[?] Văzut, omul Pare trist și privește mai mult în
 pământ. Ce aveți cu dînsul ?

sonalăf” o PoVeSte lunga, Zlise Sandu. O problemă perii

«Pune. De ce mi-ați promis?
 e chiar așa de secret...
 am Promis Vă spunem. Nu

– Unde stai tu ?
 – În blocul acela ! și Sandu arată blocul de alături.
 « rC1 Sa.mi ajuț! Să duc sus covorul? Tu stai
 la
 pinda, i se adresează lui Adrian. Vine și el imediat.

Era unir, ? TM k etajul unu *
 încSn p ament oblînmî, însă pe Sandu îl uimi prima ne pere în
 care se și opriră. Trei pereți erau acoperiți
 rafturi frumos lustruite care se înălțau pînă în tavan
 ?i erau pline toate de cărți. Cele mai multe volume aveau
 un format mai mare decît cel obișnuit; erau mai groase
 și legate în piele. Nu avu* cînd să cerceteze titlurile dar
dm cit putu înțelege, privindu-le în treacăt, cele'mai
 mu t carti d afar” Jturi ai

birou mare> neșru, și două A “TZLSstipina casei”

Hățmeanu Sandu. sonTlăTTM “ V” intr_o Zi Sî-mi F-oM—per—
 – Da, răspunse Sandu. Privi în jurul său încă o dată și
 întrebă : Sînteți profesoară ?
 – Nu. Lucrez la un Institut.
 – Ce faceți cu atîtea cărți ?
 – Caut în ele cînd uit ceva.
 – Aș vrea să am și eu atîtea cărți.
 – Dacă-ți plac, ai să le ai... Cînd vii să-mi povestești ?
 Poți veni în fiecare dimineața pînă la ora zece.
 Sandu se înclină și ieși. Adrian îl aștepta în colțul

blocului, și cînd îl văzu, începu să-i facă semne desperat :

— Hai, mă, că pleacă ! Uite că a luat acordeonul !

în adevăr, Ștefan Jderu pleca. Copiii așteptară să se îndepărteze puțin, pentru ca — întors cu spatele la ei — să-l poată urmări. Spre surprinderea lor însă, meșterul n-o luă spre poartă, încotro bănuiseră ei. Cel mai scurt drum către cartierul C.A.M., unde-și avea locuința

— așa după cum chiar el îi spusese lui Sandu — era pe la Poștă. Omul privise la ceas, rămăsese puțin pe loc, apoi pornise cu pas hotărît pe aleea asfaltată, spre cofetărie. Trecu apoi pe bulevardul Constructorilor și-și continuă calea îii lungul trotuarului.

Adrian îl trăgea pe Sandu de mîină. Se furișau în urma lui, folosind scările și intrările în blocuri. Erau încredințați că vrea să-și cumpere ceva fie de la cofetărie, fie țigări de la debitul alăturat. Dar se înșelaseră. Ajuns la colț, unde se isprăvește bulevardul, Ștefan Jderu coborî pe trotuar și trecu pe calea Giulești, spre stația de tramvai. Văzuse mai dinainte cum se apropie tramvaiul 2, astfel că grăbi pasul, ajunse la timp și puse piciorul pe scară. Ușile se închiseră, motorul porni, și urmăritorii îl mai văzură doar aplecîndu-se pe platformă și așezîndu-și acordeonul cu grijă.

— Ne-a tras clapa ! zise Adrian.

Ce mai telefonăm inginerului-șef ? N-avem adresa.

Îi telefonam că sintem fraieri.

Se priviră unul pe altul și săltară din umeri.

Ștefan Jderu ajunse la întreprindere și, după ce lăasă acordeonul la portar, luă liftul și opri la etajul trei.

Dupa ce așteaptă cîteva minute în biroul secretarei, fu introdus lă director. încăperea largă era ocupată în cea mai mare parte de o masă înconjurată de douăzeci sau treizeci de scaune. Biroul, acoperit în întregime cu hîrtii și dosare, se afla în fund, lipit de capătul mesei.

Dintre tu ieșea la iveală o figurină de bronz și o călimară mare de piatră. Lîngă fereastră, pe un suport de lemn își scutura petalele o floare obișnuită rămasă de la cine știe ce ședința festivă. Un singur tablou mare atîrna în fund. încolo pereții erau goi. într-unul din colțuri se vedea un cuier negru, cu picior, care, acum, în timpul veni, răminea gol tot timpul, iar în celălalt colț, chiar în stîngă directorului, un dulap cenușiu de fier, cu ușa întredeschisă. Marginile unui covor întins pe sub masa cea mare de-abia se vedeau printre șirul de scaune. încăperea, ^cu mobila din ea, nu era de loc elegantă. Ștefan Jderu își aminti de biroul inginerului-șef, în care fusese de mai multe ori, de covorul persan și de cele două fotolii frumoase, de florile proaspete care înviorau încăperea. Inginerul-șef era tot timpul vesel, discuta cu vioiciune și siguranță.

Pe director nu-l cunoștea decît de pe șantier. Venise de mai multe ori să-i vadă lucrările. Urca încet scările neisprăvite, cerceta liniile zidurilor, tencuielile și de multe ori punea întrebări la care nu se aștepta nimeni. Acum stătea la birou, cu coatele deasupra, peste hîrtii, aplecat înainte. Cu umerii săi largi, cu chipul rotund și smolit, cu fruntea boltită, încadrată de păr bogat, argintiu, părea un urs domesticit. Aspectul general părea al unui om blazat, indiferent că se află acolo sau în altă parte. Ochii lui, care pentru un necunoscător păreau și ei visători, ascundeau o bogată activitate psihică. Meșterul cunoștea spiritul creator al inginerului din fața sa, știa că în dosul acelei aparențe de imobilitate zace o lume de idei și de căutări care se întretaie și se succed, se alungă și se nasc fără răgaz. în munca sa folosisese cîteva dintre inovațiile directorului, cum erau schelele mobile, inovații care ușurau efortul omului și scurtau timpul. Nu-l văzuse niciodată în

biroul simplu, de o netăgăduită sobrietate și nu se gîndise că încăperea aceea ar fi putut arăta altfel. Ceea ce-l intimidase și-l ținuse lîngă ușă nu era așadar aspectul interiorului și nici posibilitatea unor observații aspre pe care le-ar fi putut primi de la omul acesta. îl oprise lîngă ușă sentimentul de admirație, de stimă pentru director. însuși meșterul Jderu era un om cu o cultură oarecare, făcea parte din- trei cei care sînt în stare să aprecieze valorile, dacă nu în toate domeniile, în domeniul lor de muncă, în orice caz.

Cîteva clipe se simți stingher, parcă supus unui interogatoriu mut, dar își reveni îndată cînd auzi glasul directorului :

– Hai, vino mai aproape ! Ce te-ai oprit la ușă ?

Avea un mod apropiat de a vorbi cu oamenii. Nu-l preocupa felul cum se exprimă, pentru că nu voia să-și învâluie gîndurile față de nimeni.

Președintele comitetului sindical, care se întîlnise cu meșterul în biroul secretarei și schimbaseră cîteva vorbe, îl chemase pe inginerul-șef din cealaltă încăpere și toți trei luară loc aproape de biroul directorului. încercînd să ghicească cele ce aveau să urmeze, Ștefan Jderu privi pe rînd la noii veniți, dar nu putu înțelege nimic. Chipul smead al inginerului-șef era ca de obicei zîmbitor și amabil, iar președintele își ridicase sprîncenele a indiferență și privea într-un punct fix pe învelișul de pînză al mesei.

– Uite de ce te-am chemat, tovarășe ! începu directorul, dupa ce-și sprijini capul în palmă și se aplecă mai mult spre Ștefan Jderu. Dumneata ai lucrat la blocurile glisate. Așa-i ?

– Da, tovarășe director.

Lucrase, la astfel de construcții mai întîi în provincie, la Constanța, ca fierar betonist, apoi în București, unde

avusese un bloc în primire ca maistru.

Va să zică — își urmă vorba directorul — punem motorul la treabă, glisăm unsprezece etaje și pe urmă...

Introducem pe deasupra planșeele de beton pentru plafoane, îl completă Ștefan Jderu.

F°arte bine ! și avem nevoie de macarale uriașe care să ajungă peste etajul unsprezece, și-avem nevoie de lărgime în jur, ca să le putem învîrți. Așa-i ?

— Da, tovarășe director.

— Nu, tovarășe, nu mai avem loc. Trebuie să ridicăm blocuri glisate și pe terenuri limitate. Nu mai avem loc pentru macara. Eu, adică noi de-aici, din întreprindere, am făcut o inovație în această privință, îneît procesul de construcție să se desfășoare numai în perimetrul amplasamentului. Cum ? Foarte bine. Vom ridica planșeele de beton prin liftare, folosind în mare parte aceeași instalație de la glisare.

— Încep să înțeleg, tovarășe director, dar în cazul acesta montarea planșeelor se face de sus în jos.

— Exact, meștere ! Ai înțeles perfect. Prin noul sistem se înlătură pericolul de accidente, se poate începe imediat finisajul blocului, se face economie de efort uman și de utilaje.

— și se poate lucra simultan pe toată suprafața

blocului.

— Exact.

— Sistemul este avantajos din toate punctele de vedere, tovarășe director.

— Ești sigur?

— Sînt.

Ei, pentru asta te-am chemat. Am nevoie de un om bun... să-mi facă lucrările după noul sistem.

— Vreți să-mi dați mie sarcina asta ?

— Da' de ce să nu ți-o dau ? Nu poți ? Nu vrei ? Ai să

lucrezi blocuri glisate cu liftarea planșeelor.

– Vă mulțumesc pentru încredere, tovarășe director.

– Bine, bine...

– Fiindcă în ultima vreme nu m-am purtat tocmai...

— Am auzit, lasă... Adică foarte rau ai făcut. Ai plecat fără să ți se aprobe demisia. Foarte rău. ^

– Am fost supărat cu accidentul acela. M-am gândit la tovarășa...

– Gîndește-te cît vrei la tovarășa, dar asta nu înseamnă să uiți de datoria dumitale. Noi avem un plan, trebuie să realizăm un fond de locuințe, trebuie să facem Bucureștiul ăsta mai mare și mai frumos. Mai frumos, înțelegi ? Dumneata te-ai gândit la ce-ai făcut rău, în loc să te gîndești la ce poți face bine.

Îl privi în treacăt, se întoarse apoi către președintele comitetului sindical și zise :

– Uite pentru ce te-am chemat, tovarășe președinte...

– Eu pot pleca ? întrebă Ștefan Jderu.

– Nu, dimpotrivă, rămîi ! Îl opri directorul, și vorbi mai departe. Tovarășul inginer-șef crede că noi nu ne-am ocupat îndeajuns de situația Vioricăi Hățmeanu.

Ștefan Jderu pări și răspunse repede :

– Eu încerc s-o ajut, tovarășe director.

– Treaba dumitale, ajut-o dacă poți, dar eu acum vorbesc cu președintele.

Acesta era un bărbat mic de statură, brunet, cu părul negru, lucios, cu nasul și bărbia ascuțite. Atent, cu ochii vioi, părea un șoricel la pîndă. Umbla într-un costum de o culoare nedefinită, cu cămăși vărgate la care nu innoda cravată nici vara, nici iarna. Președintele ascultă neclintit vorbele directorului, rămase neclintit cîteva clipe, apoi zise :

– înseamnă că ceva nu-i în regulă, tovarășe director,

dar asta nu se poate.

— De ce să nu se poată ? Femeia e tot în spital ?

— Tot. Rana i s-a închis complet, iar fractura se vindecă.

— Și după ce se vindecă de tot ce facem cu dînsa ?

— Am vorbit să i se păstreze un post de curieră, tovarășe director. Bineînțeles, dacă sînteți de acord.

— Foarte bine că te-ai gîndit la asta, tovarășe președinte, foarte bine. În munca de curieră nu face eforturi. Inginerul-șef privi fără să vrea la Ștefan Jderu. Acesta stătea cu fruntea plecată, cu fața întoarsă spre picioarele mesei, fără să clipească măcar. Nu avea de unde bănuî că discuția fusese provocată de inginerul-șef după vizita celor doi copii.

— Iar dumneata, i se adresă directorul lui Ștefan Jderu, vreau să înțelegi un lucru : cine greșește, plătește.

— V-am spus, tovarășe director, că vreau să o ajut

— Nu despre asta-i vorba, nu m-ai înțeles. re

să știi că mie nu-mi plac oamenii năzuroși și slabi de înger. Sper că-ți vei prelua munca pe șantier cu toată dragostea, cu toată îndîrjirea...

— Vă rog să aveți încredere ! • •

— Foarte bine! Mîine, la prima oră, te prezinți la mine, aici, și mergem împreună pe șantier. Și cu asta,

§atOamITse^{§1}ridică de pe scaune și ieșiră.

• • • nWsceră iar el îi saluta bucuros ca vizitatorii nu-i plecasera, iar ci rămîne singur.

C A P I T O L U L VIII

șantierul unde se ridicau blocurile glisate era foarte

întins și se lucra acolo de aproape doi ani. Planul de sistematizare prevedea reconstruirea din temelie a unei șosele spre marginea Bucureștiului, pe o distanță de cîțiva kilometri. De o parte și de alta se vedeau blocurile noi, date în folosință, amestecate cu altele în construcție, cu vechile case puse în demolare, sau, unele din ele, încă locuite. Aspectul acestui șantier întruchipa un contrast izbitor. Lîngă un bloc-turn rămăsese o casă cu o cameră și tindă, acoperită cu tablă neagră și spartă, fixată pe muchii cu scînduri lungi, bătute în cuie. Scîndurile putreziseră și ele din pricina ploilor, iar pe alocuri se sfărmaseră. Suprafața curții, împrejmuită cîndva cu gard de uluce, era mult mai mare decît baza celor peste patruzeci de apartamente confortabile. Cocioaba avea o singură fereastră spre stradă și era împrejmuită cu o prispă îngustă, de pămînt. Existența ei lîngă blocul cu unsprezece etaje părea o glumă de prost gust, deși pînă atunci fusese o vie realitate a locului. În marginea șoselei, cam spre mijlocul șantierului, era și o piață unde »Aprozarul își avea chioșcurile cu legume și zarzavaturi, iar „Alimentația publică* mai păstra încă un bufet lande muncitorii de pe șantier găseau mititei sau conserve de pește. Piața rămăsese în spațiul dreptunghiular dintre trei blocuri uriașe, care parcă priveau uimite în jos și nu înțelegeau de ce intră și iese atîta lume de sub cele cîteva acoperișuri lunguiețe de scîndură^ șubrezită.

Schele întinse, asemenea unor cămăși cu țesătură rară, îmbrăcau blocuri cu ziduri încă roșii, unde numai peste o lună sau chiar mai puțin aveau să încapă locatarii numeroși cît populația unui cătun. Se auzea hurelul macaralelor enorme umblînd înainte și înapoi pe linii înguste ca ale trenurilor de munte, se vedeau cupele excavatoarelor mușcînd cu lăcomie pămîntul pentru a face loc noilor temelii. Hurelul boburilor și al mașinilor se contopea

cu strigătele de muncă ale oamenilor tot-un vuiet fără opreliște, specific marilor șantiere și îndrăgit de constructori.

Pe creasta unei zidării ajunsă la etajul al nouălea o fată stătea în picioare și semnaliza ceva spre o altă construcție aproape finisată. De acolo se auzea o voce de tenor, o melodie de pe valea Oltului, însă cântărețul nu se arăta. Chipul fetei nu se putea desluși de jos și nici semnalele ei nu erau de înțeles pentru oricine. Era îmbrăcată într-o bluză de culoarea purpurii, petele de var nu se vedeau, și cum se mișca acolo pe ziduri, profilată pe cer, părea un steag deasupra unei redute.

Atmosfera aceasta îi era atât de familiară lui Ștefan Jderu ! Era captivat de muncă și aproape că uitase ceasurile și zilele lui de zbucium. Printre oamenii de la blocurile glisate reîntâlnise destui prieteni și cunoscuți. Când venise pe șantier cu directorul, toate ^ instalațiile erau puse la punct, astfel că a doua zi dimineață meșterul începu glisarea. Potrivit planului, blocurile acestea urcau cu câte un etaj pe zi și sistemul de lucru impunea un ritm constant. Fierarii-betoniști trebuiau să-și smicro-

izeze munca după tracțiunea motorului care împingea la intervale de câteva minute întregul cofraj de pe toată suprafața blocului, întreaga platformă cu toată instalația.

Ștefan Jderu statea mai toată ziua pe platformă. De aici putea supraveghea ușor cum se execută legăturile de fier, cum se distribuie betonul în lungul cofrajelor ; și tot aici era postul de comandă al utilajului. Între muncitori erau oameni noi în meserie, tineri care veniseră pe șantier să se califice. Pe mulți dintre dînșii nici nu știa cum n cheamă.

Către sfârșitul zilei a treia, când tocmai coborîse de pe construcție, îl opri cineva :

7, „Tov. me maistru > sta 1* o clipă ! Stați să vedeți ce se intimpla

îl strigase o fată mică de statură, cu bustul plin, cu

brațele rotunde și pîrlite de soare. Nu avea mai mult e șaptesprezece am. îi făcu un semn discret cu degetul la buze și alergă spre colțul blocului.

– Măi Radule ! Măi P.F.L. ! Te cheamă tovarășul maistru. Hai repede !

blînri^{dUP_ă COL_î S_î ^ T_{tîng^r} deșirat>} cu ochii mari și linzi, mai mare decît fata cu un an sau doi.

– Ce-i cu voi ? îi întrebă ștefan Jderu.

A^{Jlgnk' tOVar_ă^ maistru>} v<rb_i repede fata.

^{D A^{teClu_ș gazetei}}

de perete. Poftiți !orm înainte fără să mai aștepte răspuns. Cadrul de lemn al gazetei de perete era fixat pe doi stîlpi, aproape de scara bobului, și meșterul fu nevoit să meargă și el acolo o data cu flăcăul.

Uitați ! și fata îi arătă sub geam un petic de hîrtie, pnns într-o țintă, pe care scria : „Mira-m-aș mira, pe bloc de-aș vedea pe Marin Mira“.

– Tu ești Marin Mira ? vru să știe meșterul.

– Eu.

– și cine a scris asta ?

El. Radu Oprea P.F.L. M-a jignit, tovarășe maistru, și-a spart incuietoearea gazetei.

– Auzi ? Așa e ?

~ N-am spart-o ! protestă tînărul. Am scos țintele binișor, apoi le-am bătut la loc.

– De ce ai scris asta ?

– Pentru că e leneșă, tovarășe maistru. Nu muncește. A venit la noi în echipă și nici nu se califică.

Ba am să mă calific și-ai să mori tu de ciudă.

– Umblă aiurea, o întrerupse tînărul, și vrea ca șeful de echipă s-o ponteze ca și pe ceilalți.

– Tovarășe maistru, nu-l credeți, că minte ! Nu mă urc pe bloc, că nu-s învățată cu astea care merg cu motor. Te saltă, nu știu cum, cu totul... Eu vreau să mă calific zugrăviță ! și fata începu să plîngă.

– Bine, zugrăviță ai să te califici. Lasă plînsul, că nu ești mică !

^— Nu plînge în serios, tovarășe maistru ! vorbi tînărul.

Tu ești utemist ? îl întrebă meșterul.

– Sînt.

Foarte bine. După ce isprăvim lucrul, să te duci la secretarul U.T.M. și să-i spui c-ai forțat încuietorea gazetei de perete.

Ochii mari ai tînărului se făcură și mai mari și priviră la meșter, de parcă în locul lui s-ar fi ivit pe neașteptate un dinosaur.

– Cum ? Da... cum ? se bîlbîi el. Adică eu... chiar eu să mă reclam pe mine ?

– Îi spui ce-ai făcut.

Nu pot. Duceți-vă dumneavoastră !

~ s „ă ^as blocul și să-ți fac ție treburile ? Mîine dimineață să-mi spui dac-ai fost.

Fata începu a rîde și a bate din palme. Meșterul se întoarse la ea :

– Și tu de ce-i spui P.F.L. ?

– Pentru că, tovarășe maistru, la început, cînd a venit pe șantier, era prost.

– Cum era prost ?

– Așa am auzit și eu... și iaca vă spun. Cînd a venit la construcții erau mai mulți în ziua aceea și s-au angajat la mai multe întreprinderi; și li s-au dat repartiții la grupurile sociale, să aibă unde dormi. Cînd au fost să-i cazeze la Ciurelu, că el acolo stă, i-a întrebat pe fiecare unde sînt angajați. Unul a zis că-i la A.G.C., altul la I.U.T., altul la I.A.C., altul la I.C.M. El a uitat unde se angajase și a zis că la P.F.L.

– Minte, tovarășe maistru. Eu știu ce-i P.F.L. Adică plăci fibrolemnoase.

– Știe, dar nu știa. A crezut că-i o întreprindere. A uitat să zică 'I.C.M. și de atunci îl cheamă Radu Oprea P.F.L. și vă rog, tovarășe maistru, așa să-i ziceți și dumneavoastră, că altfel greșiți. Radu Oprea mai sînt și alții, dar P.F.L. e numai el.

– Ia plecați la treabă ! le spuse meșterul pe un ton aspru.

îi era teamă că din clipă în clipa va izbucni în ris și de aceea se întoarse și începu să urce scara în grabă. Ajuns deasupra, întoarse capul și privi locul unde lăsase pe cei doi tineri. Aceștia erau tot acolo și se țineau de mână.

ir 'A

Ștefan Jderu începu să controleze nivelele de apă. Spre unul din colțuri descoperi o diferență de nivel și se aplecă să înșurubeze capacele verinelor.

— Asta nu-i o treabă tocmai în regulă ! auzi pe cineva.

P Y " rCata e mi loc> se întoarse și-l recunosc pe Lnache Ambruș. li strînse mîna.

— Ce faci pe-aici, Enache ?

Am venit să văd cum merge cofrajul.

E lucrarea dumitale ?

— A mea, meștere.

Ai făcut lucru frumos și bun.

— Oncît ar fi de bun, meștere, dacă betonul nu apasă la fel peste tot, cofrajul se poate rupe. Eu am pățit-o odată. S-au sfanșat și panouri și tot, și-a trebuit să se oprească glisarea la etajul nouă. Pentru că, vedeți dumneavoastră, cîtă vreme se face controlul verinelor cu ochiul, nu-i lucru tocmai sigur. Și-apoi omu-i om : zici că merge treaba, o mai lași singură, treaba se strică și te pomenești deodată că n-ai ce-i mai face.

— Când controlul e conștiincios, nu se poate întâmpla nimic.

~ '7S' r dreP r- Numai că, așa cum spuneam, se poate muma 5, altfel. Și asta din pricina omului, că el nu-i mașina. Aici se lucrează mecanizat.

— Ce vrei să spui ?

Mă gîndesc așa, meștere : sistemul ăsta de construcții este mecanizat. Poziția platformei este cel mai important lucru în tunpul glisării. De ce tocmai controlul ei să se facă din ochi ? De ce să nu fie perfecționat? dica atunci cînd scapă o verină, singură

să se salte, înțeleg, Enache, și ai mare dreptate ! Dar cum ? Asta n-o mai știu, și nici n-aș încerca s-o aflu. Sînt dulgher, ma pricep mai puțin la drăcoveniile astea, iar la mecanica nici atît... Dar ce voiam să vă Wb meștere . V-ați mutat în cartierul nostru > că 7, Sta* Cît 7 a zile 1* TM prieten. își aminti mtilnise cu Enache Ambruș pe stadionul Giulești și vorbi repede : Dumneata am văzut că-l cunoști pe unul din băieții care erau cu mine la meci. îl știi și pe celălalt, pe Sandu ? E vorba de copilul tovarășei Hătmeanu.

- Acum îl știu.
- Și l-ai mai văzut zilele astea ?
- Pe Sandu nu, dar am stat de vorbă cu Adrian.
- Și ce-i cu copiii ăștia ? Luni dimineață trebuia să mă întîlnesc cu Sandu, și el n-a venit.
- Știu, mi-a spus Adrian.
- Înseamnă c-a fost ceva la mijloc.
- Copii, meștere !
- Cum adică ?
- Ce vrei să le faci dacă-s copii ! Ei nu pricep ce-i pe lume.
- Nu așa, Enache ! Dacă știi de ce n-a venit băiatul, spune-mi ! Eu tot am s-o aflu. Duminică vin pe acolo.
- Vrei să-l mai vezi pe Sandu ?
- Ce vorbă-i asta ? De ce să nu-l mai văd ?!
- Dacă-i așa, apoi trebuie să-ți spun, meștere. Sandu a aflat cine ești dumneata. Vreau să zic... știi dumneata, cu întîmplarea, cu maică-sa. Văzînd că Ștefan Jderu tace, omul vorbi mai departe : și de fapt chiar de la mine a aflat, meștere. I-am spus celuilalt băiat, lui Adrian, fără să vreau. Ștefan Jderu își aminti de Matei Ursulea. Bătrînul îi spusese încă de atunci: încercarea de a se împrieteni cu Sandu, fără a-i spune cine este, nu putea duce la nimic bun. Zise :
- Ai făcut bine, Enache, că le-ai spus...
- Pe Adrian l-am făcut eu să-nțeleagă ce-i pe lume, i-

am băgat în cap ce-a trebuit, dar pe celălalt, pe băiatul Hătmencii, nu. Adică nu știu ce-i cu el, n-am vorbit, că n-am vreme nici eu să-l văd. Și-apoi ce să mai vorbim, meștere ? Zi-le copii, și-ai isprăvit. Eu aș crede că n-ar mai trebui să-ți pierzi vremea cu dînșii.

Dumneata vad ca ți-o pierzi.

- Eu ?! se miră Enache Ambruș. Adică da. Sînt prieten cu tatăl lui Adrian și asta-i tot.

- Și cu băiatul ce ai ?

- Mai nimic. La drept vorbind mi-ar veni greu dacă nu l-aș vedea cîteva zile. Și mie, și nevestii. Pentru că noi, meștere, n-avem copii.

Ștefan Jderu zîmbi. Omul îl îndemna să facă ceea ce mei el nu putea face. Socoti că nu era cazul să-i arate de ce ține la Sandu, mai cu seamă după ce-l cunoscuse. Desigur ca acum copilul își schimbase părerea despre prietenul său mai bătrîn, despre omul din parc, și nu-i mai accepta prietenia. De aceea nici nu venise la întîl-mre ca sa ia acordeonul. Ștefan Jderu se gîndea că nu se mai putea întîlni cu băiatul decît atunci cînd acesta ar don să se întîlnească. O revedere pusă la cale, care sa para intîmplătoare, nu ar fi dat nici un rezultat. Era nevoie ca cineva să-i vorbească mai întîi. Or, după parerea lui, omul de alături nu era cel mai potrivit să faca asemenea lucru. Enache Ambruș nu voia să admită ca în viața copiilor se pot petrece fapte demne de interes. „Ce vrei să le faci dacă-s copii ?“ Cel mai potrivit om care-l putea înțelege era tot Matei Ursulea. Așa gîndea Ștefan Jderu, în vreme ce înșuruba capacul unei verine.

- M-ai pus pe gînduri, Enache.

Lasă-i încolo de copii, meștere !

- Nu despre ei e vorba. Mă gîndeam la sistemul de reglare a verinelor.

- Țsta-i bun. Dacă-am izbutit să te pun pe gînduri pentru treaba asta, înseamnă că azi am făcut ceva mai
Se apropiase ora de încetare a lucrului. Lîngă Ștefan

Jderu se opri un bărbat scund, descoperit, cu părul ca un arici.

- Îi mai dăm bătaie, meștere ? Măcar un ceas.
- Așa vor betoniștii tăi ?
- Da.
- Și oamenii de la utilaje ?
- Vor și ei.
- Atunci îi dăm bătaie.

Își luă rămas bun de la Enache Ambruș, se îndepărtă și urcă să primească betonul care umplea vagonetele. Blocul se înălțase destul și, de acolo, de sus, Ștefan Jderu putea privi în jur aproape întreg șantierul.

Sandu se certase cu Adrian și era hotărât să nu se mai joace cu dînsul, să nu-i mai vorbească. Neînțelegerea lor se iscase într-o dimineață, cînd Adrian afirmase pur și simplu că tot ce făcuseră ei pentru a-l îndepărta și a-l lovi pe meșterul Jderu fusese o faptă străină de niște pionieri.

Ștăteau amîndoi în parcul C.A.M., întinși pe iarbă. Adrian tăcea de cîteva minute încruntat și cine îl cunoștea mai bine putea bănuî că avea de gînd să înceapă

o discuție gravă.

— Trebuie să discut cu tine o problemă foarte serioasă ! vorbi el.

De obicei începea cu totul altfel. „Am să-ți spun o chestie grozavă.” Sau : „Știi ce ? Ascultă o chestie de care habar n-ai.” De data aceasta renunțase la formulele iui preferate. Sandu se miră și zîmbi.

- Ce fel de problemă ?
- O problemă de atitudine.
- Zău !

Vorbesc serios. Să nu crezi că ce-ți spun eu acum e o chestie ca oricare.

- M-ai făcut curios.

- Atitudinea ta nu e frumoasă.
- Cum adică ? Ce fel de atitudine ?

- Tu trebuie să te transformi...
- Hai, lasă-mă în pace și spune-mi despre ce e vorba
- j_ Ai în tine ceva mic-burghez de care trebuie să scapi.
- Ia termină ! Nu vorbești o dată .
 - Egoismul tău nu-ți folosește la nimic. El daunează

^slnđu își dădu seama că prietenul său își formulase frazele înainte de a se întâlni cu el ba poate chiar le repetase în gând de cîteva ori. Se ridica și vru să plece,

însă Adrian îl prinse de mîină :

- Stai jos, că-ți spun !
- Spune!
- Ascultă, măi ! Nu trebuia să te superi pe n Fănică, nu trebuia să-l urmărești, nu trebuia să-l reclami în întreprindere.
- Ce tot bîigui ?
- Eu nu-ți vorbesc a doua oară. Cred c-am fost clar.
- Dar ce ți-a venit ? Pînă acum erai de alta părere.
- Asta-i adevărat. Tu trebuie să știi însa ca eu am în mine ceva autocritic. îmi dau seama cînd greșesc, u îți dai seama ?
- Ce să-mi dau seama ?
- Că nu trebuia să te porți cu meșterul Jderu cum te-ai purtat.
- Dar tu n-ai făcut la fel? La început cînd l-a, cunoscut ai zis că-i un om serios, simpauc. Pe urma ai prins necaz pe el că nu ținea cu „Rapidul- Acum ți-e simpatic din nou. Te sucești de la o zi la alta.
- Nu mă sucesc, Sandule. Mi-am dat seama și gata.

Autocritica, asta e.

— și de unde ți-a venit autocritica . Din semn .

- Nu. M-am gîndit. Dacă ai să te dezbari de egoism, ai să-ți dai și tu seama.

- Ce vrei să spui cu egoismul ?
 A ~ ^ 6 chestie sTMplă : tu pui interesele tale personale
 înaintea intereselor colective.
 - Adică ?
 - Adică chestia vine cam așa : cînd un om a
 greșit
 față de tine, tu lovești în el, nu te gîndești dacă e
 folositor sau nu.
 - Și cine e folositor ?
 - Meșterul Jderu.
 - Asta cine ți-a spus-o ?
 - Nea Enache.
 - A ! Va sa zică el te-a prelucrat ! Acum vii aici și
 spui niște vorbe ca de la tine. Grozav mai ești !
 Nu-i adevărat. Eu singur m-am gîndit. Meșterul
 Jderu face blocuri. Este ?
 - Este.
 în viața lui poate face blocuri pentru mii de ramilii
 și chiar tu stai într-un bloc făcut de un meșter. Lasă,
 că nu le face numai el.
 Le face și el. Și-apoi e unul dintre cei mai buni
 constructori. Așa zicea nea Enache. Tu-ți dai seama ?
 Nu-ți dai, pentru că te-ai supărat pe el. A venit omul cu
 acordeonul și a plecat ca un caraghios. Pe urmă l-ai
 urmărit, l-ai reclamat.' N-ai făcut bine.
 - Ia termină ! strigă Sandu.
 Se ridică și plecă îndată, fără altă vorbă. îl surprin-
 sese mai îhtîi^ inconsecvența prietenului său. își
 dăduse seama apoi că tot ce spusese erau lucruri auzite
 de la Enache Ambruș sau de la. altcineva, iar el le
 prezentase ca pe niște convingeri la care ajunsese singur.
 Fără să vrea, prietenul său îl lovise, îi sporise zbuciumul
 care-l chinuia atunci. Pentru că deși se îndepărtase de
 dînsul,
 deși îl reclamase la întreprindere, Sandu simțea pentru
 meșterul Jderu o prietenie pe care nu voia s-o mărturisească
 nimănui. O considera o slăbiciune a firii sale, lupta să se

dezbare de ea și nu izbutea. Se surprindea uneori gîndindu-se la meșter ca la un om apropiat și bun, ca la un reazim al său, așa cum îl cunoscuse și-i era ciudă, întoarcerea lîngă Ștefan Jderu nu i se mai părea posibilă. În ultima vreme nu-l mai preocupa dorința de răfuială. Credea că intervenția lor la întreprindere avusese un efect negativ pentru meșter și nu înțelegea cum s-ar mai putea apropia de el după ce îi făcuse rău. Îi stăruia în minte imaginea lui cînd — după ce așteptase jumătate de oră în parc — plecase trist și mersese pînă la tramvai cu fruntea în pămînt, cu acordeonul în mină, purtîndu-l ca pe o grea povară. Dacă meșterul Jderu provocase un necaz mamei sale, o făcuse fără voie, pe cînd el și Adrian își organizaseră acțiunile împotriva lui cu bună știință. Aceste gînduri îl frămîntau, situația i se părea cu totul dificilă și nu găsea altă ieșire decît să-l îndepărteze pe meșter din inima sa, ca și cum nu l-ar fi cunoscut.

Viorica Hătmeanu mai avea cîteva zile și trebuia să vină acasă. Sandu mai fusese la ea în spital, însă nu-i vorbise nimic despre descoperirea vinovatului. Totul se petrecuse așa de repede, încît nu avusese cînd s-o consulte, căci, împreună cu Adrian, trecuse la acțiune imediat. După ce fusese la inginerul-șef, ezitase să-i vorbească. Nu știa dacă a făcut bine sau rău. În cazul cînd făcuse rău, vestea ar fi necăjit-o pe mama sa, el voia s-o cruțe de supărări și amînase destăinuirea faptei sale. De cîte ori îl preocupau gîndurile acestea, căuta să scape de ele și-și spunea : „Nu mă interesează meșterul Jderu. L-am uitat.“ Cu toate acestea nu-l uita și-i era necaz.

★ ★
★ *

Profesorul de muzică spusese copiilor din orchestra școlii

că spectacolul lor se va desfășura la Casa de cultură a raionului cam pe la mijlocul verii și de aceea pregătirile trebuiau întărite. Un redactor de la televiziune se interesase ce fază se află repetițiile și ceruse repertoriul. Sandu mergea la repetiții mai în fiecare dimineață. Pe Adrian nu-l văzuse de câteva zile. Nu se mai, dusese în parc tocmai pentru a evita o întâlnire cu dînsul. Totuși îi simțea lipsa. De aceea se bucură cînd, într-o dimineață, îl văzu așteptînd în curtea școlii, sub fereastra unde ei repetau. Se aplecă peste pervaz ca din întâmplare, dar era convins că Adrian nu-l așteaptă acolo decît pe el. Nu avu vreme să schimbe vreo vorbă.

Hătmeanu, treci la acordeon !

Îl strigase profesorul, și Sandu se întoarse de la geam. Adrian îi făcuse totuși un semn. Avea să-l aștepte la ieșire.

Vom încerca acum, continuă profesorul, un număr de solo-acordeon. Ce spui, Hătmeanu ? Atacăm hora pe care am învățat-o ? Poftim !

Sandu trase de burduf și scoase câteva acorduri. La semnul dirijorului degetele începură să-i joace pe clape, și pe fereastra rămasă deschisă năvăli afară o melodie ritmică, veselă. Profesorul își sprijini cotul de un pupitru și privea parcă absent undeva, într-un punct fix. Așteptă așa vreme de câteva minute pînă cînd Sandu, emoționat, apăsă pe ultima clapă și-și lăsă brațul pe genunchi.

Profesorul îl privi în treacăt și zise :

- Da, o să vedem.

Niciodată nu făcea aprecieri categorice. „O să vedem”, însemna rău. „Da, o să vedem” însemna bine. Apreciind cîntecul lui Sandu, pronunțase acel „da”, și băiatul înțelese că deocamdată trecuse examenul.

- Puteți pleca ! adăugă profesorul. Ne vedem poi- mîine la ora nouă. Aranjați instrumentele la locurile lor. Pofțiți !

Adrian aștepta afară. Cînd Sandu se apropie de dînsul, nu-l

privi în ochi. Zise :

- Am să-ți comunic ceva !

Celălalt tăcu.

Să nu crezi, continuă Adrian, că am venit să mă împac cu tine. În definitiv, cu chestia aia, ce-am vorbit rămîne valabil. Eu nu mă-ntorc. Singura chestie la care m-am gîndit este că, în adevăr, ce-am spus atunci n-a fost chiar din capul meu. M-a lămurit și pe mine nea Enache.

- Asta ai avut să-mi comunici ?

Nu asta. Am venit să-ți spun că te caută moș Ursulea. întrebă de tine de cîteva zile. Vrea să-ți spună nu știu ce.

- Mai e în parc ?

Nu mai e. A zis că dacă ai vreme să vii mai de dimineață. Asta am vrut să-ți spun. Și cu chestia cealaltă așa rămîne. Dacă te-ai supărat, salutare ! N-am nevoie de prieteni care se supără.

Și eu, vorbi Sandu, n-am nevoie de prieteni care

o fac pe grozavii.

N-o fac pe grozavu'. Eu sînt autocritic și uite că am recunoscut.

- Da ?

- Da.

- Foarte bine. Eu nu pot recunoaște că sînt egoist.

- De ce ?

- Pentru că nu sînt. Și dacă privim altfel problema, să te întreb ceva : tu, să fii în locul meu, te-ai împăca așa de ușor cu meșterul Jderu ?

- M-aș împăca.

- Aici nu te cred, pentru că singur ai spus-o la început.

— Atunci nu eram lămurit. Nu știam ce-i cu omul.

- Și ce-i cu omul ?

- Vezi că n-ai înțeles nimic ? Treaba ta.^

Cîteva minute nu mai zise nici unul nimic. Erau supărați, nu voiau să cedeze unul în fața celuilalt,^ dar nici n-ar fi vrut să se despartă din nou. În cele cîteva zile, cît nu vorbiseră, le venise greu la amindoi.

— Tu pleci în tabără ? întrebă în cele din urmă Adrian.

— Deocamdată nu. Cei care facem parte din orchestră plecăm la 15 august, după ce dăm spectacolul. Așa ni s-a spus. Dar tu ?

- Mîine dimineață.

- Cum?! Pleci chiar mîine dimineață?

- Da. Mi-am și făcut bagajul.

Sandu simți o zvîcnire în piept. Vestea îl dureau. Nu se gîndise nici o clipă că prietenul său va pleca fără dînsul. Nu voia ca Adrian să-i ghicească părerea de rău. își făcu vînt, sări cu mîna întinsă spre poala copacului de deasupra lor și rupse o frunză.

- De ce faci asta ? se miră Adrian.

— N-am distrus nimic. Numai o frunză.

Era bucuros că prietenul său nu-i ghicise tulburarea^. Ținea la el și adeseori îi simțea lipsa, însă nu voia să i-o arate. întrebă cu indiferență :

_ De ce nu mi-ai spus că pleci ?

- N-am știut nici eu. Eram trecut pe tabel mai de mult, dar numai alaltăieri am fost anunțat. Și cum era să-ți spun ? Doar eram supărați.

- La ce oră aveți tren ?

- La șapte dimineața. Vrei să vii în gară ? Hai, vino ! în vocea lui Adrian era atîta sinceritate, încît Sandu răspunse fără nici o rețineră, ba chiar bucuros.

- Vin ! și unde plecați ?

- într-o tabără de lîngă Pitești.

- Nu-i departe ?

- Nu-i. Și am auzit că-i frumos.

- Am să vin în gară să te conduc, vorbi mai departe Sandu. Mă întorc apoi să-l întîlnesc pe moș Ursulea în parc. Nu știi ce vrea să-mi spună ?

- Nu știu. Zicea că zilele trecute a stat de vorbă cu meșterul Jderu.

- Păi unde s-au văzut ?

- în parc. A venit meșterul duminică dimineață și a întrebat de tine.

- Cu meșterul Jderu nu mă pot întîlni.

- Ești un caraghios, Sandule ! De ce să nu poți ? Noi ce-am înțeles dacă ne-am certat ? Uite, eu credeam că și tu mergi în tabără. Dacă știam că nu poți merge acum, îl rugam pe tovarășul director să mă treacă o dată cu tine.

- Și mie îmi pare rău că nu mergem împreună.

în ultima vreme Matei Ursulea își schimbase programul vizitelor sale în parc. Pleca de acasă la ora șase și jumătate și rămînea pînă la zece. Umbla agale pe alei sau stătea pe bancă sprijinit în bastonul său și privea ceasuri întregi lumea din jur. „Natura este neîncipuit de bogată, gîndea el. Poți citi în ea mai bine ca într-o carte.“ îi plăcea să urmărească fizionomia oamenilor cunoscuți, zîmbetul copiilor și mai de fiecare dată le găsea altfel.

Revederea cu Ștefan Jderu îi provocase o bucurie sinceră. îi recunoscuse silueta înainte ca omul să intre în parc. Se

ridicase de la locul său și-l intimpinase cu un braț întins înainte, ca în piesele clasice, gest pe care nu-l mai făcuse și nici nu se gândise să-l facă. El însuși, fără să-și dea seama, se manifesta altfel, pentru că și el era la fel cu oamenii pe care-i observa zilnic. Meșterul era îmbrăcat ca în prima zi când îl cunoscuse : cu sacoul său obișnuit, cu pantalonii din stofă bună, cu pantofii noi. Ținuta îi era cu totul alta. Statura lui înaltă era însoțită de mișcări lejere și inspira optimism și încredere. O vreme se plimbară alături în tăcere, unul parcă vînd să-și regăsească gândurile răvășite de emoția revederii, celălalt încercînd să-și îndepărteze stările trecute pe care i le reînviase parcul. În ciuda tensiunii momentului, discuția dintre dîșii se înfiripă din cuvinte banale care le învăluia bucuria, limitînd-o sobrietății oamenilor maturi. Matei Ursulea nu avea ce povesti. Traiul său de toate zilele era lipsit de epic, iar viața interioară, extrem de bogată, nu putea constitui un subiect care să anime, oricum, o discuție. De aceea se arătă deosebit de interesat să afle ce face prietenul său.

Ștefan Jderu îi povesti cum muncea în ultima vreme, îl preocupa o inovație care trebuia să perfecționeze controlul în ceea ce privește poziția platformei la blocurile glisate. Meșterul găsisese o soluție și chiar începuse montarea dispozitivului respectiv, pentru a-i putea verifica eficacitatea. Vorbea cu entuziasm, explica amănunțit avantajele inovației sale și desena în nisip linii pe care bătrînul pensionar le urmărea cu interes.

În cele din urmă Ștefan Jderu îi mărturisi starea sa provocată de atitudinea lui Sandu Hățmeanu. Vru să-i povestească împlinirea din parc, atunci când se dusese cu acordeonul. Bătrînul pensionar îl întrerupse cu un gest calm. Cunoștea totul de la Adrian. Îl privi în ochi și-l întrebă cu oarecare brutalitate, caracteristică lui, atunci când stătea de vorbă cu un prieten :

- Pentru ce vrei să te iubească băiatul ?

întrebarea îl descumpăni pe meșter. Vru să arate că în ziua cînd îi vorbise lui Sandu despre acordeon întrezărise pe chipul său o lumină de bucurie, de mulțumire, pe care o interpretase ca pe o dovadă de recunoștință, de apropiere. Ca și cum bătrînul ar fi ghicit mai dinainte ce vrea să spună, îl întrerupse din nou :

- Am să-ți spun o întîmplare, tovarășe Jderu. Cu mulți ani în urmă m-a oprit un om pe calea Giulești. Era un bărbat destul de tînăr, nu elegant, dar nici nu avea aspect de cerșetor. Trebuia să plece la Constanța și nu-i ajungeau cinci lei pentru bilet. I-am dat. El mi-a mulțumit și a băgat banii în buzunar. în clipa aceea i-am prins o sclipire în ochi din care mi-am dat seama că omul nu pleacă nicăieri și că ceea ce făcuse cu mine făcea și cu alți pietoni. Era, cu alte cuvinte, un fel de a cerși, sau mai bine zis de a înșela buna-credință, pentru că, așa cum spuneam, cetățeanul era destul de tînăr și bun de muncă. Mi-am manifestat pe loc îndoiala și i-am spus : „Bine, dar dumneata, cu procedeul acesta, aduni o mulțime de bani“. N-a încercat să mă mintă, ci, dimpotrivă, a răspuns cu destul tupeu : „Te înșeli, domnule ! Crezi că mulți fraieri ca dumneata găsesc eu ?“ Am zîmbit de situația ridicolă în care mă afluam și m-am îndepărtat.

întîmplarea poate că nu are nici o legătură cu dumneata, cu acordeonul și cu Sandu. Altceva vreau să-ți spun : oamenii nu sînt dispuși întotdeauna să-ți recunoască ajutorul pe care ai vrea să li-l dai. Sprijinul material nu este de ajuns pentru a lega pe oameni.

— Nu m-am gîndit nici o clipă să-mi apropiu copilul în felul acesta.

- Te cred, dar ascultă-mă mai departe ! Dăruindu-i acordeonul, băiatul te-ar fi apreciat în limita gestului, nu știu dacă mă înțelege. El nu te cunoștea decît datorita acestui lucru.

- înțeleg.

— Așadar nu-i puteai cere un atașament întreg, o prietenie în adevăratul înțeles al cuvintului. Asemenea prietenii se nasc în împrejurări care se adresează inimii, și ele se așază ca o drojdie numai după ce oamenii se cunosc între dînșii foarte bine. Copilul te-a cunoscut > Nicidecum.

- Dar cum se pot cunoaște oamenii ?

^ Oamenii nu fac nici un efort să se cunoască. Viața vîrtejului vieții îi amestecă și-i apropie. Ai băgat de seă care oameni sînt mai legați între ei ? Foștii colegi școală, cei care au făcut armată sau front împreună tovarășii de muncă. Ești de la țară ?

- Da, îi răspunse Ștefan Jderu.

Ai văzut vreodată cum cercetează țărani zărila pe vreme de secetă ?

- Am văzut.

^ Ai fost la vreun meci internațional de fotbal ? Ai văzut cum se bucură zecile de mii de spectatori, toată țara, cînd ai noștri cuceresc victoria ? Dar te-am dus prea departe. Voiam să-ți spun că oamenii se leagă mai ușor atunci cînd trăiesc bucurii sau necazuri comune. Pe Sandu ce-l leagă de dumneata ? O întîlnire în parc sau la meci ? Faptul că ai vrut să-i dai un acordeon ? Copilul^ nu te-a cunoscut în nici un fel. Dimpotrivă, a aflat că dumneata ești omul pe care el avea necaz. Acum înțelegi că nu te cunoștea de fel ? Și-atunci cum ai fi vrut să-ți rămîină prieten ?

Eu țin acum la dînsul, tovarășe Ursulea. Nu este numai dorința de a-l ajuta dintr-o îndatorire. I s-ar putea vorbi...

, — Nu. El trebuie singur să te cunoască, să te înțeleagă. Dumneata vrei o prietenie sinceră din partea lui și asta nu ți-o poate dărui decît el.

Ștefan Jderu înțelese că bătrînul are dreptate și totuși se despărți de dînsul posomorît și dezamăgit.

★
★
*

Trenul de Pitești, unde urcaseră pionierii care plecau în

tabără, se puse în mișcare la ora șapte și douăzeci și trei de minute. La ferestrele vagoanelor fluturau zeci de cravate roșii, zeci de pionieri își agitau brațele și se îndepărtau încet, apoi mai repede, ducînd cu ei regrete care aveau să se stingă și bucurii care aveau să crească. Cam tot atîția părinți sau prieteni rămăseseră pe peron neclintiți, cu zîmbete încremenite, unii din ei cu mîna ridicată, urmărind cum încet, încet trenul capătă aspect de jucărie. Sandu își putu vedea prietenul pînă cînd vagonul, ajuns la un macaz, se întoarse puțin spre dreapta și nu se mai zări. În clipa aceea își stîrnise pleoapele cu putere, apoi clipi des pentru a îndepărta o ceață ce i se așezase peste priviri. Se întoarse brusc și începu să fluiera ușor pentru a îndepărta orice bănuială asupra stării sale, deși acolo, pe peron, nu era nimeni care să se mire sau să-l intereseze starea sa. Recunosc pe unii dintre părinți, îi salută și se grăbi să iasă înaintea tuturor din incinta gării.

Ajunse în parcul C.A.M. destul de repede și-l zări pe Matei Ursulea pe una din alei, în picioare, stînd de vorbă cu un alt bătrîn, care — probabil încercînd să-i demonstreze ceva — îi arăta la intervale foarte scurte o hîrtie pe care o flutura apoi cu bruschete. Sandu nu-i întrerupse. Se așeză pe o bancă și așteptă pînă cînd omul cu hîrtia în mînă își luă rămas bun și plecă la fel de agitat, lăsîndu-l pe Matei Ursulea cu o umbră de nedumerire pe față. De-abia atunci se apropie și-l salută. Acesta se lumină brusc. Revederea băiatului îl bucura fără îndoială, dar se vede că discuția pe care o avusese pînă atunci îl preocupa în așa măsură, încît, mulțumit că are cui i se adresa, zise :

– îl vezi ? Nu înțelege nimic ! și arată cu bastonul după cel care se îndepărta în lungul aleii. Vrea să pun o vorbă bună pe lîngă responsabilul gazetei de stradă să-i

publice o poezie proastă. Auzi dumneata !. Păi cum
CS scrie poezii bune acum, cînd e pensionar dacă are
sa scrie poezii lui nriP7'a > Nu-l așa,

nu te-am întrebat ce faci.

I Ke"

vreme.

I Așa? Zău, Sandule. Dar hal să

st gîndea că" băiatul se așteaptă să-i vorbească
ceva precis altfel no era justificată dori,,a lu. de a-l
mul»,.

la întâmpnat un lucru caraghios. Și-ai să rîzi și
tu, Sandule. Cu cîtva timp în urma mi-a «mt un
prieten din pibvincie și-a rămas la mine aproape:
c,sap- tămîină. Știi ce a făcut omul acesta cit a stat m
Buc _ 3 Nu știi. A mers la spectacole, a vizitat
magazinele, instituțiile de cultură, parcurile Toata ziua
stat acasă. „Vreau să cunosc Bucureștiul, z^a a s-a
schimbat și se schimbă. Am auzit ca s-au m noi
cartiere noi." tntr-o zi a văzut Giuleștiul, Gnv ț și
împrejurimile gării, în altă z, centrul, șeaua Ștefan cel
Mare. Pleca dimineața și venea seara cînd îmi
povestea și mie cele ce văzuse A fost in Va
Luminoasă, în Balta Albă, în Ferentar, * berei, peste
tot. Cînd a plecat acasa, cunoștea camerele mai bine
decît mine, văzuse ma, multe decît mm . ș m-lm
întrebat așa, Sandule , oare de ce bucure,tenu, m
Zău de răgaz, nu se orcă în tramva.e sa se duca, S
umbe, să-și cunoască orașul? Pentru ca, dupa pă-
rerea mea adevărul acesta e : noi cunoaștem
reahzarle
L ultimii ani
drum într-o direcție sau alta. Tu ce crezi

—' Aveți dreptate, răspunse băiatul. Nici eu nu cunosc toate cîte s-au făcut în București.

– Așa-i ? se bucură bătrînul. Na. Acum să-ți pun o întrebare. Dacă la toamnă, într-o zi, profesorul de română ar zice așa : „Copii, scoateți caietele, condeiele și-mi faceți o descriere a orașului în care locuiți. Descrieți Capitala patriei noastre. “ Ce te-ai face, Sandule ?

– Aș face o descriere incompletă.

Așa-i ? Poftim... Și-acum, Sandule, să-ți spun de ce voiam să te văd. Am hotărît să mă urnesc și eu, să-mi cunosc orașul. Și m-am gîndit să mergem împreună. N-ar fi bine ? Un bătrîn și un copil ar merge și ar privi cartierele, arterele noi, clădirile mari ale Capitalei. Ne-am scula de dimineață și am pleca, pe răcoare, azi într-o direcție, mâine în alta. Ce zici, vrei ?

– Vreau, răspunse Sandu.

Se aștepta ca Matei Ursulea să-i vorbească despre alte lucruri. După cîte înțeleșese de la Adrian, bătrînul se întilnise cu meșterul Jderu, și Sandu credea că-i va vorbi despre dînsul. Se înșelase însă.

Ieșiră din parc și se îndreptară amîndoi spre calea Ciulești. Sandu mergea tăcut, posomorît. Era supărat pe Matei Ursulea pentru că nu-i vorbise nimic despre Ștefan Jderu, așa cum se așteptase. Îi asculta loviturile bastonului pe trotuar și ritmicitatea lor îl obosea.

Treceau pe lîngă terenul sportiv al feroviarilor, cînd în fața lor, numai la doi metri, se opri o mașină. Frîna scirții scurt, și roatele împiedicate alunecară cîtiva centimetri lîngă bordură. Ușa se deschise brusc și pe trotuar sări un bărbat subțiratic și blond, îmbrăcat într-un costum aproape albastru, elegant. Omul putea să aibă cincizeci de ani. Rămase o clipă nemișcat, îl privi insis

tent pe Matei Ursulea, apoi se apropie năvalnic de el, îl cuprinse în brațe și-l sărută pe amîndoi obraji. Se dete un pas înapoi, îl privi îtică o dată cu o mare bucurie întipărită pe chip.

- Tovarășe Ursulea ! Dumneata ești ! Iată-te... Bătrînul primise manifestarea omului cu totul surprins, aproape uluit, dar în cele din urmă îl recunoscuse, se lumină și întinse brațele.

- Cum te-ai schimbat, Voicane, băiete, cum te-ai schimbat ! Nu te-am văzut de atîta vreme. Va să zică tu ești ? Uită-te la el cum s-a schimbat.

- Am mai îmbătrînit și eu, meștere...

- Lasă, lasă, mormăi bătrînul. Cuvintele îi erau gîtuite, cu inflexiuni străine vocii lui. Ai îmbătrînit ? Foarte bine, lasă...

Bărbatul cel blond strigă spre mașină :

- Vino încoace, Radule, vino încoace !

Șoferul coborî repede, se înclină spre cei doi oameni și rămase într-o atitudine cuviincioasă.

- Uită-te bine, Radule, uită-te bine la el ! continuă Voican. Datorită lui trăiesc astăzi. El m-a ocrotit, el, tovarășul Matei Ursulea.

- Lasă, lasă, bombănea bătrînul.

- El, Radule, privește-l ! Eram ucenic, munceam

lîngă el, lîngă meșterul meu, la Grivița. Cînd au tras în noi, în '33, el m-a ocrotit. M-a apucat cu mîna pe după umeri și m-a strîns la piept. Glonțul care se îndrepta spre mine s-a oprit în mîna lui, în mîna meșterului meu. A

Tulburat, fără nici o încuviințare, apucă mîna bătrînului și o sumese repede pînă aproape de cot. Pe antebrațul drept se mai cunoștea o mică cicatrice vineție.

't1

- Lasă, lasă, băiete, astîmpără-te ! se feri încurcat Matei Ursulea. își trase mîneca la loc și zise : Erai un copil pe atunci, lasă.

- Aveam șaptesprezece ani, așa e. Dar să știi, meștere, să știi, tovarășe Ursulea, că nu te-am uitat. Niciodată nu te-am uitat, niciodată. Ce bine-mi pare că te întîlnesc, meștere ! Nu ne-am văzut de ani de zile. Am fost mai mult plecat.

- De la o vreme te urmăresc și eu, băiete. Citesc mereu în ziare ce vorbești, ce faci pe acolo, prin străinătăți, pe unde umbli. Mă bucur c-ai ajuns om de nădejde pentru noi toți, pentru țară. Pe vremea aceea nu știam, Voicane, pe cine feresc.eu de gloanțe.

Sandu urmărea scena adînc emoționat. Despre luptele muncitorilor de la Grivița învățase la școală, însă textele din carte nu-l impresionară ca această întîmplare. Matei Ursulea arăta altul acum. Tovarășul blond, îmbrăcat în albastru, se bucura ca un copil.

- Și-acum unde mergi, meștere ?

- Ne plimbam. Băiatul locuiește aici, în blocurile noi.

- Dumneata unde locuiești ?

- Lîngă fabrica de țigări.

- Te ducem acasă ! Hai să văd unde stai ! Rămîn în țară cîteva săptămîni și aș vrea să te vizitez. Băiatul. merge cu noi ? E nepotul dumitale ? Vino cu noi, băiete !

Sandu nu știa ce trebuie să facă.

- Am treabă acasă, zise. Mergeți dumneavoastră.

Voican își mută privirea fulgerător de la el la Matei Ursulea, se întoarse la mașină și cîteva clipe rămase nehotărît, privind înăuntru. în fundul mașinii se vedea un ursuleț mare, galben. îl luă, reveni și-l puse în brațele băiatului. Sandu îl apucă fără să vrea, încercă să spună ceva, însă Matei Ursulea îl opri cu un gest:

- Ia-1, Sandule ! Ți-l dă tovarășul Voican,^ care,

atunci – la Grivița – nu era mult mai înalt, decât: tine[^]
Așa. Noi ne vedem mâine dimineața. Dacă poți,

^TrSlgîie pe creștet și urcă. Sandu, cu ursulețul m brațe
își urmă calea spre casă. Observă ca cei mai mulți
pietoni îl privesc cu insistență și zîmbesc. N» ^ de ce
zîmbesc oamenii. Poate pentru ca un baiatmare, ca
dînsul, umblă cu asemenea jucăm. Era nerăbdător să se
vadă mai repede în apartament, sa așeze ursulețul pe pat
și să se uite în voie la el.

înainte de-a ajunge la intrarea în bloc, cineva, pe
trotuar, se opri chiar în fața lui.

— Ei, nu mai cunoști oamenii ?

Surprins, Sandu își ridică privirea și roși ușor. ^

– Bună ziua ! zise. Nu v-am văzut. Sînteți altfel

îmbrăcată.

– Oamenii se îmbracă altfel cînd pleacă în oraș.

Nu ca"~atunci cînd scutură covoare... N-ai mai trecut

pe la mine.

– Nu, dar am să vin.

– Cînd ai să vii ?

Nu-i răspunse imediat. Femeia elegantă din fața lui
voia neapărat să afle ce este între el și meșterul Jderu.
Nu era hotărît însă ce trebuie să-i spună. Atunci îl pin
dise, apoi îl urmărise pentru ca să-i afle adresa. Acum nu
l-ar mai urmări, nu-l mai interesa Ștefan Jderu.

Răspunse :

— Am să trec mai tîrziu.

– Acum nu-mi poți spune ?

– Nu.

– Știi că am și eu unul la fel ! zîmbi femeia, tragînd

ursulețul de ureche.

Băiatul se miră cum femeia aceasta trece așa de ușor de la
una la alta. Fu mulțumit ca scăpase de întrebările ei și zise :

– Nu cred că-i chiar la fel.

- Nu'. Al meu e alb.
 - Şi vă place ?
 - Ceea ce-i frumos place tuturor. Şi copiilor şi bătrînilor. Trase ursuleţul şi de cealaltă ureche şi plecă repede. Să vii să-mi spui. Auzi ? strigă ea îndepărtîndu-se.
- „Am să-i spun, se gîndea Sandu, rămas singur. Iar ursuleţul, dacă place şi celor mari, am să-l dau mamei. Cînd va veni de la spital acasă, am să i-l fac ei cadou. Şi are să se bucure mama.”

OLUL

in zilele urmatoare, J^Umbările
treburile de acasa, repetitii Bucurestiului.
ce le făcea cu Mate, Ursulea m
într-o dimineața A V I T coborira p P
pe o șosea. De o parte* de alta ^
locuințe ridicate de curm ^ fte demolate
lucru, apoi căsuțe v ^ sau a i tor construcții,
pentru a se face loc Ursulea fuse se prevăzuta
în itinerarul întocmi putea u vedea cum se
vizitarea acestui șan co f r a l e lor glisante. Asemenea
înalță un bloc cu a J u t o r c î n d fuseseră în noul
locuințe le socotiseră e bine
cartier Floreasca, § construcții chiar în procesul
să cunoască acest s * s t e @ în om ș i fura îndrumați
de producție. întrebara d l n ș o s e a spre stînga
p i J U O « ocolind cu
și intrara pe o poarta a de sc î n duri, provenit*,
precauție o impunatoare g panouri folosite
după părerea . ^ o l o p e n L a fi ridicare
pîna la epuizare și dep° olclor care cărau
t S T . e r t p , r e a d î n c î n p - n , r â , n , s e

asa din zilele ploioase, cînd mai tot şantierul se transformase într-o împărăţie a hleiului.

Blocul pe care-l căutau era acum în faţa lor. Ceasul arăta aproape şapte şi pe şantier nu se împlinise încă zvonul caracteristic de muncă. Sandu îl urma pe bătrîn şi se mira că nu vede pe nimeni în preajma utilajelor sau deasupra, pe platforma ajunsă la etajul unsprezece. Un singur flăcău se desprinsese de lîngă zidurile brune, îi intîmpină cu oarecare grabă şi-i măsură cu o privire blajină care se voia totuşi autoritară. Era un tînăr deşirat, cu ochii mari şi nu putea să aibă mai mult de nouăsprezece ani.

^ ^ căutaţi pe şantier ? îi întrebă. Nu e voie. Ne încurcaţi în lucru.

Văd că nu lucrează nimeni ! îşi arată nedumerirea Matei Ursulea în loc de răspuns.

- Nu-i treaba dumitale ! Avem şedinţă fulger. Toţi muncitorii sînt dincolo, cu meşterul.

Arată cu degetul îndărăt, peste umăr, deşi în spatele lui nu se căscău decît golurile clădirii neisprăvite, lăsate pentru ferestre şi uşi.

Căutaţi pe cineva... sau ce ? îi mai întrebă.

- Da, vrem să...

^ Asta-i altă socoteală, vorbi repede flăcăul, fără să aştepte explicaţia lui Matei Ursulea. Aveţi răbdare să se isprăvească şedinţa.

De după colţul zidăriei se ivi o fată bondoacă, cu pieptul plin, cu braţele rotunde.

Măi P.F.L., vino să ascuţi ce zice meşterul !

Supus, flăcăul se răsuci pe călcîie şi o urmă. Matei Ursulea pomi încet după dînsul, împreună cu Sandu. De cealaltă parte a blocului, lîngă scara ce învăluia bobul, erau adunaţi cam patruzeci de oameni într-un grup strîns. Şapte sau opt dintre ei urcaseră pe primele

trepte ale scării, se rezemaseră de întăriturile bobului şi din pricina lor omul care vorbea nu putea fi văzut de către cei doi vizitatori. De altfel Matei Ursulea îi făcu un semn lui Sandu şi se opriră mai la marginea grupului.

- încă ceva și trecem la lucru, auziră ei pe cineva care după cele spuse de flăcăul înalt nu putea fi decât meșterul blocului. Tovarășul Mihai Cristea și-a găsit de joacă și s-a agățat cu mâinile de linie exact când s-apropia vagonetul cu beton. Dacă nu-l trăgea Radu Oprea de picioare, roțile vagonetului îi tăiau degetele.

- Bravo, P.F.L. ! strigă cineva.

- Lasă, meștere, vorbi Mihai Cristea, care stătea cocoțat între cei de pe scară. Dacă mi le tăia, degetele mele mi le tăia...

Era un tânăr cu părul blond, scund și neastîmpărat. Neastîmpărul lui se putea vedea și acum din felul cum își mișca mereu capul dintr-o parte în alta, din felul cum gesticula și sălta din umeri. Un muncitor mai vîrstnic, ce se afla de cealaltă parte a grupului, vorbi cu oarecare indignare :

- Meșterul n-a zis că nu erau degetele tale. Tu poate ai gust să te spînzuri, dar n-ai dreptul, să-ți intre în cap.

- Lasă, că nu mă spînzur, că n-am de ce.

- Nouă nu ne trebuie oameni schilozi, să-ți intre în cap. Ce dacă erau degetele tale ? Nu ți-e rușine să vorbești așa cu noi ? Meșterul ne-a întrebat ce facem cu tine și noi credem că trebuie să primești o pedeapsă. Pentru ca altă dată să nu mai fii aiurit, să-ți intre în cap.

Se făcu liniște. Aproape de locul unde se opriseră Matei Ursulea cu Sandu se afla un bărbat cu umerii iargi, cu chipul rotund ca o lună, inexpressiv. Privi la

Matei Ursulea, apoi la Sandu, dar necunoscîndu-i se întinse și trase de rochie fata bondoacă ce se afla în fața lui.

- Ascultă, Mira, vorbi el pe șoptite, după ce fata se întoarse. Meșterului nostru i-a intrat frica în oase de cînd cu accidentul cu tovarășa Hătmeanu.

Sandu tresări. Deși vocea celui înconjurat de oameni

i se părușe cunoscută, nu credea că nimerise chiar la blocul meșterului Ștefan Jderu. Privi repede la Matei Ursulea, dar

acesta săltă din umeri cu indiferență.

– Ia mai taci, măi, nea Petrică ! vorbi fata. Meșterul n-a avut nici o vină cu...

Omul cu chipul rotund vru să-i răspundă, dar fata îi întoarse repede spatele, atentă la întrebarea meșterului. ¹

– Ei, ce facem ?

– Să-l lăsăm pe seama șefului de echipă, vorbi același muncitor din marginea grupului. Să hotărască ei și să vă comunice și dumneavoastră. Hai, că pierdem vremea !

– Chiar așa, s-auziră mai multe voci, și oamenii începură să se deplaseze de la locuri.

Sandu îl apucă de braț pe Matei Ursulea și-i vorbi rugător :

– Să plecăm de aici. Haidem repede !

—, De ce, Sandule ? se miră bătrînul.

– Haideți, vă rog !

Aproape de bloc stopă o mașină. Cineva deschise ușa și strigă :

– Bună dimineața ! Tovarășul Jderu e aici ?

Oamenii se feriră, îi făcură loc și meșterul ieși dintre dînșii. După ce schimbă cîteva vorbe cu cel ce întrebuse de dînsul, se întoarse și se adresă cuiva din grup :

– Tovarășe Coman, porniți lucrul ! Eu merg pînă la atelierul mecanic.

Ascuns între muncitori, Sandu îl privi cum urcă în mașină. Ascultă accelerația motorului și, cu sentimentul că a scăpat de o încurcătură, îl căută din ochii pe Matei Ursulea și veni lîngă dînsul.

– Ce este, Sandule ?

– Nimic, răspunse băiatul, și zîmbi încurcat.

– S-a nimerit bine, vorbi mai departe bătrînul. Tovarășul Jderu are să se bucure cînd ne-o vedea.

– Dar a plecat.

– O să-l așteptăm.

– Eu ziceam să nu stăm prea mult. Ar trebui să merg și

pe la școală.

- Dar azi nu ai repetiție.

- Tovarășul profesor nu vine, însă mă gindeam să
exerse[^]z singur. ®

- Da, e bine să exersezi și singur, îl aprobă Matei Ursulea. Cu toate că nu-și spusese gândul, era hotărât să-l aștepte pe meșter sau să-l caute la atelierul mecanic unde plecase. De aceea se prefăcu a nu înțelege reținerea băiatului, nehotărârea lui. Continuă : Dacă nu se întoarce într-un sfert de oră, mergem noi după el. Cred că atelierul mecanic e pe aici, pe aproape.

- Eu nu merg, îngăimă băiatul.

Bătrînul nu-l auzi. îl zărise pe Radu Oprea, ridică bastonul și strigă după el :

- Hei, tinere, tinere !

Flăcăul se apropie oarecum mirat și-l întrebă scurt:

- Cu cine aveți treabă ?

- Cu meșterul Jderu.

- N-ați văzut c-a plecat ? De ce nu l-ați strigat când era aici ? De-acum o să așteptați mult și bine.

- Crezi că se întoarce târziu ?

- Cine știe ? și în ochii tînărului se ivi o sclipire de mîndrie. A plecat cu tovarășul director general.

- Cu dumnealui a plecat ? întrebă bătrînul, ca și cum l-ar fi cunoscut și pe directorul general, și ar fi știut și de ce plecase Ștefan Jderu cu dînsul.

- Au venit să vadă invenția aia ! vorbi mai departe Radu Oprea, crezînd la rîndul său că bătrînul știe despre ce este vorba.

- Aha ! făcu Matei Ursulea mai mult pentru a întreține discuția. îndată însă își aminti că meșterul îi vorbise și lui despre invenția la care lucra și zise : Da, da, pentru invenția cu verinele.

- Exact, încuviință flăcăul. Va să zică ați auzit și dumneavoastră ! Păi meșterul nostru... Chiar directorul general a venit să o vadă. La blocul următor o pune în

funcție. Sînteți rude cu meșterul ?

Nu prea. Prieteni, îi răspunse Matei Ursulea.

– Ce vor tovarășii. Radule ? întrebă fata cea bon- doacă, apropiindu-se de dîșii curioasă.

– Sînt prieteni cu meșterul nostru.

– Așa ?! îmi pare bine, zise fata. Eu sînt Mira Marin. Mă știe tovarășul Jderu. Se întoarse spre flăcăul de alături: Tu du-te la treabă ! Lasă că rezolv eu cu dumnealor.

Tînărul se îndepărtă în tăcere. Mira Marin îl urmări pîiia cînd dispăru după colțul construcției și se întoarse la Matei Ursulea :

– Meșterul a plecat. Știți ?

– Știm, răspunse bătrînul. Dar am fi vrut să vedem și noi cum se glisează.

– Simplu. Veniți cu mine să vă explic.

Porni repede, fără să se uite dacă cei doi o urmează sau nu și se opri pe o movilă de pămînt la cîteva zeci de metri distanță. îi așteptă să vină și începu să le vorbească repede.

– Sus nu vă pot duce că nu e voie, dar se poate vedea și de aici. Priviți...

Cupe mari de beton erau trimise deasupra și răsturnate în vagonete care circulau pe poduri, deasupra platformei, unde se putea urca numai pe o scară ce învăluia bobul ca o serpentină.

– Ția sînt fierari-betoniști, continuă fata. Unii fac legăturile de beton, alții aşază betonul în cofraje. Uita- ți- vă ! Tovarășul Coman, cel care primește cupele, trebuie să dea imediat comanda de glisare.

în adevăr, după cîteva clipe se auzi :

– Trage !

Mecanicul care executa glisarea manevră un resort și întreaga instalație cu utilaje și poduri, cu vagonete și oameni, întregul cofraj alunecă în sus, făcînd loc altui strat de beton care sporea înălțimea blocului ceas după ceas.

- Ați văzut ?
 - N-am văzut nimic.
 - Păi nu se vede de jos, rîse fata. Numai dacă ești acolo și te uiți la tije, la vergelele alea, se vede. și cu meșterul nostru ce aveți ?
 - Voiam să vorbim cu el.
 - Păi vorbiți. Așteptați-l aici... sau mergeți la atelierul mecanic. O luați pe lîngă blocul ăla în lucru, pe urmă la dreapta și mai întrebați. Eu mă duc % la lucru. Că dacă nu mă duc, P.F.L. iar îi spune șefului de echipă că umblu aiurea. îl știți pe Radu Oprea P.F.L. ! ăla simpatic, lunganul cu care ați vorbit...
- Izbucni în rîs și porni la goană.

- Să căutăm atelierul mecanic, Sandule !
 în tonul bătrînului era atîta hotărîre, încît Sandu nu mai zise nimic. Nu mai ajunseră însă pînă acolo. în drum spre atelier se întîlniră cu mașina directorului general. Ștefan Jderu, care era înăuntru, îi zari, cobori și rămaseră de vorbă aproape jumătate de oră.

întors acasă, Sandu găsi un plic pe care î-l trimisese Adrian din tabără.

★ ★

Dragă Sandule — îi scria Adrian — am ajuns în tabără și sînt mulțumit. Una la mîină. A doua este ca după ce am ajuns și m-am orientat că pe aici e frumos, m-am gîndit la tine. Să nu crezi că m-am gîndit așa, ca să te flatez, dar îmi pare rău că n-ai mers și tu în sena asta, și-mi pare rău că ne-am certat. Cred că nu mai ești supărat pe mine, pentru că și eu, la drept vorbind, n-am fost supărat niciodată pe tine. Cearta noastră a fost o chestie cam aiurită. A treia la mîină este că vreau să-ți povestesc cum e pe aici. Mai întîi află că am călătorit minunat. După cum ai putut să constăți, am plecat cu un accelerat care ne-a purtat prin stații și pe cîmpuri, unde,

să vezi tu, e o minune. La noi, la București, e-adevărat că vedem copaci și verdeața, dar cimpul e cu totul altă chestie. Natura este așa de frumoasă, incit îți vine să tragi de semnalul de alarmă, să cobori din tren, să te întinzi pe iarbă, sau să te fugărești prin lanuri, așa cum s-a fugărit Ion Creangă prin cînepă cu mătușa Marioara. Dar nu-i vorba de ei, e vorba ca din gara Pitești ne-a luat un autobuz și ne-a dus în oraș. Piteștiul e și el un oraș serios. Curat, frumos, cu străzi largi și clădiri socotite. Are Teatru de stat, are magazine ca și la București, are multe. N-am stat prea mult în Pitești, că ți-aș vorbi mai amănunțit despre el.

Am continuat drumul pe o șosea cam o jumătate de oră. Pe urmă autobuzul a lăsat șoseaua și s-a abătut la stînga pe un drumeag îngust care urcă în pantă pînă în tabără. Tabăra este de fapt o vilă serioasă cu etaj, așezată pe coasta unui deal plin cu livezi și cu vii. E o grozăvie. Chiar lîngă vilă, în vale, este un parc, dar nu-i parc : e un fel de pădurice cu poieni, cu bănci, cu păsări care cîntă dimineța.

Conducerea taberei a întocmit un program pe cîste, incit stau și mă gîndesc cum de a ieșit așa, fără să mă fi consultat pe mine. Parcă l-aș fi făcut eu : sport, excursii, jocuri, activitate artistică, literară și iar sport. Ne sculăm dimineța, facem înviorarea, ne adunăm în careu și după ce ne facem îndatoririle de colectiv pionieresc trecem la masă. Avem o sufragerie cocoțată pe deal, foarte ingenioasă, parcă ar face parte din cele șapte minuni ale lumii, știi tu chestia cu grădinile suspendate. Mîncarea e grozavă. Ne hrănește de cinci ori pe zi, iar tovarășele care servesc la masă se supără cînd nu mîncăm tot și ne tratează ca pe copiii de la grădiniță care mănîncă de frică.

Dar nu știu ce mi-a venit să-ți vorbesc despre mîncare, cînd eu voiam să te întreb de fapt ce mai faci. Știi că mi-e dor de tine ? Uite că n-au trecut nici trei zile bune de cînd ne-am despărțit și mi-e dor. Asta-i situația. Cînd eram împreună, la București, nici nu-mi păsa, dar acum nu știu cum să-ți spun,

simt un fel de nostalgie. Mi se pare că nu se zice așa cînd ți-e dor de cineva, dar cam așa simt eu. Am uitat să-ți spun că avem un profesor de gimnastică așa cum îl doream. E tinăr, adică nu prea, are vreo douăzeci și cinci de ani și umblă toată ziua în maiou. O tovarășă profesoară, care e instructoare la grupa a patra, îi zice mereu : „îmbracă-te și dumneata, tovarășe, cu ceva, nu mai umbla în maiou toată ziua !“ El rîde și umblă șchiop, nu știu ce a pățit la un picior, dar sare cu noi dimineața, de nici nu se cunoaște. Mi se pare că și-a scrîntit piciorul, dar nu prea rău, că dacă ar fi așa s-ar duce la doctor. Profesoara de muzică e brunetă și joacă remi. Am învățat-o niște șmecherii... cum să-i ducă pe adversari. M-a lăsat să i le arăt și pe urmă a zis că mă spune în careu. Ca să vezi cum sînt oamenii, dar cred că nu mă spune. Altfel e cumsecadc tovarășa de muzică... O cunosc de mult, căci cîntă la televizor melodii populare. Și fiindcă m-am apucat să-ți povestesc despre instructorii noștri, să ți-i zugrăvesc pe toți. Cel de la grupa noastră e foarte sever. Umblă cu niște pantaloni foarte largi de doc, scorțoși și fără dungă, parc-ar fi de tablă, că tovarășele instructoare rîd. El le zice : „Nu contează haina, contează omul.*¹ Tovarășa de muzică zice : „Haina face pe om.“ El zice : „Ăsta-i proverb vechi, tovarășă, de pe vremea burgheziei¹⁴, și tovarășele iar rid. Noi ne facem că nu auzim discuțiile lor, și ei cred că chiar nu le auzim. Mai avem un instructor înalt și tuciuriu, cu părul bogat și negru. E foarte cumsecade și uneori se face că se ceartă cu tovarășul de gimnastică. „Da ce umbli în maiou ?“ „Lasă-mă în pace, nu mă plictisi.** „Cum să te las ? Ce-i atitudinea asta ? „Nu te privește ! „Ba mă privește.“ Atunci vine tovarășa de la grupa a patra să-i împace. Zice : „Lăsați, tovarăși, nu vă mai certați. Uite, eu nu mă mai supăr că tovarășul umblă în maiou.“ Atunci ei, cică, se împăcară. Tovarășa deja grupa a patra pleacă liniștită, ei rămîn singuri și rîd. Parcă ar fi copii uneori instructorii noștri, dar să știi că sînt foarte buni prieteni și

între ei și cu noi. Aseară i-a fost rău unui coleg, iar tovarășa soră plecase nu știu unde. Atunci instructorul cel sever a plecat cu motocicletă la Pitești și în trei sferturi de oră a venit cu

doctorul. Colegul nu a avut nimic grav, dar tovarăşa soră mi se pare că a păţit-o a doua zi. Nu trebuia să părăsească tabăra. Tovarăşa directoare e profesoară^ din Piteşti. Ştii cu cine seamănă ? Cu profesoara noastră de naturale. E tot aşa : cam sprîncenată, cam micuţă. Deocamdată nu ţi-i pot descrie aşa de bine, căci numai două zile pline am stat aici. Cînd voi veni la Bucureşti am să-ţi descriu toată viaţa din tabără.

Dar din nou m-am luat cu vorba, din nou nu te-am întrebat ce mai faci. Te-ai întîlnit cu moş Ursulea ? Eu nu vreau să te influenţez, dar să ştii de la mine că trebuie să te împaci cu meşterul Jderu. Aici e o chestie. Şi, în definitiv, de ce să nu te împaci ? Fii serios, Sandule, îţi spun eu. îmi pare rău că nu pot vedea meciul cu „Steaua” decît la televizor. Aici avem televizor, bibliotecă, tot ce vrei. Eu am scris şi acasa la ai mei, dar dacă ai vreme treci şi tu pe la ei şi spune-le că sînt bine, sănătos. Strigă şi la nea Enache şi întreabă-l din partea mea ce mai face. Dacă te vezi cu moş Ursulea şi cu meşterul Jderu, spune-le de asemenea că sînt aici, în tabără, cu alţi pionieri, că de aceea nu mai vin prin

parc-

. • i ~ t

Acum a sunat clopoţelul pentru masa şi trebuie sa plec. Ăştia, nişte colegi, joacă şah pe pat. Dacă-i prinde tovarăşul instructor cel sever c-au luat şahul în dormitor, e jale. Hai, că mă cheamă la masă ! E seară. Trebuie sa închei. Te salută cu prietenie şi drag al tău prieten. Adrian. Să nu fi fraier. împacă-te cu meşterul !

★ ★

Am primit scrisoarea ta, dragă Adrian, şi m-am bucurat foarte mult. Nici nu-ţi închipui ce frumos e să vii acasă şi să găseşti un plic albastru în cutia de scri-

\

sori. Cînd »- ».■« 1» “Iresă, T?
scrisul. An, dezlipi, plicul ușor, ca sa »»« >» »
cum l-ai trimis tu. Am să ți-1 arăt cmd », la Bucure n.
Si mie mi-e dor de tine. Să știi că m-am uitat in dicț
nar la cuvintul „nostalgie” și tu n-ai greșit, e zice
nostalgie cînd ți-e dor de cineva.

Li povestești atîtea lucruri din tabără și-nn pare rau
că n-am mers o dată cu tine, dar ne pregătim pentru
spectacol. Tovarășul profesor ne-a spus oficial ca vo
cSa la televiziune. E bine, nu > șm ce-am fac», in ul-
tima vrem. ? Am vizitat

ne

cunoaștem Cap'tala, c» toate că sintem

^

urnde lucrează meșterul Jder» și » «T? “ “
“Uim Dar asta n-ar fi rost nimic, penu

cînd l-am cunoscut, acum mi-aduc amin ,
cif zidar, a zis că-i tehnician. Se pricepe la tehnica a
fel ca un inginer. De-ai vedea tu ce lucrare conduce,
bloc iese, te-ai minuna. De fapt nu asta voiam sa-ți po-
vedele, asta po-ți vedea și singur. Vrea» sa-î spun ca
dună ce meșterul Jderu a plecat, noi am vrut sa ne du
cem după dînsul la atelierul mecanic. Moș Ursulea
insistat, eu n-am vrut. Mă simțeam foarte prost, ^ _ ț
pot spune adevărul. Nu voiam sa-l
mai vad perne*

dar n-aveam ce face. Și nu ne-am mai dus, pentru ca
ne-am întîlnit cu mașina, și meșterul vaz
și a coborît. N-a ținut seama de nimeni. A venit repede

la noi, ne-am salutat și ne-a întins mîna. Pe mine m-a netezit pe cap, ca pe unul din cei mici, cu palma lui mare. În clipa aceea mi-a fost rușine de dînsul. Mă gîndeam că ne-am dus la inginerul-șef unde l-am reclamat, știi tu, dar el n-a spus nimic. Directorul general l-a întrebat : „E copilul dumitale ?“ „Nu, a răspuns meșterul Jderu. E un prieten.“ Directorul general a săltat din sprîncene și a tăcut. Mașina a plecat și ne-a lăsat singuri cu el. Nici nu-ți pot spune, Adriane, ce-am simțit atunci cînd a spus că eu îi sînt prieten. Înseamnă că și el e prietenul meu. Oare e adevărat ? Tu ce crezi ? Să-mi scrii neapărat ce crezi de treaba asta. Și ține seama că a spus-o directorului general. Aș fi fericit dacă ar fi așa, dacă aș avea prieten un om ca el. Uitasem să-ți spun : o fată de pe șantier zicea că nu-i vinovat de accidentul mamei. Am discutat problema cu moș Ursulea, și el zice că chestiunea nu stă așa, că e vinovat și el, pentru că răspundea de tot șantierul blocului. Nu mai înțeleg nimic. Pe de o parte moș Ursulea îi ia apărarea, pe de alta zice că-i vinovat. Dar mai zice că asta nu trebuie să strice prietenia dintre noi, dacă este, că oamenii greșesc.

Mai am să-ți spun o bucurie de-a mea, Adriane. Mama s-a întors acasă. E tot cu mîna în ghips, dar se simte bine și doctorii au chemat-o peste cîteva zile să-i scoată ghipsul de tot. Asta se va întîmpla vineri sau sîmbătă. Voi fi foarte fericit și după aceea îi voi spune toate peripețiile noastre cu meșterul Jderu. Oare ce are să zică ? Oare e supărată pe el ? Eu, drept să-ți spun, nu prea mai sînt. Să știi că nu e un om rău și, vorba ta, e priceput și merită să fie stimat. Încă ceva. Sîmbătă e ziua onomastică a lui moș Ursulea. M-a chemat și pe mine la el, la masă, l-a chemat și pe meșterul Jderu. La ora două.

Am trecut pe la părinții tăi și le-am aratat scrisoarea. Au primit-o și ei pe a ta și s-au bucurat. Pe nea Enachc nu l-am găsit. M-am întîlnit cu tovarașa aceea cu covorul, știi tu, și

iar m-a întrebat ce făceam în parc l-am vorbit lui moș Ursulea despre dînsa și el crede că o fi vreo învățată, care scrie cărți de filozofie. Pe filozofi îi interesează ce gîndesc oamenii și cine știe ce-o fi crezînd ea că voiam să-i facem meșterului! Am să-i spun eu, dar mai tîrziu.

Ți-am povestit o mulțime de lucruri despre mine. Tu ce faci ? Acolo sînteți de la mai multe școli, nu-i așa . Ți-ai făcut prieteni noi ? Scrie-mi și mie ! Aștept. Sandu.

C A P I T O L U L XII

Blocul la care lucra Ștefan Jderu se isprăvisese de glisat și începuse ridicarea planșelor de beton prin liftare. Noul sistem era aplicat pentru prima dată și el atrăsese nu numai atenția celor din întreprinderea respectivă, dar și altor tehnicieni și ingineri constructori din București. Lucrarea era urmărită cu entuziasm și încredere de cei mai mulți. Erau și oameni care, deși acceptaseră inovația din punct de vedere teoretic, păstrau rezerve în măsura în care ea se afla într-o fază experimentală pînă cînd avea să se hotărască folosirea ei și pe alte șantiere.

În dimineața cînd trebuia să se pornească liftarea spre înălțimea celui de al unsprezecelea etaj, directorul întreprinderii stătea lîngă grămada planșelor turnate, așezate unul peste altul, în interiorul încăperilor, la pămînt. Statura sa masivă parcă împrumutase ceva din tăria betonului și neclintirea ei inspira siguranță. Ștefan Jderu era alături. Chipul său era cuprins de o ușoară paloare care-i trăda emoția. Zgomotul motorului îl făcu să se încrunte ușor ca în fața unui adversar asupra căruia nu ești hotărît să te năpustești încă. Coloanele înalte de tije se întinseră ușor și primul planșeu de dea-

supra se desprinsese de celelalte și porni spre direcția zenitului. Cuta de pe fruntea meșterului se șterse încet și oclă hTvem se îndreptară mai în* spre d,rec,or. Acesta îl fixase cu o secundă sau două mai — 7îmbi. Oricine își putea da seama că înd.pă aceea doi oameni trăiseră exact aceeași frmtura de v.ața a« lasă gînd : victoria sau înfrîngerea unei idei. Și ei traî seră victoria. Alături de dînșii se aflau zeci de constructori dintre care mulți dăruiseră inima și efort pentru aceeași cauză : biruința noului procedeu de ridicare

¹³Drtt„nci trecuseră cîteva zile. Planșeele se^ montaseră pe toată suprafața construcției, p.na la etajul opt, iar etajele de sus fuseseră deja tencuite.

Era într-o sîmbătă și munca pe șantier trebuia să se oprească la ora douăsprezece. Ștefan Jderu se af a i °r „na din încăperile etajului nouă, unde controla lu- rarea unei echipe de tencuitori. Pe suprafața netedă a zidurilor, lăsată de cofrajul glisant, teneuirea * făcea cu multă ușurință. Meșterul privea lunile Perf““ * interiorului, privea cele patru coloane de t,,e care^aba- teau înălțimea blocului și tragea» după el pl ielor inferioare. între muncitori, necal,f.caț, d m echipa lucra d Mira Marin. Harnica, mînuia cu pncepere o misrie și se entuziasma singură de luciul mortarul», umed.

— Am lucrat bine, meștere ?

I Voiam vă spun mai de mult: acum parcă mi-ar place să fiu și tencuitoare. Nu e

greu.

— Nu-i greu.

— Dar eu tot zugrăviță mă calme.

Zugravul trebuie să fie și un bun tencuitor.

Așa-i, meștere. Cînd am venit pe șantier, la început,

multe nu știam.

- Acum le știi ?

- Multe nu știu, meștere ! și fata începu să rîdă. Lăasă mistria într-o căldare, își trase bluza pe mijloc și întrebă :
îmi dați voie să plec ?

- Dar nu s-a isprăvit lucrul.

Vreau să plec cu primul camion. Pînă mă schimb...
în fiecare sîmbătă, întreprinderea dădea camioane muncitorilor din satele vecine Capitalei, pentru a-i duce acasă.

- De ce te grăbești ?

Deseară, meștere, la mine în sat începe o nuntă și sînt domnișoară de onoare. Se însoară un verișor de-al meu.

Ștefan Jderu își aminti că în ziua aceea era invitat la masă la Matei Ursulea. Bătrînul insistase ca la onomastica lui să vină și meșterul.

- îmi dați voie ?

- Du-te, fetițo !

Afară, zgomotul motorului încetă pe neașteptate. Ștefan Jderu privi fulgerător coloanele de tije, se încredință că s-au oprit și în aceeași clipă își privi ceasul de la mînă. Era douăsprezece fără cinci minute. Cuta de pe frunte i se adînci brusc.

- Ce s-a întîmplat, meștere? întrebă Mira, care se afla lîngă el.

- Nimic. A încetat lucrul.

- Sînteți puțin palid...

Ți se pare. Se întoarse apoi spre ceilalți muncitori:
E gata, băieți, puteți pleca !

Oamenii știau ca ora încetăm lucrului era aproape și nu se miră nici unul de oprirea motorului. Începură

să-și adune uneltele și să se pregătească de plecare. Meșterul se îndreptă în grabă spre scara bobului, fără să-i mai adreseze nici un cuvînt fetei, care rămăsese totuși nedumerită. „Nu mai plec, își zise ea. S-a întîmplat ceva.“ Dar nu spuse nimănui nimic. Ajuns afară, meșterul îl văzu pe Alexandru Coman urcînd în grabă treptele și coborî în

întîmpinarea lui.

- Ce este, tovarăşe Coman ? Dumneata l-ai oprit ?
- Da. S-a desprins un colţ de planşeu între etajele şase şi şapte.
- Se vede de jos ?
- Nu, pentru că e între etaje. Eu am observat cînd urcam scara spre dumneata. Am făcut semn să oprească motorul şi atît. N A . /W
- Nu mai ştie nimeni ?
- Nu. De altfel e ceasul douăsprezece fix şi oamenii se pregătesc să plece.
- S-a oprit motorul la fără cinci.
- N-a băgat de seamă nimeni... cred.
- Mai bine. Lasă oamenii să plece ! Dumneata ră- mîi cu mine să vedem ce este.

Inovaţia se afla în primele zile de experimentare şi meşterul se gîndea că e mai bine să nu se afle această defecţiune ivită pe neaşteptate. Dacă ea s-ar fi datorat unei deficienţe de concepţie sau de calcul, era cu totul altceva. Se putea însă ca desprinderea planşei să nu aibă nimic de-a face cu noul sistem al liftării. în cazul acesta inovaţia nu trebuia compromisă. îl lăsa pe Alexandru Coman să meargă jos pentru a supraveghea asigurarea utilajelor, iar el rămase pe loc. Oamenii care lucrau la etajele de sus începuseră să coboare, iar meşterul Jderu glumi cu mulţi dintre ei. Aproape un sfert de oră răspunse la salut fiecăruia.

În scurtă vreme forfota se utilaje, care întirziau la aza_{Coman}
se în-

semne “ te»l la etajul sap«- CaP⁵, “
toarse şi se mt. d ri»sese planşeu auma m-
unei coloane de J ^ . • pUnc_{te}. Ştefan
tr-o poziţie oblică, a⁸at nu î_{nt}î_{mp}lase. Una din- Jderu îşi
dădu seama pe loc ce

tre suduri plesnise.

-

^ sistemul, zise.
Asta n-are nume d d

Coman. A fost

- Nu, îşi dădu seama şi Alexana
sudura proastă. Aeuu cefacem ?

- Deocamdată nu vad mer o solu e^

Planseul de beton «maţ, “J^planşee care’ îl tone,
atîma^amenmţator P ^ ^ f. sfârmatj sfârî- urmau. Daca s-
ar ı pra’ ştefan Jderu

"^t *FZ* b^"- pcHla plăcii,

statea aplecat g

tijele întinse ca mş e

u_{ber}ă care se mai cla-
i • p_{ri}yi profilul to-
uUul AleLdru Co-
^ ^ frimln,are

varăşului sau de a a₇ -

man se vedea ^{aceeaş}

să.; scoată din impas. I

stăruinţă de-a gasi so Ț

^ ^ coadă ochiului. în

se păru că mai zăreşte p

înainte, stătea

spatele lor, cu gîtul întins, ^{aP 6} » n tăj dar în primele

o fată. Era Mira.

că fata ceruse învoire

clipe nu zise nimic. îş

^ „răbea să ajungă la o

să plece cu pnmuUai^ ^ ^ — se gîndi că şi el era

^S^Hceea de Matei Ursulea. O întreba cu

destulă asprime :

t ? ^ ş• y•am

- Ce-i cu tme aici .De e

- Am'uitat ceva, zise tata.

văzut aici.

— Ce-ai uitat ?

— Basmaua. ^{W 1}Își ^adu sea ră e legată la cap S¹
Q batistă.
. Adică nu basmaua de pe

I amdouă m*m, ”* d“C

P“ Dut dc-_t. « ^ !

z%t^amTfiℰ ~ " Com“ _

Acum du-te ! amîndoi se purtasera prea
Dîndu-și scama ca poate»

-I[^]rrsldeUsunco,,. a P[^]- o

Fata privi î'.-si *d“ cu P“““^{sa fi ti} „ecaiiți. Se

— Asta nu-i nimic, nu poate ridica la
loc.

- Cum ? . • ∴ 0e planșeul șl
de jos se

_ Se suie nisK unde afost-P=
îl împing cu ceva p- »l@S« sudează la loc. ^{ltu}W
«zîmbiră.

« - * * * * • a-¹-

pe cei doi constructori mai op

^{Kn}ℰ- o vreme ^

— Mă duc, meștere, mă duc, îi răspunse fata bucuroasă că-i poate ajuta.

— Cere să vorbești cu tovarășul director din partea mea... și-i spui că l-am rugat să vină pe șantier dacă poate.

” . ..
îi dădu numărul de telefon și fata vru să plece. Meșterul o opri însă :

— Adică de ce să luăm omul de la treburi ?

— Și asta-i drept, zîmbi Alexandru Coman de propria lor inconsecvență. Să ne gîndim noi mai întii.^

— Păi sigur, meștere, se bucură fata, să ne gîndim

- Tu nu mai urci odată să-ți iei pachetul ? o întrebă Alexandru Coman.

Fata găsi de cuviință să-i lase totuși singuri o vreme și începu să urce treptele încet.

- Am putea face într-un fel, își dădu cu părerea Ștefan Jderu, după ce rămaseră singuri.

- Cum?

- Să-l tragem de sus, de pe terasa, cu un cablu.

- Cu ce să-l tragem ?

- Cu un troliu manual.

- Soluția e bună și cred că e singura. În cazul acesta eu cobor. Poate mai prind magazionerul. Va să zică un troliu manual și un cablu...

- Atît. Ai grijă de lungimea cablului.

Rămas singur, Ștefan Jderu începu să chibzuiască în amănunt cum poate fi aranjată mai bine lucrarea. Cablul trebuia introdus prin toate planșele montate deasupra, și anume prin găurile tijei desprinse. Unul din ei avea să urce pe planșeul înclinat pentru a prinde capătul cablului de colțul scăpătat, iar celălalt să lucreze la troliu pe terasa superioară. Fu smuls din gîndurile lui de glasul Mirei, care striga de undeva, de sus :

- Pe cine cauți, băiete ?

— Pe tovarășul Jderu. E aici ?

— Dar ce ai cu el . Hătmeanu.

Meșterul ieși repede și-l zan jos pe^a

— Vîno pe scară, Sandule ! îi strigă.

Băiatul începu urcușul pe scara răsucită a bobului.

Era bucuros că-l găsisese pe meșter.

— Ce este, Sandule ?

— M-a trimis tovarășul Ursulea să văd ce-i cu dum-
neavoastră. V-a așteptat și n-ați venit.

Ștefan Jderu își privi ceasul și se mira cum cuse

timpul așa de repede. Era două și jumătate. — ^

— N-am putut veni, Sandule. Am să merg mai tîrziu

si-am să-i explic. Tu ai fost ?

⁵ ” M-a chemat ,i pc mine. L-am felicitatam rămas
la masă. Pe armă, tovarîiul Ursulea era tot mai îngri-
jorat că »u ve„i,i. A zis că dacă sînte.i sănătos va a,-
teaptă cît de tîrziu, la noapte.

— Am să vin, Sandule.

— Rămîn și eu ! . » » ■ ' .

— Nu e nevoie. Nu știu cît voi intîma.

— Rămîn și eu !

★

★

Cam peste un ceas troliul fu instalat pe terasa blo-
cului și un cablu gros străbătea plafoanele de
deasupra pînă la planșeul rămas în defectiune. Atît
Mira Mari , cît și Sandu ajutaseră la lucru. Ștefan J
eru se ^{STM} într-o centură de siguranță pe care o
legara de u iandrug și păși pe planșeul înclinat.
Suspendat numai

era destul de sensibil, și sub g^u-
tatea omului începu să oscileze greo, într-o parte ș
alta. Cei rămași deasupra, aplecați înăuntrul blocu amuțiră.
Alexandru Coman își dădea seama că cele tru tone atirnau

acum numai în trei puncte și că cînd unul din colțuri putea ceda, iar planșeul se pu desprinde și prăbuși. Îi părea rău că-l lăsase pe meș să înfrunte asemenea primejdie. Urmări cu inima strîn cum se apropie de colțul desprins, pentru a-l prinde în lațul cablului pe careul făcuseră mai dinainte. Meșteru înainta încet, cu precauție, și în cele din urmă ajunse la punctul cel mai de jos al suprafeței înclinate. După mai multe încercări izbuti să cuprindă unghiul de beton în ochiul cablului. Se retrase încet și reveni pe scară. Era puțin palid, dar bucuros.

Acum, tovarășe Coman, sus la treabă ! zise. Eu rămîn aici să văd ce se întîmplă. Du-te și tu, Mira, poate are nevoie de ajutor.

Omul, urmat de fată, sui scara. După cîteva minute meșterul văzu cum cablul se întinde, cum ochiul se strînge ușor pe colțul de beton. Planșeul greoi se mișcă de-abia, începu să-și revină spre vechea poziție orizontală, dar în clipa aceea lațul ieși afară, planșeul scăpă din nou și se clătină năprasnic. Alexandru Coman coborî în goană. Nu știa ce se întîmplase atunci cînd tro-liul trăsese în gol.

- Nu cred că vom izbuti în felul acesta, îl întîm- pină meșterul.

- A scăpat.

Da, a scăpat și trebuia să ne așteptăm la asta. Soluția e bună, însă va trebui să lucrăm altfel.

- Cum ? vru să afle Coman.

Voi rămîne pe placă tot timpul tracțiunii pentru a nu mai da voie ochiului să scape. Îl voi susține cu o vergea de fier.

- De acord, zise Alexandru Coman, însă nu dumneata vei rămîne pe placă, ci eu.

- Nu, tovarășe Coman, dumneata nu ai dreptul să faci asta !

și fără să vrea privi spre Sandu. Omul înțelese

obiecția și se supără.

- Dacă-i vorba de asta, meștere, dacă ma cruți fiindcă am copii, nici dumneata n-ai dreptul. Ai copii, n-ai, trebuie să-ți cruți viața. îl dăm dracului de planșeu, că nu el ne-a făcut pe noi. Mai turnăm sute de planșee, mai facem sute de blocuri de astea...

— Nu-i vorba de planșeu, frate, înțelege-mă. E vorba că nu trebuie să ratăm inovația. Sistemul e foarte bun, cred că ești de acord. Dumneata ai fost trup și suflet pentru realizarea inovației așa ca și mine. De ce din pricina unei suduri prost făcute să renunțăm la idee ?

- Eu nu mă îndoiesc de sistem.

- Atunci de ce să nu reparăm defecțiunea asta ? E un lucru ușor, nu e nici un pericol. Ai văzut că tijele au rezistat perfect la șocul de adineauri. Dar chiar de n-ar rezista, să zicem asta prin absurd, eu sînt agațat de centura de siguranță. Unde vezi pericolul ?

- Dracu' știe cum se întoarce placa atunci cînd se desprinde !

- Dar nu se desprinde, nu se întoarce în nici un ⁿtel.

- Bine, meștere ! t ~ *

Deși discuția dintre cei doi bărbați fusese dusa în șoaptă, atît Sandu cît și Mira prinseseră destul din ea. încît să-și poată da seama că teama care-i stapinea pe dînșii era întemeiată. Același lucru îi preocupa și pe cei doi constructori, cu toate că nu voiau s-o arate.

- Vrei să se urce meșterul ? întrebă Sandu.

_ Nu vreau, răspunse Mira îndîrjită. Nici meșterul, nici tovarășul Coman. Hai să-i oprim !

- Cum ?

_ Să taci din gură ! zise fata. Eu mă duc să dau un telefon tovarășului director și-l chem urgent. îi spun că-i caz de pericol. El n-are să le dea voie să se urce pe

planșeu.

- Du-te !

- Nu le spune nimic !

Și fata se furișă încet pe lângă oameni.

Sandu o urmărește de sus cum se strecoară printre blocuri, cum intră într-un local unde era telefon public.

Pe bloc nu se afla nici o bucată de vergea și Alexandru Coman trebuie să coboare pentru a o aduce de jos. ^

— De ce n-ai plecat, Sandule ? întrebă meșterul, văzînd copilul acolo încă.

- Vă aștept.

- Fata unde s-a dus ?

- Nu știu. Mai bine am pleca și noi. Moș Ursulea

așteaptă.

AI-

— Mergem îndată, Sandule, îndată.

Se uită la ceas și-și ridică sprîncenele. Era șapte și jumătate.

- Cred că fata a plecat la I.R.T.A., zise. Mime are nuntă.

- E mireasă mîine ?

- Nu ea, Sandule, zîmbi meșterul parcă absent. Nu ea. Alții au nuntă. Parcă amintindu-și pe loc de ceva, întrebă brusc : Spune-mi, Sandule, mîine ai să primești acordeonul ? Mîine vreau să-l primești.

Băiatul simți ceva în piept răsucindu-i-se. Lasa ochii în jos și amuți. „Va să zică știe că n-am vrut să-l primesc în ziua aceea. Știe că l-am urmărit și l-am recla-

mat inginerului-șef. “ Nu era în stare să scoată nici o vorbă. Avu doar puterea să-și ridice puțin fruntea, pentru ca apoi să o aplece din nou, ca o confirmare.

★ ★ ★

Cînd Mira se întoarce de la telefonul public îl găsi pe Ștefan Jderu urcat a doua oară pe planșeu. Aveam mîna o

vergea groasă de metal și, cu mișcan mcete tîrîndu-se pe suprafața zgrunțuroasa a plăcu ajunse aproape de colțul ei de jos. Sandu era afara **pe scara** blocului, privea înăuntru și-și mușca buza fara încetare. Nu auzi pașii fetei și nu-i răspunse decît dupa ce aceasta îl înghionti ușor.

- De ce l-ai lăsat ?

Băiatul săltă neputincios din umeri :

- N-a vrut. Ai dat telefon ?

- Am dat, dar nu l-am găsit pe tovarășul director.

^E *ZC» cine vorbești, Sandule > întrebă meșterul, firi

să întoarcă capul.

- Cu mine, meștere ! răspunse Mira repede.

- Fugi pe terasă, fetiço, e nevoie de tine acolo.

Sandule, tu rămîi !

Fata porni îndată, fără o vorba. Știa ca acum nu are de făcut altceva mai bun decît să asculte cuvntu meșterului. Dacă totul se va desfășura cum a gîndit el, nu se putea întîmpla nimic rău. ^

Rămas singur, în golul ferestrei, Sandu urmărea fiecare mișcare a meșterului. Omul era legat în adevăr cu centură de siguranță și lucra cu destula încetineala și atenție. Dar dacă totuși centura ceda ? și daca una dintre cele trei coloane de țije se rupe ? în cazul acesta plan- ^eul se putea prăbuși prin răsturnare, putea rupe cordonul centurii și strivi pe meșter sub greutatea celor patru tone. în clipa aceea planșeul se clătină într-o parte și-n alta, iar unul din colțuri lovi surd în zid. Băiatul simți un fior rece, îl cuprinse o amețeală, și picioarele începură să-i tremure. Amețeala aproape că-l orbi. Se strfrise cu brațele de marginea rece a ferestrei de beton și nu mai izbuti să urmărească mișcările omului de pe planșeu. în fața lui vedea numai o învălmășeală de linii și puncte, de umbre și lumini, care se contopeau într-o dezordine neînchipuită, încît nu se putea înțelege nimic. "Trăia o

teamă care-l sfișia, care-l durea asemenea unor lovituri, unor înțepături, ar fi vrut să vorbească, ar fi vrut să strige și nu putea. În clipa următoare, spre surprinderea lui, durerea fizică încetă și îndată îl copleși o mare neputință, ca și cum era de ceară și se topea. Nu mai simțea asprimea zidului de beton pe care-l stîngea în brațe și nu-l mai zărea pe Ștefan Jderu pe extremitatea de jos a plăcii. Ar fi vrut să-l aibă alături și-i spunea : „întoarce-te, nea Fănică ! Lasă planșeul cum e el, lasă blocul ! Pentru ce vrei să faci atîtea blocuri V Fulgerător îi apărură în minte imaginea noului cartier din Giulești, văzu la ferestrele deschise oameni în pijama, femei care stăteau cu coatele rezemate de pervazuri, copii roșcovani sau bălai — îmbrăcați în cămăși albe, imaculate — și deodată îl cuprinse o ciudă pe toți. „Pentru voi, pentru voi, își zise. Uite ce se întâmplă pentru voi!“ îndată își aminti și de apartamentul lor de pe Giulești, de vechea lor locuință, de bucuria mamei sale în ziua cînd îl anunțase : „Ne mutăm, Sandule ! Am primit apartament“. Gîndurile i se învălmășiră mai rău, iar în inimă simți un mare gol. Se simțea parcă eliberat, ca și cum cineva, ca în poveste, îi atinsese un cerc ce-i strîngea pieptul, și cercul plesnise. Atunci desluși glasul meșterului :

- Trage !

Glasul acesta îi umplu deodată golul inimii, ^{baia™} și reveni uimitor de repede și lumea din jur se înfățișă reală, clară și apropiată.

- Strigă, Sandule : „Trage ușor !“

- Trage ușor !

— Trage ușor ! auzi și glasul fetei care aștepta pe

marginea terasei de la etajul unsprezece. ^

Din pricina plafoanelor montate la etajele de sus, între Ștefan Jderu și Alexandru Coman nu se putea comu-1

nica decît așa.

— Ușor de tot! vorbi iar meșterul.

— Ușor de tot! strigă Sandu.

Ușor de tot! se auzi glasul fetei, ca un ecou în
torsi din bolta de sticlă a cerului.

Inelul cablului se micșora încet. Meșterul îl rastănea
îndîrjit cu vergeaua de fier, fixată cu capătul într-una din
asperitățile plăcii. Obrajii băiatului se învapaiară și în
inima lui năvăli încrederea, optimismul transmis de liniștea
cu care lucra Ștefan Jderu, de siguranța pe care o
răspîndea vocea lui calmă. Cablul fu nevoit să cuprindă în
strînsoarea lui colțul planșeului, apoi, supus, acel colos de
beton începu să-și revină încet spre vechea poziție
orizontală, executînd parcă o închinăciune forțată pe care
i-o cereau cei cîțiva oameni. În cele din urmă
orizontalitatea planșeului fu restabilită.

— Oprește !

— Oprește !

— Oprește !

Deasupra, pe terasa etajului unsprezece, epuizat de
forțe, Alexandru Coman opri trolul. De data aceasta
strigătele veneau de sus în jos.

— Gata ? Gata ? Gata ?

— Gata ! Să coboare ! răspunse meșterul.

Îeși pe scara bobului și-și scoase centura de siguranță.

Se întunecase de mult cînd totul fu gata. Mira Marin
plecase mai înainte să poată prinde ultima mașină care
avea să o ducă în sat, iar Alexandru Coman coborîse din
tramvai la stația Virgiliu. Ștefan Jderu, împreună cu Sandu,
își continuă drumul mai departe, spre gară. După alte
cîteva stații, băiatul zise :

— Aici trebuie să cobori, nea Fănică.

— Nu mergem împreună ?! se miră meșterul.

— Eu trebuie să merg acasă. Mama nu știe unde am

fost pînă la ora asta.

De-abia atunci Ștefan Jderu își dădu seama că reținuse copilul atîta vreme pe șantier.

– Te duc eu acasă, Sandule.

Băiatul tresări. Nu se întrebasese niciodată cum se va comporta mama sa atunci cînd îl va întîlni pe meșter. Poate că era atît de îndîrjită împotriva lui, încît nici nu-l va primi în casă, sau îi va vorbi ceva care-l va supăra. De se va întîmpla așa, prietenia lor va clătină din nou. Nu știa ce să răspundă, nu îndrăznea să-și spună gîndurile, pentru că nu era de loc sigur cum se va purta mama sa cînd îl va vedea în fața ușii.

Coborî din tramvai tăcut, îngîndurat. Privea luminile de neon ale noului bulevard și-l asculta pe Ștefan Jderu care-i povestea cum arătau locurile acelea înainte de a se începe construirea noului cartier. Urcară scara blocului în tăcere, și Sandu sună.

În deschizătura ușii se ivi o femeie încă tină, bine făcută, îmbrăcată de stradă. Ochii săi albaștri, umbriți, se luminară și minile albe se întinseră ocrotitoare spre

obrajii băiatului.

– Unde-ai fost, Sandule ? Voiam să plec să te caut.

– Eu sînt de vină, vorbește meșterul.

Femeia își ridică fruntea cu uimire, căci preocupată de sosirea băiatului nu-l văzuse după canatul ușii. Genele ei se apropiară, pe frunte îi apărură cîntețuri subțiri, pentru că îndată toată ființa ei să se învîioreze.

– Dumneata, meșter ?! Dar cum ?

Din tonul întrebării Sandu înțelese că revederea cu Ștefan Jderu o bucurase pe maică-sa. Răspunse repede : _ Nu ți-am spus nimic, mamă, dar noi doi sîntem prieteni de mult.

Femeia îi privi pe rînd, tot mai uimită, apoi cînd ar fi greșit ceva – se feri repede și le făcu loc să intre.

Cam după jumătate de ceas, Ștefan Jderu se ridica .

– Eu trebuie să plec, zise. Mă așteapta tovarășul Ursulea. Își roti privirea prin apartament, ca și cum și-ar fi căutat pălăria, apoi se întoarse spre gazda și

privirile lor se întâlneau. Poate că ar fi bine să-l lăși și pe Sandu să meargă cu mine. Bătrînul are să se bucure.

– Să meargă ! încuviințăm femeia.

Îi conduse pînă la ușă, le deschise și rămase în prag, cu ochii după dinșii.

Cînd începură să coboare primele trepte, femeia vorbi :

– Dacă vrei, meștere, cînd te întorci, poți trece pe

la noi.

– Am să vin cu Sandu, răspunse Șteian Jderu.

– Îl aduc eu, mamă !

★ *

Enache Ambruș era dulgher, învățase meseria ca ucenic de *and* era copil. Conducea o echipă și lucra pe șantierele de construcții din București de mulți ani. După ce isprăvisese lucrarea avută pe același șantier cu Ștefan Jderu, fusese repartizat cu oamenii săi la confecționarea scaunelor pentru blocuri glisate. Locuia aproape de Piața